Kapocs

LVI évfolyam, 78. szám Vancouver, BC, 2024 április 15

A SOPRON ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

Vissza a tengerbe

IN MEMORIAM

GYÁSZJELENTÉSEK

2023 október 17-én elhunyt Victoria, BC-ben **Kováts Miklós**, vasdiplomás erdőmérnök, BSF (UBC ’58), MF (UBC ’63) Sopron Alumni társunk, életének **91**. évében

2023 december 10-én elhunyt Victoria, BC-ben **Héjjas József**, vasdiplomás erdőmérnök, BSF (UBC ’58), MF (UBC ’68) Sopron Alumni társunk, életének **92**. évében

2024 február 6-án elhunyt Vancouver, BC-ben **Molnár József**, BSAgr (UBC ’61), MAgr (UofA ’65), PhD (UM ’71) Sopron Alumni társunk, életének **93**. évében

Béke poraikra! Részvétünk a gyászoló családoknak!

MEGEMLÉKEZÉSEK

Kováts Miklós
1932 - 2023

Miklos ‘Miki’ Kovats, peacefully passed away at the age of 90 on October 17, 2023. He is survived by his loving wife, Judith Kovats, and his children, Clara, Nora (Gareth), Andrew (Angie), stepdaughter Judy (Mark), and grandchildren, Zoe, Hailey, Alex, William, and Julia.

Born in Tata, Hungary, on December 5, 1932, Miki was the youngest of two children to Emilia Csukly and Miklós Kováts. His early years were immersed in the culture and beauty of his homeland. In 1956, during the Hungarian Revolution, Miki, along with fellow Sopron University students, embarked on a challenging journey to Canada to seek refuge from tumultuous times. Among his fellow students was his future wife, Marta. Upon their arrival in St. John, New Brunswick, Miki proposed to Marta, becoming the first Hungarian couple in their group to wed in their new home. Miki eventually earned a master’s degree in forestry from the University of British Columbia, and his career led him to the Ministry of Forests, where he served until his retirement in 1993. He and Marta built a life in Victoria, BC, where their daughters, Clara, and Nora, were born in 1962 and 1965. Tragedy struck in 1967 when a car accident took Marta's life. Despite life's challenges, Miki displayed remarkable resilience. He remarried, and in 1975, with his ex-wife Maria, welcomed his son, Andrew, into the world. In 1982, he remarried once again to Judith, sharing 41 wonderful years together. Miki's passions included fishing, boating, waterskiing, biking, swimming, camping, hunting, and gardening. He actively participated in the Hungarian Club, connecting with his heritage, and volunteering his time. Beyond his adventures and sportsmanship, Miki was a loving husband, father, grandfather, brother, uncle, and friend to many. His affection for dogs was evident throughout his life, particularly with his cherished companion, Sam. In later years, Miki dedicated himself to preserving memories through letters and memoirs, safeguarding cherished moments and stories. In the face of declining health, he found solace in the company of his children, sharing stories and laughter, demonstrating his enduring spirit. Miki's passing reminds us of the profound impact he had on those fortunate to know him. He will be dearly missed. In accordance with Miki’s wishes, no service will be held. In lieu of flowers and gifts, please consider donating to Parkinson Canada. *(ex Obituary, The Times Colonist)*

Héjjas József
1932 -2023

Born in Bogdása, Hungary on January 3, 1932, to parents József Héjjas and Julianna Balázs. His father was forester and hunting officer of the Clerical Lands. Jóska grew up in the vicinity, attended Pécs Catholic Elementary School, started his secondary school classes in a Pécs Gimnázium and after two years transferred to the Forestry Technikum in Sopron, where he met his future wife, Katalin Bernstorfer. After graduation in 1952 both started studies at the Faculty of Forest Engineering, Sopron University and resided at the Dimitrov Square dormitory.

Their 5th year studies were interrupted by the 1956 Hungarian Revolution, when Jóska and Kati also made the difficult decision to leave Hungary and join the Sopron University Group at Ferienhort on the western shore of Wolfgang Lake, near Salzburg, Austria, where their fellow students and many of the faculty were temporarily housed after leaving the country on November 4, 1956, due to the brutal Russian Army attack. They crossed the border in late November 1956, travelling by foot through Austria. Once the emigration of the group to Canada have been settled, they at age of 24, decided to start this next chapter of their lives as ‘husband and wife’. So in mid-December with a Bishop’s authorization, they married in the Church of St Wolfgang Parish.

The Sopron Forester Group Departure from Europe, around end of the Year, arrival to New Brunswick Canada, have already been described in several articles, publications. The transportation through Canada to the West-coast as well as their stay at Abbotsford Airport, and the Powel River Camp life is also well known.

In September 1957 the Sopron University Group moved to Vancouver, BC. Jóska and Kati settled into a small upstairs apartment on 2nd Avenue, close to UBC. Times were tough to Iive on a $65/person monthly stipend. Kati expecting their first child, did not return to school, but started working to establish their new home in Canada. Jóska was able to finish his final year of studies at UBC in 1958. There were many lean years, but with their growing family, a boy (Peter, 1957) and a girl (Anita, 1959) born to them, Jóska and Kati were happy.

With studies behind him Jóska embarked on his career in Forestry. But after working his first summer in Ocean Falls, BC he new he could not return to forestry if it means being away from his family each summer. He made the decision to open his own photography studio on Victoria Drive, Vancouver. Photography was one of Jóska's great passions. Kati remembers how they had shared one dinner between them to save up for Jóska's first camera, a prized possesion that brought him much joy. Despite his love of photography, the reality of supporting a famity with the income from the studio was difficult. When good friend, Oszkár Sziklai suggested to Jóska come to work in the labs at UBC, he took a big leap of faith and returned to the uninersity. Inspired to further his education at the same time, he embarked on a master's degree in Statistics.

Kati and Jóska were always drawn to the outdoors. They would travel to Mount Rainier, USA enjoing walking, and for Jóska taking pictures of the beautiful scenery. These trips were made more special with visits to Clarkston, WA to see good friends and former classmate Lajos Németh and his wife Helen. In summers, Jóska and Kati would take the family to Osoyoos. Drawn by the heat of the Okanagan, and excited to escape Vancouver's rainy weather, the family spent many happy summers camping, fishing, and swimming. With not much money to spare, they lived off Hungarian peppers, cooking 'lecsó', and ate the delicious Okanagan fruit. One summer, Jóska made Peter his own paddleboard. Despite arriving late in the evening, Peter was so excited to try it, that he could not wait for morning, so out he went in the darkness - much to Kati's worry.

Just as he had helped finding Jóska a job at UBC, Oszkár also helped them to buy a tiny house on West 11th Avenue. However, it wasn't long before they noticed that a larger house, across the street, was for sale. They also noticed that people going in to view it, would come out rushing five minutes later! It turned out that the house, which had been full of animals, smelled terrible - but Jóska and Kati were not deterred. They purchased the house, and with a friend cleaned it, laid a new floor in the kitchen, and fixed up the basement. This led to them moving several more times, fixing up each home as they went. Eventually, they sold their house on 11th Ave, and were able to purchase an apartment building in Victoria, BC.

Jóska loved living on the Island - and was especially thrilled with the excellent birding. Whent they finally found their house above Witty Beach, he proclaimed: "It was like driving to Heven!". With Bald Eagles nesting in the large trees, hummingbirds on the
porch, and animals in the woods, Jóska finally found his Sanctuary. After a long stay, old age and deteriorating health forced them to give up that great place and move closer to city center to Unit 55, 4318 Emily Carr Drive.

Jóska had a fall, was transported by ambulance to the Victoria General Hospital, where on the third day, with most of the family present, Jóska passed away on December 7, 2023. He was three weeks short of his 93rd birthday. Rest in peace Jóska!
(Text mostly by granddaughter Kelsey (England), updated by classmate János Viszlai and edited by The Ed.)

Rétfalvi László: **Molnár Jóska barátom**

(Nem találtam gyászjelentést a vancouveri napilapokban, sem gyászmisén való megemlékezést, 2024 január 10-ei elhalálozásáról a Fülöp Szigeteken élő Richard nevű fiától kaptam e-mail értesítést, röviddel megtörténte után. Nincsennek datálható adataim életútjáról, de hosszú barátságunk alapján szeretnék róla megemlékezni).

Egyike volt legközelebbi és leghosszabban tartó baráti kapcsolataimnak. 1957-ben ismertem meg, amikor mint több más Magyarországról Kanadába frissen érkezett volt egyetemi hallgató kapcsolatot keresett a Sopron Divizió néven, a UBC egyetemen induló erdőmérnöki oktatással. A harmadik évfolyamra sikerült beiratkoznia, a magyarországi Kertészeti és Szőllészeti Főiskolán, az 50-es évek elején már lehallgatott két éve alapján, azzal a feltétellel, hogy az erdőmérnöki sillabusz első két évében leadott mérnöki alaptárgyakból különbözteti vizsgákat tesz.

Otthoni egyetemi tanulmányait 'kizárás' miatt kellett abbahagynia, ami következménye lett az ott mutatott viselkedésének, amikor az általa szervezett 'nyugati zenés klub délutánokon' csak a szünetekben játszotta le a 'KISZ-titkár' által megkövetelt 'szovjet mozgalmi dalokat'. Ezután az otthoni 'kolhozokban' dolgozott és 1956-ban az elsők között volt elhagyni az országot.

Vancouverben már, mint a Sopron Divizió diákja többedmagával egy korábbi magyar kivándorló által működtetett Seymour utcai 'dormitory-szerűségben' lakott, ahol egy amerikai daljáték gyakori lejátszása okán ráragadt az 'Oklahoma' sobriquet. Ezen a néven ismerhetik legtöbben a Sopron Alumni köreiből és ezen a néven ismertem meg Jóskát én is.

Az ábrázoló geometriában való jártasságom alapján ajánlottam fel korrepetálásomat a különbözeti vizsgákra való felkészülésben, de nem tartott sokáig a feladat mert Jóska hamar feladta az erdőmérnöki pályára való szándékát. A Mezőgazdasági Fakultás dékánja közbenjárására hamarosan kapott munkát egy városon kívüli kutató állomáson és a következő két évben nem is találkoztunk. Viszont a Sopron Divizió utolsó évében Jóska is az utolsó évére iratkozott be a UBC Batchelor of Agriculture minősítésért, miután baráti kapcsolatunk újra indult. Első autómat, egy elrozsdásodott Plymouth limuzint is tőle szereztem be.

Edmonton, AB-ben találkoztunk újra 1964-ben, ahol Jóska a Mezőgazdasági Minisztérium alkalmazásában már, mint házas ember mutathatta be Susan (nee Lancaster) British feleségét. Ezután ismét egy hosszabb periódus jött, ami alatt mindketten karrierünk elején a munkával elfoglalva elvesztettük a kapcsolatot. Mindkettőnk nagy örömére Ottawa quebeki külvárosában, Lucerneben találtunk, teljesen meglepetés szerűén egymásra és családjainkra 1972 tavaszán (A Kapocs olvasói ismerhetik a részleteket folytatólagos életbeszámolóim-ból). Ekkor már MAgr (U of A, Edmonton) és PhD (U of Manitoba) minősítésekkel Jóska az Ottawai Kutató Állomás Floriculture részlegének vezetője volt. Családja is bővült két fiúgyerekkel és saját szüleivel, akiket Debrecenből, mint egyedüli gyerek hozatott ki. Ezek után rendszere-

sen voltunk egymás közeli házainak vendégei és feleségeink közt is baráti kapcsolat alakult ki. Vendégszeretete és édesanyájától örökölt mesteri szakácskodása akkor és később is jellemezte társasági kapcsolatait.

Vancouverbe, 1974-ben való visszaköltözésünk után hamarosan Jóskáék is a Csendes partra költöztek, a saanichi Mezőgazdasági Kutató Állomás igazgatói kinevezésének következtében. (A mára nagyra nőtt, házunk elejét díszítő *Rhododendron* bokrok is tőle származnak). Ott töltött ideje alatt házassága sajnos válásban fejeződött, ami nem segített 'teenage' korban lévő fiaik további nevelésében. A saanichi állomásról pár év után, kiváló vezetői képességének elismeréseként a sokkal nagyobb Agassiz Kutató Állomás igazgatói pozíciójába kapott kinevezést, amit 1994-es visszavonulásáig töltött be. Ottani működése alatt nagyon sokat utazott külföldi konferenciákra és tanulmányi utakra, mialatt idősödő szülei és a már majdnem felnőtt fiai számára gondoskodót kellet találnia. A mindannyiunk által ismert Hegedős Györgyi vállalta a feladatot egy ideig.

Agassizban való tartózkodása idején esett meg magyarországi utunk alatt gondozására hagyott Bojtár Puli kutyánk (a Kapocsban már részletezett) majdnem végzetes története. Szintén Jóska otthoni kapcsolatának köszönhető Tisa lányunk a 90-es évek végi budapesti lakhelyének megoldása, valamint későbbi házépítési vállalkozása által sikerült nyári látogatásra érkező fiatal Ákos nevű unokaöcsémnek hasznos foglalkozást találni.

Nyugalomba vonulása után többszörös költözködés és a házépítés után New Westminsterben talált rövidebb nyugalmat, ami alatt szorosabban bekapcsolódott a Vancouveri magyarok társadalmi életébe. Gáláns vacsora estjei minden résztvevőben nyomot hagyhattak. Gondnoki szerepet vállalt az Első Magyar Református Egyház közösségében és aktív szerepe volt annak jelenlegi lelkészének, Nt. Szigeti Miklós ideköltözésében. Később vállalta jelölését a Vancouveri Magyar Kulturális Egyesület elnöki tisztségére és több éven át (1997-8, 2001-3) vezette a 'Magyar Ház' -at. Erőskezű vezetése alatt gazdaságilag is eredményes lett a 'Ház' működtetése.

Hosszúéletű szülei távozása után, fiait segítve kezdett bele több lakás vásárlásába és cseréjébe, valamint egy új ház építésébe. Vállalkozásai eleinte sikeresnek bizonyultak, de idővel problémák adódtak. Nyugdíj jövedelme sokáig megengedte úgy fiai, mint volt felesége megsegítését, de a családi problémák előtérbe kerülésével lehetőségei leszűkültek. Ezen idő alatt ritkán, de rendszeresen találkoztunk. Amikor egy hosszabb találkozási kihagyás után meglátogattuk Vancouverben újonnan bérelt kis lakásában egy szellemileg és fizikailag is megváltozott embert találtunk. A sikeres, magabiztos, jó megjelenésű délceg ember helyett egy derékban ketté görnyedt öregembert találtunk. Ekkor már fiatalabb fiára támaszkodva tudta csak magát ellátni.

Nem sokkal később, a Covides idők alatt már vonalas és 'cell' telefon hívásunkra sem kaptunk választ és leleményes feleségem keresésére találtunk rá, amint a St. Paul Kórházból éppen a Canadian-German Care Home öregotthonba szállí1tották. Meglátogatásakor már időbe tellett minket felismernie és mondanivalóját nehéz volt követni. Évente kétszer látogattuk meg, de minden alkalomkor ismeretségünket előről kellett kezdeni. A kezdeti beköltözés után állapota rendeződött és heti telefonkapcsolata volt a Fülöp Szigeteken lakó idősebb fiával. Utolsó látogatásunkkor, '23 decemberében köszöntöttük fel 92. születésnapja alkalmából. Egy rövid hónap múlva kaptuk a szomorú hírt.

Élete és munkássága a többi vancouveri Sopron Alumnihoz hasonlóan Magyarország jó hírnevét öregbítette.

(2024 március 24, Vancouver, BC)

Gőgös Ferenc: **GONDOLATOK IDEGEN FÖLDÖN**

Süvölt a szél kinn,
Szikkad az anyaföld,
S alatta valahol csírázni kezd már
A rejtőző élet.
Tavasz van.
A múló percek alatt lassan
Újra éled
Ami a télen eltemettetett.
– S minket idegen földön ért ez az új tavasz. –

Messze túl zúgó fenyvesek,
A tavaszi szél
Ismeretlen illattal jön felőletek.
Vajon megszokjuk-e majd
A barna földet,
Havas hegyeket,
A sósvízű tengert,
S a pénzéhes marcona embert,

Ez idegen tájnak furcsa szülöttjét?
Vajon hazánk lesz-e
E föld, melyre majd testünk
Verítéke hull?
Lesz-e itt otthonunk?
S megmaradunk-e, melynek születtünk,
Busuló, de munkás jó magyarnak?
Vagy mi is bedőlünk a csillanó aranynak,
S leszünk barbárok
Késsel, piztollyal, könyökkel
Törtetve bírásáért
A nagyhasú Mammonnak.
Vajon feledjük-e majd
A csengő verssorokat,
Az otthon szavát,
Mely egyre visszavár,
És éjjelenkint esdekelve hív?
Nem hihetem,

Hogy az idő mindent lerombol,
Az égő szeretetet hazánk iránt,
Nem koptathatják el
Az egyhangú múló évek koppanásai.
Mert ahányszor jön
A tavaszi szellő,
S hoz magával hegyi illatot,
Eszünkbe juttat egy régi, kopott
Soproni tavaszt,
Midőn a Lőverekből jövet
Megcsókoltunk egy édes kislányt,
Kinek kezében virított
A délután szedett csokor gyöngyvirág.
S e csók, s ez illat után,
– Esküszöm! –
Mi nem felejthetünk.

Abbotsford, 1957. feb. 19.

V I S S Z A T E K I N T É S E K

K E Z D E T E K A Z Ú J V I L Á G B A N

Gőgös Ferenc: **Napló töredékek** (folytatás 2)

(Ezen napló töredékek Pintér László munkálkodása révén jutottak el hozzám. Tartalma a Soproni Egyetem 1956-os 'kivándorlásának' eseményei, amelyek már több korábbi Kapocs írásban megtalálhatók, de azok mind vagy a szerző emlékezetére vagy mások által jegyzett információkon alapulnak. Jelen részletek történelmi hűségük okán 'forrás' anyagnak tekinthetők és korábbi hivatkozások helyénvalóságának ellenőrzésére is alkalmasak. 'Személyes' tónusa pedig számomra hátborzongató hatással van. A Szerk.)

1957. ápr. 4.

Az út Vancouverbe nagyon szép volt, csak az angol kaják voltak szokásosan gyengék. Igaz, a fagylaltjuk nagyon jó. Az egyetemen volt a szállás. Másnap délelőtt séta közben betértünk a Nemzetközi Klub épületébe. Volt ott néger, hindu, német, svéd, norvég, lengyel, magyar, stb. Nagyon kedvesek voltak, elbeszélgettek velünk. Délután a meccsre elég sokan eljöttek. Ott volt a televízió, rádió és egy halom fényképész az újságoktól. Kikaptunk 5:0-ra, bár nekem nagyon jól ment a védés. Utána voltunk egy magyar bankárnál. Persze zsidó. Érdekes kis alak. Pénze van, de a rendőrséget 15 dollárért pörölni akarja. Az egyetem megbűntette egy dollárra. Újságcikket akar írni ellenük, stb. Zsugori kis ember-csökevény!

Vettünk 72 üveg sört, hazavittük, megittuk, énekeltünk. Jó hangulat volt először, mióta hazulról eljöttünk. De aztán jöttek a bús magyar nóták, és ismét csak letörtünk. Talán még jobban éreztük, mint máskor, hogy árvák, hazátlanok vagyunk. Kitagadtak bennünket otthon. Mától (március 31) nem vagyunk állampolgárok. Úgy hullnak ránk a csapások, hogy már szinte közönyösek vagyunk. Anyámtól kaptam végre levelet! Félt, óv mindentől. Házkutatás volt náluk, elvitték az én leveleimet is, de visszakapták. Még mindig nem tudom, hogy apám tanár-e?

Ma nagy ünnep van otthon: ápr. 4. Felszabadulás. Pfuj! Hogy mit kell kibírni otthon!? Ha nekem most hallgatni kellene a hazug szólamokat, beleőrülnék.

1957. máj. 7.

Múlnak a hónapok. Powell Riverben gyönyörű heteket töltöttünk. – Csak aztán… elfogták az apámat. És én már nem tudok sírni… Mielőtt munkára mentem, a harmadéves fiúk nagyon szép búcsúestet tartottak nekem (Borsos, Kozák, Tabaki). A végén felolvastam két verset, Zoli zokogott, de mindenkinek könnyes volt már a szeme a „Ballag már a vén diák" utolsó hangjainál. Aztán hazamentem, de a fiúk, most már egyenkint, ismét eljöttek a kamarámba. Még hajnal előtt meg is nyiratkoztam, és úgy ültünk reggel a buszra. Elvittek bennünket Green Timberbe, Vancouver mellé. Nagy erdész központ. Másnap délelőtt mindenki megismerkedett a főnökével, és nagy ráérések után elindultunk az autókon. Ismét búcsú egymástól. Én a Tarnócai Karcsival kerültem egy tizes party-ba. Nagyon rendes fiú. A Kulacséknak szerencséje volt, mert magyar szakácsot kaptak. Mi visszamentünk Vancouverbe, és ott hajóra szálltunk. A kanadai srácok elég barátságosak annak ellenére, hogy nem tudunk sokat beszélni velük. Talán megleszünk valahogy velük. Címünk: Party 540, Refuge Bay, BC. – Motoros hajó, nagyon szép. Este kikötöttünk egy álomszép öbölben. A szivarok elmentek valahová mulatni, mi meg a sok hajókázástól 'elfáradva' lepihentünk.

Ma reggel hajóztunk el Powell River partjai előtt. Hogy hova megyünk, milyen nehéz munkánk lesz, fogalmam sincs. A kaja eddig nálunk is nagyon jó.

1957. máj. 11.

Már az ötödik napot töltjük itt munka nélkül. Két hét tréning van előírva, és néha kimegyünk az őserdőbe tanulni, tájolunk, huzzuk a mérő láncot, sátrat verünk, fát furunk (évgyűrűt számolni), vagy csak behuzódunk a raktárba és ott hallgatjuk a cseh góré angol előadásait, – amiből persze édeskeveset értünk. Avagy fogjuk a motorcsónakot és gyakorlás címén furikázunk a tengeren. Egyelőre így fest a 'munkánk'. A szórakozás: Naponta kijárunk csónakkal valamelyik közeli szigetre vadászni, vagy célba lőni, esténként levelet írunk, vagy sakkozunk. És eszünk annyit, hogy majd szétdurranunk.… Esetleg egy kis napozás, ez-az. stb. szóval most nagyon jó dolgom van. Várom, nagyon várom már hazulról a leveleket.

Mindjobban megismerkedünk, összebarátkozunk a munkatársainkkal. – Johny: Vele szoktam kimenni lődörögni errearra. Fogai felül teljesen hiányoznak. Ő motorszerelő a hajón. Nagyon jó fiú, bár az apja orosz származású. Elmeséltem neki az otthoni helyzetet, apám helyzetét. Nagyon megértő. Mondja, hogy itt Kanadában sok barátunk lesz, akad majd, aki rossz szemmel néz ránk, – than in every country – mint minden más országban. Nemes gesztusai vannak. Esőkabátot akartam venni a munka miatt. Megfogta a kezemet, hgy ne vegyek. Kivette a szekrényből az övét: take this! – mondta. Vagy, ugyanígy odaadta a forestry hat-et is (alumínium kalap). Elég műveletlen, de jószívű. – Al: Furcsa figurája a világnak. Mikor első nap figyelgettem, nagyon unszimpatikus volt. Böfög és fingik, mint egy ló. Két colos körmei vannak, és evés közben állandóan azokkal turkálja jampec módon előreugró és agyonolajozott haját. Keskeny arca, vastag ajkai vannak, és mikor eszik, a félig megrágott étel kinnmarad, lerakódva a szája szélén. Nem éppen étvágygerjesztő látvány! Mikor először hallottam, hogy orvostan hallgató, nem akartam hinni a fülemnek. Aztán, hogy most már több napja együtt vagyúnk, rájöttem, hogy a többiek között jóval kimagaslik értelmileg. Gyors felfogása, jó esze van és határozott nyelvtehetsége. Több szavat is megtanult magyarul, és ő tud legjobban segíteni nekünk angolban. Nagyon érdekes figura. – Bill: Szemüveges, magas, dadogó és jó málhásló. Mindig problémái vannak. A Karcsi mondta: „Jó lenne otthon pártgyűlésen!" Jól sakkozik, de szörnyű lassan. Brows: Az Isten nem nézte volna ki ebből sem, hogy ő a partychief. Mikor megtudtuk, majd eldőltünk a meglepetéstől. Hanyag a végtelenségig. A lábát mindig az asztalra rakja ha leül. A cigarettája félig nyálas, mert állandóan forgatja a szájában. Vékony srác, de olyan a menése, mint egy lajhárnak. Fekete göndör haja van. A gyakorlati tudása nagyon alapos. Velünk szemben is kedves, mindent jól megmagyaráz. Belevaló srác.

Miért olyan szamár az ember, hogy az emigráció ily érzékennyé teszi? Olyan lettem, mint egy szeizmográf.

Például, annyit ehetem, mint egy marha és mégis az egyik ebéd közben azon járt az eszem, hogy mennyivel jobban esett az a bögre tej, amit anyám tett elém az asztalra egy-egy edzés után.

Vagy szerettem egy kislányt, mielőtt eljöttem, elbúcsúztam tőle, (akkor még nem tudtam, hogy évekre), s ő megigérte, hogy kijön reggel a vonathoz. A sínek a kertjük alatt mennek. – Nem jött, hiába vártam az ablaknál. Nem jött, hát jó! – Elfelejtettem. S most egy év múlva kezd fájni, hogy egy korai felkelést sem értem meg neki.

Cingó mamája mondta érettségi előtt: „Szeressétek egymást gyerekek, mert már nem sokáig lesztek együtt!" – Prófétai szavak öntudatlanul.

Tíz évet adnák az életemből, ha még egyszer végigélhetném a gimiben a negyedik osztályt és az érettségit.

Campbell River. Kis város, de annál érdekesebb hely. Tipikus melós város. Itt gyűlnek össze messze környék halászai, favágói és egyéb dolgozó és nem dolgozó elemei. Három órás szép tengeri, pedig viharos út után érkeztünk meg. Kicsit meg is szédültem. Nagy kikötő, de mégis tele hajókkal. Szinte egymás hegyén-hátán vannak a bárkák, s benne kiköt néger, indián, japán és mindenféle fehér ember. Érdekes és színes társaság. Bár zuhogott az eső, de Allel és Johnyval bementünk a városba, moziba. Meglepetésemre Chaplin filmet játszottak. Szép volt.

A nőéhségem egyre nő. Szakállas pofám, tar fejem és mocskos öltözetem azonban egyáltalán nem csábítja őket. Három napig voltunk itt, s volt időm figyelgetni az embereket. Ez a szokott kedvtelésem. Tény, hogy durvák, sok a goromba, de alapjában véve nem rosszak. – Hanem a nők…, azok elképesztők. Kurvák, de nem az európai értelemben. Egyszerűen jelzőt se lehet használni rájuk. Rázzák a csipőjüket, lenéznek és valahogy mindig az volt az érzésem, hogy jó pénzért az utcán is lefeküdnének. Pedig azt meg kell hagyni, hogy csinosak. Utolsó este mégegyszer elmentünk moziba. Jó volt, mert ha ezt a filmet nem látom, nem lett volna teljes a kép. Rock-and-roll, Anita Ekberg és örjöngő tömeg a vásznon, a nézőtéren. Mielőtt még elsötétítettek volna, az előttem lévő sorban felfedeztem egy nagyon édes kis nőt (20 éves). Olyan érző szemei voltak, olyan kifejezőek, hogy egész elbámultam. Itt Canadában és főleg ebben a városban nagyon szokatlan jelenség volt. Felébresztette bennem a hazai érzéseket: szeretet, szerelem, melegség. Amint a filmnek vége lett, a kivonuláskor mögéje szegődtem. Férfi kíváncsiság… És Istenem! – a nő sánta volt! Utána sokáig nem tudtam elaludni. Mikor a többiek már aludtak, kibújtam a hálózsákomból, felmásztam a fedélzetre egy szippantás cigarettára. Néztem az alvó és a még világos bárkákat, és igyekeztem a képet, a látottakat jól magamba vésni. Ki tudja, talán valamikor, ha esetleg hozza a sors és írni fogok, felhasználhatom ezeket az élményeket.

Ma kaptam Dontól és Zolitól levelet. Hazulról még nem. Zoli nagyon kedvesen ír. Azt hiszem, örülhetek, hogy ilyen barátot sikerült szereznem.

Tabakiék elküldték egy-két versemet Alpárnak, mert tetszett, és beküldte a Nemzetőrnek. Én félek, hogy nem fognak megfelelni. Istenem! csak végre bízni tudnék magamban.

Az éjjeleim borzasztóak. Nem tudok aludni, és rengeteget gondolkozom. Apám, a családom és valahogy az az érzés hatalmasodik el rajtam, hogy hiába reménylek, úgy sem látom őket többet. Marikám sem bírom! Nincs is értelme! Ha pedig jóslataim beválnak és én élek, nem érdekelnek többé állás, pénz, erdőmérnökség, – írni fogok. Vagy jól, vagy rosszul…

Johny amilyen vad és műveletlen, ismét csak azt mondhatom, hogy jószívű. Az ő ágyán írok most, az ő tollával, az ő cigarettáját szívom. Megmutatta a testvérei és szerelme fényképét (csinos nő). Azt hiszem, kedvel engem. Most is a nőjének ír. Közben mondja nekem, …öt oldal, …hat oldal, s végez. Utána megnézi magát a tükörben (pedig nem hiú). Csak éppen maga nem kérdezi magától: „Szeret ez a nő engem?

1957. jún. 11.

Dolgozunk. A munkánk bizony erős. Naponta reggel 6 órától taposni az erdőt, és még attól a csekély kis kultúrától is elmaradni, ami itt Kanadában akad, – bizony nehéz. Nem tudom szeretettel végezni a munkámat, pedig így sokkal rosszabb. Amíg csinálom a dolgomat, mérek, vagy mászok egy sziklán, izzadva, mint a ló, vagy amíg egy szál fatörzsön egyensúlyozok a szakadék felett, szinte szakadatlanul máshol jár az eszem. Máshol? Otthon. – Most írták, hogy valószínű, internálják apámat. Nem tudok sem írni, sem fenyegetőzni, sem átkozódni. Kiszikkadtam valahogy. A lányt, akit szerettem, aki tartotta bennem a lelket, akiben bíztam, – elhagyott. Ahogy járom az erdőt, rájövök, hogy még a természetben sem lehet bízni, s hogy nekem még az se jó barátom. Megkapaszkodok egy látszólag ép ágba, és reccs… eltörik. Rohadt volt. (Marikám, veled is így jártam.) S aztán ha lezuhanok valahonnét, mindig sikerül elkapnom valamit, mindig sikerül valahogy az utolsó pillanatban megmenteni az életem, vagy a lábam, vagy a karom. Ilyenkor megállok és mindig arra kell gondolnom: mi volt ez? Ki vigyáz reám. Nézem a tárgyat, ami megmentett, s tünődöm: véletlen? – Isten? – vagy a sorsom? Ki felel erre?

1957. júl. 28.

Megkaptam anyám levelét. Nyolc napi tárgyalás: Orbán N. 15 évet, Rimci 8 évet, Solty 3 és fél évet kapott. Apám csak ‘’pár hónapot”. Ezt nem hiszem el. De akármennyit is, az 54 évével munkatáborban, étel nélkül, beteg szívvel nem tudja kibírni. A hetek óta gyűlemlő keserűség kirobbant belőlem: sírtam, zokogtam és… Már az Isten is közömbös számomra. Eddig veszekedtem vele, ma már rá sem gondolok.

Most két napig egyfolytában ittam. És egy éjjel, – végre három hónap után, – újra körülfonták nyakamat női karok. Talán a legjobbkor. Egy megkövesedett szív számára talán semmi sem hat gyógyítóbban, mint egy hűs, – talán egy kis szeretettel is adott – női cirógatás.

És a másik nagy keserűségem: a versek, a ritmusok, mintha kihaltak volna belőlem. Már rossz verset sem tudok írni, és ez rettenetes nagy kín, fogni a tollat és nem írni semmit! Hogy mi lesz belőlem, nem tudom. De érzem, hogy ha most módom lenne rá, elzüllenék. Talán jobb is lenne! Ha tudnám, hogy akkor kevesebb érzés hatol el hozzám, nem gondolkodnék. Bár egy vers, egy halk muzsika mindig visszarántana a szakadék mélyéről. Lám még bukni sem tudnék!

1957. aug. 5.

A múlt éjszaka megismétlődött, csak valamivel kedvesebben. Igaz, nem ittam. Fent voltam ennek a kis szemüveges, olasz származású csoda-bogárnak a lakásán. Az apja kedves és Itália történelmét nagyon tudja. Aztán a szülei elmentek ’valahová’, s én bementem a kicsi szobájába. 18 éves. Határozott tehetséggel rajzol és fest. Ahogy odaadta magát, az fantasztikus volt. Eldűlt az ágyon, szinte magától alig tudva. Lehúztam róla a blúzt, a nadrágot, ahogy ott feküdt előttem kiterítve, nem védekezve, – megtorpantam. Immár másodízben. Testileg képtelen lettem volna rá! Nem értem! Az addig feszülő vágy lelohadt bennem, csak csendes szemlélő lettem. – Persze ő sem értette.

Aztán lementünk a tengerpartra. Az éjszaka ezen része volt a legkedvesebb. A hold felhők mögött, s ő mesélt első szerelméről, első csókjáról az osztályukban, és kérdezgetett. „Miért öregszenek hamarabb az európai fiúk?” (Engem többnek nézett, mint 21 éves. Ha tudná, hogy csak 19 vagyok!?) És most én beszéltem a gondokról, a bajokról. Valamit talán megértett a mi gondolat világunkból is.

„Frank, te egész más fiú vagy, mint a többiek! Miért?” Ez a kérdés szíven ütött. Eddig még minden lány mondta és kérdezte ezt, és ő is egy rövid éjszaka után. Hm. Csakugyan más vagyok? – Lehet. Mert az ismerősök nagy része nem szeret, sőt utál. Azt hiszem ezért, s nem a nagyképűségért. Mert a nagyképűséget a lányok is ismerik, s arra nem mondják, hogy különös. Ez a különbözőségem, amely annyi keserűséget okoz, egyszer csakugyan kiemel a többi közül??

1957. aug. 16.

Új fiúk közé kerültem. Az első percek kissé feszélyezetten teltek, de ez lassan feloldódott, szinte percek alatt ismertem meg őket, mert annyira nyíltszívű és egyszerű emberek.. Nem hiszem, hogy ezt a cserét megbánnám. A zárkózott skót után oly jól esett ennek a fiúnak az érdeklődése. A tábortűz mellett sokszor éjfélig elüldögéltünk: szól a kis rádió, és folyik, árad a szó. Igaz, hogy egyik sem olyan művelt, mint a skót. Az európai kultúráról nem sok fogalmuk van, s mégis sokkal több beszédtémánk akad (pedig angolul sem jól tudok). Bert a munkatársam. Lassúgondolkozású, de alapos és jókedélyű srác. Kanadai munkásember típus. Erős, mint egy bivaly ő is. A munkával nem szőröz sokat. Három óra alatt elvégzünk, pedig csak ketten vagyunk. Hja, Ian partychief akar lenni, Bert nem. Két délután is lent voltunk az abbotsfordi tavon. Príma volt. Találkoztam ott magyarokkal is. És most életem legborzasztóbb öt percéről:

1957 augusztus nyolcadika volt Texada Islandon. Zuhogott az eső. A skipper partra tett bennünket, s mi elindulunk a napi munkára. Villámlik. Átfut az agyamon, hogy aki ma a fejszével dolgozik, az elvégez. Én? … Fásult vagyok, mint a mohamedánok: „ha Allah úgy akarja…!" Elindulunk. Nem én viszem a fejszét, de a plotokon (mintaterület) én dolgozom vele. Szüntelenül esik, villámlik. Egy plot,… kettő,… három, majd megérkezünk az utolsóhoz. Semmi, csak csuronvizesek vagyunk. Én végzek s elteszem a fejszét és odaadom az esőkabátomat Ian fölé, hogy ne ázzon el a papír (nekem már mindegy volt). Nyúlok, hogy eligazítsam a fején az esőkabátomat, és … őrült nagy fény, rettenetes csattanás. A következő eszmélésem fekve talál a földön mint egy négy méterre az előbbi helyemtől, ahol álltam. Tudtam, hogy villám volt, s valami homályos csodálkozás, hogy mégis élek. Végignézek magamon, s bal kezemet fantasztikus görcsben élettelenül találom. Próbálom megmozdítani, de sikertelenül. De pár másodperc alatt renbe jön. Most kezdek csak félni, vacogva felugrok. Hűű… a lábam, a jobb, rettenetesen bizsereg és fáj. Lerángatom a csizmát, de nem látok semmit. Csak most nézek körül: Ian áll az előbbi helyen és maszérozza a kezét és topog. Al kb. 5 méterre az esettől szörnyű buta képet vágva fekszik. Különben semmi bajunk nem történt. Ahogy ezt megállapítom, bumm, –közvetlen közelben recsegés, és egy hatalmas fa dől a másik irányba (szerencsére). Összenézünk. Mindegyikünk szemében ott vibrál a félelem. – Mi ez? Ki véd bennünket, hogy az idők haragja nem fog rajtunk? S az Isten, akit annyi álmatlan éjszakán vádoltam mostanában, félelmetes vízióként jelenik meg előttem. Én vacogva, agyonázva dadogom magyarul: „Hiszek, hiszlek Istenem." Mindez történt alig 5 perc alatt.

1957. aug. 24. *(Pitt Lake)*

Érdekes az ember élete. Az enyém is. Sokszor nagyon szeretném látni a jövendőmet, hogy mi jön még, mennyit kell még küzdeni. De talán jobb így. Ha ismerném, nem lenne sója a perceknek, mikor egy hajszálon függ az életem. Nem lennének utána azok a jóleső, megkönnyebbült sóhajtások, mint ma is. Mintegy nyolc emeletnyi magas szakadék felett feküdt keresztbe egy 20 méter hosszú, 15 centiméter átmérőjű fatörzs. Kétszer is megbicsaklottam rajt, de valahogy állva tudtam maradni, pedig éreztem, hogy nagyon vonzott a mélység. Pár pillanattal ezután Bert megcsúszott a szakadék felett egy meredek sziklán és eltűnt a szemeink elől. Kb. 10 másodperc mulva halljuk a hangját. 30 métert zuhant. Az utolsó pillanatban felfogta egy fa. Semmi baja, csupán az oldalát zúzta le. Úgy látszik, számára sem ez a halál nem volt megírva a csillagokban.

Az emlékek megint megrohantak, csúnyán, orvul! – Hm! már egy éve múlt, hogy néha esténként ha vendégek voltak, a kis Ágival karonfogva osontunk borért, szódáért a kihalt esti utcákon. Hja, vigyázni kellett a röpke csókokra, gimnázisták voltunk. Akkor, gondjaink közepette is sokkal-sokkal boldogabbaknak éreztük magunkat. Egy év! – S ma apám börtönben, anyám átsírja az éjjeleket, én pedig nagyon-nagyon messze kerültem a diák szerelem ízétől, s mindentől, ami az otthont jelentette. Ma küzdöm a megélhetés garasaiért; apró hajszálakon egyensúlyozom az életemet, s a szépségről, a boldogságról csak legtitkosabb álmaim mesélnek. Sokszor nagyon szeretnék sírni! Olyan jó lenne! De „másra kell ideg, s velő", – a holnapokra!

1957. aug. 28.
Visszatértünk Powell Riverbe.
szept. 3.
Felavattak Baleknak.
szept. 8.
F. Sanyiékat avattuk.
szept. 14.
Fölhasítottam a talpamat.
szept. 15.
Elhagytuk Powell Rivert, bevonultunk Vancouverbe, Sea Islandra. *(Folytatjuk)*

Bela Gorgenyi: **Letters to my family** (6)

[On a visit to Hungary in 2002, while reminiscing of old times and looking at old photographs, my sister mentioned that Mum kept all my early letters since I left home to go to university in Sopron in 1956 and that they are kept in a big box somewhere in the attic. The box was soon located, and the following lines are excerpts from those letters (translated to English) and my comments prompted after reading the letters. (All letters and comments in full length can be found in a weighty tome, 'self-published' in 2007, under the same title). BG].

Bear Creek Camp, June 30, 1957

My Dear Parents!

I just received your letter, and it was a surprise. I do not mean the letter but what you wrote. Please look at the date of my letters, when I wrote them, before you jump on me like that. I never suggested that we should write less often. All I said was that we should not increase the frequency. In May I wrote every week. In June this is my third letter. I cannot help it if the post office is so slow or does not deliver the letters at all.

I hope that this one will arrive by the 13th, my brother's graduation day. I wish him all the best for his future. I wish him "Jó Szerencsét", our traditional greeting. I am proud of him just like you are. I wish that I could shake his hand, but my arms are just not long enough to reach out from here to Budapest.

I think you should try to find a newspaper article that was written by Parraghy. It was published in one of the papers back home. It is a letter addressed to us here. He is right. We are never going to become Populus canadensis. We are going to remain Populus Hungariensis forever! Back home they tried to make us forget the old traditions of Selmec for forty years and failed. How could we forget our Homeland or Sopron so easily?

I received a letter from Karcsi. Now I have his address, but please send the others I asked for.

Finally, one af the pictures is ready so I will include it in this letter. But please send it back. It is a diapositive slide and you will not be able to get copies from it. The others I mentioned which were taken of us in the working garb did not turn out. Too bad.

This weekend is a three-day holiday for us. The 1st of July is the holiday remembering the formation af Canada. To celebrate this occasion everybody is talking about getting drunk. The Camp management is not very happy about it. They would like everybody to leave and come back sober. Looks like that is what happened. Everybody is gone except the four of us. A German boy, a young fellow from Canada's East coast and the two of us Hungarians. What will happen about the strike, we still do not know. There will not be one. In that case I will have en0ugh money to go to school. I just counted my little loot and I have 455$ now, halfway through the summer. We still do not know how or when we will start in Vancouver.

Thank you very much for the books but they have not arrived yet. Please send me the titles of them all so that I know what to expect. I sent you five pounds of cacao via the Royal General Agency. You will have to pay duty on it, but this was the best method we could find from here in the bush. I paid 5.60$ for the whole lot including shipping. Are you going to have the water service hooked up to the new water line? You should. The pump in the well was lost after the war, now you can enjoy having running water again.

The items that Livike asked for I cannot send off right now. In this little camp they do not sell fancy ladies wear, only what dirty loggers would buy. For me to go into' town it would cost around 20-25$ and I would spend around 5 $ to buy her stackings or the shawl. When I get to Vancouver in the fall, I will put the package together. Is that, OK? The cacao will get to you in about three weeks. Around the 20th of July you will get the notice to go to the store as I described before.

Once again, I wish all the best for the celebrant, for the celebrators, everybody! My kisses to you all, Öcsi

There is a bit af space left so I write some more. Do you know what Coca-Cola is? Back home we were told that it was the most horrible thing that the imperialist Americans ever devised. It was bad for your health, and it made you sick and dumb. And what is it? A carbonated beverage like soda water with a few things added to it to make it sweet and tasty. They must have changed the

recipe since the Communist big brothers tried it! There are many varieties of this kind of drink with all sorts of flavors. The children wake up with it and go to bed with it. Nobody drinks plain water here. Milk they drink, sometime. If the public stops buying one brand of soft drink, they soon come out with a new one so people will have something to live for in America.

Yes, cocaine was taken out of Coca-Cola before 1 came to this side of the globe and one did not know about it, being the origin of the name for many years. We just tried to explore the Canadian and American ways, misleading as they were.

The three-day holiday gave us a little fun time as well. On Saturday we got a ride into Duncan. the nearest little town, for a few hours. The three musketeers went sightseeing and exploring the outside world. Around noon we decided to have a little picnic of our own in the middle of the town park. We found a bakery where they had some reasonable looking buns, so we bought some. We decided to get some sausages to go with it. We found a butcher shop that looked promising. There was a line-up of little old ladies in hats waiting to buy their Sunday roasts. Our German friend spoke the best English among us, so he stood in line to buy the 'wurst'. Now, one must explain that in camp, in the cook shack, any kind of sausage, smoked for sandwiches, fried for breakfast or a wiener for dinner was called the 'horse's thingy', for me to be polite about it. That is all we knew. When it came his turn to speak up, he asked the butcher for two pounds of horse c…k. The little old ladies gasped and blushed. The butcher laughed so hard that he gave our friend the package for free. We could not understand what was so funny.

So, we went to find a store to buy some beer. We got a case and walked to the park to have our picnic. We barely had a few sips when a police car stopped and the RCMP officers came to visit us. It must have been one of those little ladies who alerted them. We will never know! The police officers told us to pour all the beer into the garbage can. We were horrified. Why didn't he take it home if he did not let us drink it? We were learning the Canadian ways! We ate the buns and the sausages and hung around until our ride showed up to take us back to camp. We did not go sightseeing for the rest of the summer.

The article by Parraghy, I do not have it anymore. I do not remember how we got the copy; it may have been sent to my schoolmate by his mother. There were a lot of articles written, even a book, by people who never lived outside Hungary let alone in Canada. They all tried to paint the scariest pictures about life in Canada that they did not have a clue about. Was it the result of directives by the government or just plain greed and stupidity of the writers? We will never find out the truth. I do have an article written in 1959 that my parents saved, it will be mentioned with the letters of that year.

Bear Creek Camp, July 11.

My Dear Parents!

I am back at the camp now. The strike that we were expecting for so long is over. It lasted one day. We did get a raise but only 7.5% not the 20% they were talking about. Even this will mean 30$ extra a month. When they told us that the 'big holiday' was starting, we packed our bags and went back to Powell River. We arrived on Saturday and that was the beginning of two wonderful days. If I were there all the time, I would not notice it, but after all that time in the bush with its loneliness, it was wonderful. First, I cleaned up, had a shave, and visited our special hair stylist. He is our classmate and does a much better job than the barbers in town. They should be called 'barbár'-s not barbers. After I got cleaned up, I went to visit the kitchen. I was there for two days, getting treated to the best of everything. At last, I could experience a bit of the life a home can provide. It did not feel like it would have felt being in Dunakeszi but close enough. I missed you and the house, the garden, and everything that ties me to my hometown. But there was a feeling of comfort and love.

We spent the evenings talking to our classmates and listening to the records. We even celebrated my name day and birthday again. Our group has so many records now that we would not have to repeat anything for two whole days. They are all classical records to boot. I still have the three I told you about. In the fall I can pick up the recording of the Second Rhapsody. There is a recording of the Hungarian Folk Ensemble playing it in London. I will wait for that. I was surprised to find that Lakme was still singing so beautifully about the bells, that Tchaikovsky did not change a note in his piano concerto and that the rooster still crowed at midnight in the finale of the Danse Macabre. We listened to Liszt's music the most. It made us feel that we were Hungarians.

I am glad to hear about the final exam results. Congratulations to everyone. Marika wrote to me that she would get good marks and she was right. Livike! I was in Vancouver, but I could not buy your things. We were there on Saturday and the shops were closed. I will send them as soon as I can.

I have not met Batya Bácsi's son yet. I do not have a clue where he might be wandering around on this big globe. I will try to find out what I can. There are several graduated forest engineers around from Sopron and they may get jobs in the fall helping our profs. If he would come and talk to the Dean, he may get some teaching position as well. I would like to talk to him and to find out what happened to him.

You ask how much money I have saved so far. It is five cents. I did not buy a chocolate bar today. The rest that is in the bank is hard earned money, not saved money! The amount has not changed yet from what I wrote to you last time, we did not get paid yet this month. I did write for everybody's birthday. You just must wait until they arrive. You still have not got some of the letters I sent in May. Your letter with the number 'I' arrived but the book did not. I haven't heard from Ica since April. How is she? She must have a lot of exams to write.

My address is Bear Creek again. It will be the same until the fall, I guess. I am still a back rigger; I am happy about that. There is a German fellow in camp who plays the harmonica. He got to like Hungarian folk songs and got hold of a bunch of sheet music. Now he practices them all the time. When I sat down to write he started to play and was watching me for my reactions. He is a great kid. All the best to everyone, Öcsi

The strike came on in a hurry and went away just as quickly. We had to leave camp because the company was not willing to look after us if we did not work. We arrived in Vancouver Friday and went looking for a place to stay. We found a small hotel close to the waterfront and checked in. From there we walked up Hastings St. looking at the big town. At the Royal Bank on the corner of Homer St. we noticed a sign in Hungarian in the window. We went in to find out who could help us to put our money into an account. We were introduced to a Mr. Baxter who spoke perfect Hungarian. Surprise, surprise, even in Canada there are miracles. He helped us with the accounts and after that he explained that he learnt to speak Hungarian during the war when he was in the Canadian Army Intelligence Corps. I guess they did not have enough Hungarians who could do the work, or they just did not trust them. Yes, of course, they came from the other side, just like the Japanese! Now, twelve years later, we are the heroes of the world. Memories are short in politics.

By the evening, the clerk at the hotel told us that the strike was over. We chose to go to Powell River anyway for the weekend and back to the camp on Monday. We needed a bit of vacation.

Zoltán Fülöpp, Batya Bácsi's son, graduated in Sopron in the spring of 1956. I met him only once in Hungary. We did not find each other in Vancouver until after I was married. I will write about that meeting later.

Bear Creek Camp, July 20.

My Dear Parents!

Your letter No.2 just arrived. I will answer your questions first and then I will start to tell my stories.

Yes, the school will start up in September or early October. Do not worry, do not believe all the rumors. We are told that our campus will be set up close to the airport, with all the amenities. It is an old military camp again, but do not get scared. The Canadian Forces are a voluntary group, paid soldiers, it is not like a European army. They prefer to sit around in leather chairs instead of crawling around in trenches. This place was housing pilots, so it must be even fancier. Even if it is like the labor camp in Powell River, where Sopron University is headquartered now, it would be acceptable for us. There the bedrooms are for two students each, they are dean, there is hot and cold running water and automatic forced air heating. If the new place is similar, we will be OK! And there will be a Hungarian kitchen again. Paula Neni agreed to carry on cooking for us.

The other students are also working during the summer. What they do and where, that depends on their lucky stars. Some are working on road

construction, some in the forest industry, some are doing land surveying and- there are some who- are lacing oyster shells on wire strings while sitting on the beach. (Must be some English custom or whatever, God knows what!) Even so they are earning their keep. They are the 'pearl fishers' of the university. The girls became house maids. Some are washing dishes in hotels, some are in Vancouver, looking after the children of well to do families. 'Well to do' does not mean that their noses are a foot higher in the air above everybody else's, but that they are busy people, usually both parents working in some high paying position.

The teaching staff is working as well. The younger ones are out in the field like the students, doing survey work. The older ones and the ones who could 'accomplish something', they are at the university, doing research work. I hear that they are not getting paid, and they are only getting room and board in Vancouver. They will start to get paid in the fall when they start to teach. They must learn English first. That is what they are concentrating on now.

What do I do after work in my free time? I read a lot. The Hungarian Album, The Tragedy of Man or I read Ady's poems. I would love to read the books you sent but they have not arrived yet. Let me know what is in the parcel so I can psyche myself up for it. We have a couple of Hungarian newspapers we ordered from eastern Canada. That is where we read about politics and all the things that happen around this big mud ball, we call Earth. One of them started to serialize the novel "Notre Dame" the other one serializes "The Invisible Man" by Gárdonyi. In the evening we chat with the German boys or listen to one of them play the harmonica. It is amazing how much he wants to learn to play, he practices four-five hours every day.

After dark comes the high point of the day: Feeding our little friend. It is a racoon. It must be living in the bushes around our camp and comes to visit every night. It goes around the garbage containers looking for food. We noticed it a few nights ago and we wait for it every day. It is the size of a large cat with a bushy tail and bright eyes. It is amazing how it stands on his hind legs and tries to get a whiff of food he may like or just watches us. We must be quiet and motionless, or he jumps up the stairs and waits for the development of our movements. When it is all still again, he comes out and eats the food we put on the ground for him. We did not befriend him well enough yet to be able to feed him by hand, but it may happen. We managed that with a bunch of birds. We call them Emilkes. They look just like sparrows but much larger. The older ones we named Emil and the younger ones we gave the nickname Emilke. The Emils are a bit shy, they accept food only if it is thrown on the ground. The Emilkes are not afraid. They come and sit on my boots or my knee when I eat my lunch. One of them even sits on my hand and pulls at my sandwich. They make a hell of a racket if we do not feed them. It is a bit of entertainment for us during the long working day.

Vancouver is eighty miles from here as the crow flies. It is about 130 km. It is much longer on the road and ferry boat. I spend my weekends here in camp. It costs a lot to travel and for what? There is no cultural life here, only technical achievements and money grabbing. There is no theatre or opera in Vancouver. The big cities of eastern Canada have them, even Hungarian theatres. They just started a new one in Montreal. That is where the cultural center is. Here, they have concerts occasionally and even those are in the winter.

What we do have are mosquitoes and tiny little black flies by the millions. It is interesting that they do not show up every day. They have a short life span and every new breed flies around looking for survival. They do not like rain, fog, or the noon time heat. Otherwise, they drive us nuts. We cannot sit down for a minute. We just must keep on moving all the time. The Boss, the Finnish guy, said that the company must have a breeding place for them specially set up so that the workers will not have time to rest. There is a kind of oily goo we can spread on our faces and hands that keeps them away, so we do not give a hoot about the company's ideology.

I received a letter from Karcsi, and I replied to him. He is Ok. His biggest problem is that he cannot speak English either.

My news. In one of my letters, I asked you to subscribe to the magazine "Repülés" for me. That is one of the letters you did not receive. How you may be able to do it I do not know. Try to ask at the post office about it or the magazine publisher. Here they deliver anything that is accepted at any other post office, anywhere in the world. Some of the boys are getting newspapers and magazines from Hungary regularly, so it cannot be too difficult to arrange. Please, try to send it. It was my favorite back home, the only magazine I bought regularly. Also, please, save the old ones for me.

I still have not met Batya Bácsi's son. I am told that he has not shown up in Powell River yet. If I manage to track him down and contact him, I will let you know. He may be in Vancouver and that is where he met with our dean, or he may be around Toronto where a large group of mining engineers settled down from Sopron. They will go to university there.

I thought a lot about you on the 13th, the day Lajos got his diploma. Many people think that the 13th is an unlucky day, but not for my brother. Somebody who was born on the 13th of August, can only be lucky, whatever he does on the 13th. I hope that he will write a long letter about the proceedings.

What happened to Dad's job? Why would he have to look for a new place? He started to work there only a month ago. Would the new place be a better one or closer to home? The operation he must have does not sound too serious. His health is the important consideration, so go for it. Here they ask us occasionally what kind of illnesses we have experienced already. I do not remember anything serious. Was I sick at all? Please write me a list of my medical history.

You still have not sent me all the addresses I asked for nor did you send me the list of birthdays and name days. Please, send them.

If I remember correctly, Marika's name day is in July. If I missed it ask her to forgive me. I send her my warmest good wishes. I hope she will not mind it too much, the little lady. They wrote about paralysis (polio?) epidemic in the Hungarian newspapers. Do they have vaccinations for young people? Here, everybody must be vaccinated for it, and they achieved that there are hardly any cases reported. If you would like it, I could send you some vaccine. The preventive measures are very effectively carried out here. There is news from South-East Asia about a flu epidemic now. It is expected to arrive in America in the fall. The American medical profession went to the source, found out what type of virus it was and developed the antiserum for it. It is all ready, waiting to be used if it is needed. Did you receive the cocoa I sent?

I am waiting for your next letter and the parcel. Please do the many little things I asked for soon.

I send my kisses to everyone. Letter No.5. I think I left #4 off the last one. Öcsi

Please write the whole address on the envelopes. The last one wandered around half of Canada before it found me. Bear Creek Camp, Via Shawnigan Lake PO, Vancouver Island, Canada

It is another long and detailed letter which does not need many explanations.

The plans for our 'establishment' in Vancouver kept changing all the time. Being isolated on the logging camp we did not hear all of it either. It looks like some rumors were flying around back home and they were even more unreliable than what we were told here. It all worked out well in the end.

The birds we called Emil were Whiskey jacks. We just did not know their proper name. The '-ke' in Emilke is the diminutive ending in Hungarian. My parents had a great time feeding them in 1972 when they came to visit us, and we went on a tour of Jasper National Park.

Isn't it interesting about the Spanish lady 'Influenza'? Back then it was only an epidemic. These days it is a pandemic. The medical profession does not seem to be any more efficient in finding a cure after all these years. We were too new to this side of the world to grasp the 'benefits' of fear mongering that did get established with great efficiency over the years.

Racoons are called 'washer bears' in Hungarian (mosó medve). They may have been introduced to Europe around the same time as to the Soviet Union, but I never saw any at home, not even in the zoo. With their Zorro-masked faces they are well known from children's books. The name refers to their habit of washing their food before eating. Why are they called bears? I have no idea. Their closest relative is the panda.

The Giant Pacific Oyster is not native to North America. It was introduced from Japan in the early 1900s. The laced shells provided spawning grounds for the new generations on the oyster farms. This is what our 'Pearl fishers' were doing.

Bear Creek Camp, July 31.

Dear Parents!

Mum's letter arrived just six days. There was no number in it. The other letter about the graduation still has not arrived. It will come tomorrow. The-

re will be a special delivery and pick up tomorrow. The greeting card I sent; I bought it in Powell River way back in April. There is still no news about the books. I will mention them next time only after I have received them. They must be wandering around all over this planet. How many people will read them before I have a chance to leaf through them?

Many thanks for the detailed letter. Please, write like this all the time so I can see how you live day to day. I will try to do the same. Unfortunately, here in the bush, things change very slowly. The trees grow very slowly, people do not change at all. We work five days a week, so what is new for me to write about?

We had cabbage rolls for dinner tonight. It was not one of my own concoctions, it came from the kitchen. It was not very good. First, they do not know what sauerkraut is. The cook said it does not grow in Canada, so he used raw cabbage to wrap the meat in. He put some vinegar on it to please all the Germans. Instead of shredded cabbage he cooked them in tomato sauce. The taste of the meat was not bad but the rest we just could not stomach. He must be missing a few pages from his cookbook. He is a new cook in the camp, and he is a new cook period. We are not going to enjoy his development in the culinary arts. We will be finished working here on the 9th of August. The company must shut down all operations because of the hot and dry weather for at least four weeks. We are going back to Powell River. It is best if you send your letters to that address in any case.

I will try to get some work over there if I can. I do not think I will come back here; we are moving to Vancouver in the middle of September. So, this is where we stand. I will have about 700$ to my name. I had about 500$ at the time of the strike and I have worked five weeks since then. That should be another 240$ or so. Unfortunately travel costs are not complimentary here and they will have to come out of my pocket. I must write a cheque, because that is how they pay us, and nobody can cash it here.

It is interesting here that so many things are based on the personal signature of an individual. It is assumed that signatures cannot be or will not be forged. Stamping papers is not done here, except at the post office. The round 'official stamp' we hated so much but had to live with is not known. Another custom here is that the bus tickets are not little pieces of paper, but a properly written document that is handed out in an envelope. You do not believe me, do you!

So, my brother became a judge. He will be sending people to jail. He should be careful not to end up 'renting' a room in that 'hotel' himself. If he can stay with personal civil cases only and not get into the 'official line of judgements', he should be OK!

We started to play cards at night lately with our Polish comrade. It is a mixture of rummy and canasta. It is not very difficult, but it is good enough to kill the time with.

Thank you again for the detailed letter, please keep it up. Could you find some lighter paper to write on? You could get two sheets into the envelope that way.

The cocoa parcel did not cost very much, do not worry about it. The $5.60 I spent on it including the postage is less than three hours of work.

All the best to everyone, Letter #6, Öcsi

My brother managed to stay out of politics during his career at the court houses. He became a judge to bypass political directives that lawyers had to cope with, and he worked on private matters that concerned divorces, child support payments, etc. How he managed to do it I do not know. He must have been well liked because after the big changes and the fall of the Communist regime when most judges disappeared from the bench, he was asked to delay his retirement and carry on. He must have been well liked because after the big changes and the fall of the Communist regime when most judges disappeared from the bench, he was asked to delay his retirement and carry on. He worked all his life in the small town of Fehérgyarmat. I guess politics did not have too much of a pull there.

Rétfalvi László: **1961**

Az új évtized kezdetével mintha egy új lapot akarnék nyitni életemben, a korábbiakban említett 'el nem küldött levelek' vfüzetemben január elsejével egy, akkor még fejletlen angolos körmondatban fejeztem ki szándékomat: *"With the cristallized worldview of a mature twentythree year old, I deny every statement made on the foregoing pages. In the future, I must insist on more serious thinking and avoid being compomised by the written incoherent ramblings of an insufferable malcontent".* Ezzel be is fejeztem a 'levelek' írását.

Hogy mennyiben kezdtem új életet, az kérdéses, mert látszatra minden úgy ment tovább, mint előtte. Az egyetem területén való lakás közelebb hozott ottani barátaimhoz, de a kívüliekkel ritkább lett a találkozás, bár a Kis Budapest étterembe való látogatás megmaradt, ha másért nem azért, hogy a dormitory koszt ízét itt-ott helyre tegyem magyaros ízekkel.

Utolsó évünk tantárgyai - már majdnem felesen angol-magyar nyelven – mellett diplomatervet kellett készíteni. Szabadon választhattuk a témát, természetesen, ha professzoraink hajlandók voltak azt felügyelni, amit aztán egy nagyobb lélegzetű 'értekezés'-ként vagy egy mérnöki elvárásnak megfelelő 'terv'-ként kellett kidolgozni. Magamon is meglepődtem, hogy nem biológiai vonalú témát, amihez akkor már erősen vonzódtam, hanem kifejezetten mérnöki témát választottam. Kétségtelen, hogy legjobban kedvelt professzorom, Adamovich László sziporkázó előadásmódja befolyásolt a választásban. Egy fakitermelő erdei úthoz kellett egy kissebb fesztávolságú szegelt fahidat terveznem, elegendő teherbírással a BC partvidéken használt nagy rönkszállító teherautók használatára. Nem volt bonyolult dolog, csupán az építéséhez szükséges részleteket kellett kidolgozni. Az utolsó vizsgákra való tanulás mellett, a terv készítése is sok órába tellett.

Iskolai elfoglaltságunk mellett szorítottunk ki időt szórakozásra is. Valószínűleg a hideg korai hónapoktól kezdődően, ezen évben rendszeres 'fogyasztója' lettem - gyakorlottabb társaimat követve - a Johann Strauss táncos hely kínálatának. A találkozás lehetősége csinos nőkkel és helyes lányokkal vonzott több soproni diákot és nemegyszer kerültünk korábbi évfolyamok már végzett, de a városban dolgozó vagy ideiglenesen tartózkodó diáktársakkal, ismerősökkel egy asztaltársaságba. Néhány ott keletkezett 'női kapcsolat' veszélyesnek is bizonyult, amikor valaki olyan hölgyet kisért haza, akinek ideiglenesen börtönben tartózkodó 'kapcsolata' éppen 'kimenőt' kapott, ami egyik ismerősünk esetében szerencsére komolyabb baj nélkül végződött. Meg is szívleltük ezután, hogy kivel, kikkel foglalkozunk. Autók hiánya megmutatkozott minden esetben s gyakran kellett 'autós barátot' szerezni rövid idő alatt, ha egy kapcsolat igéretesnek mutatkozott. Busszal való hazakisérés csak Európából frissen érkezett lányoknak volt elfogadható. Mindezen nehézségek ellenére alakultak ki szép és jó kapcsolatok.

Március végén ismét jövedelem adóbevallást kellett tenni, de jövedelmem ezúttal se vonzott adókötelezettséget, mivel a nyári kereset mellé, ami nem nőtt az előző évhez képest, csupán a 'gamecheck'-eken végzett munkám kevés bére adódott.

A tavaszi hónapokban ritkán, de jártam az Apték háza <4476 W 12th Ave> alagsorában történő tarokk partikra is. Dönci bácsi volt a 'fulkrum', de gyakran Witt Lajos bácsi is ejött játszani az ott lakó és oda látogató balekokkal. Évfolyamunkról kimaradt, de többünkkel szoros baráti kapsolatot tartó Márkus Gábor is ott lakott egy ideig, akinek volt egy öreg, de működő autója. Gabi engedte, hogy néha beüljünk a kormány mögé és ízleljük az 'vezetés' érzését, sőt felajánlotta, hogy minden megtérítés nélkül megtanítja vezetni, aki kész a megpróbáltatásra. Kaptam az alkalmon s amikor időm engedte és Gabi is ráért, több órát levezettem autójával. Egyedül a hátrafelé tolatással volt egy kis bajom, ami viszont elengedetlen volt a 'párhuzamos parkolás' elsajátításához. El is buktam az első autóvezetői vizsgát miatta, de hamarosan újra próbálkoztam és azúttal sikerrel.

M. Gabival és autójával kapcsolatos egyik 'johannstraussi' látogatásunk, amikor megismerkedtem egy Dáni-

ából frissen érkezett (talán *au'pair* munkát vállaló) helyes szőke lánnyal, akivel hosszabb ideig tartottam a kapcsolatot, de elfoglaltságaink miatt csak ritkán találkoztunk.

Még az évvégi vizsgák előtt, április 14-én megtartottuk a végző évfolyamok tradicionális 'Valeta Bál'-ját a belvárosi Moose Hall-ban <1129 Howe Street>, ahol a négy év előtti, több mint 50 'újrakezdő/kezdő balek'-ból már csak 23 erdőmérnök-jelölt vonult fel a színpadra, hogy fekete csokornyakkendőben és bérelt 'tuxedo'-ban 'kihúzva magát', telt ház előtt meghallgassa a UBC Faculty of Forestry Dean George Allen, az eseményt értékelő beszédét. Ott volt a 'Sopron Divisió' megmaradt oktatói gárdájának minden tagja, élükön Roler Kálmán dékánnal, aki a tradició szerint az esemény 'védnöke' is volt és a vancouveri magyarság színe java, meghívott vendégként. A bál megrendezésében nem hiszem, hogy volt sok szerepem, de volt elég olyan közöttünk, akik jártasak voltak hasonló táncos helyek és zenekaraik működésében. Viszont vállaltam rendezői szerepet a bál leforgása alatt, mivel mint sok más társam 'partner' nélkül mentem a bálra. A karunkon viselt zöld 'valétaszalag'-on a himzés hiánya jelzés értékűen mutatta elkötelezett**len**ségünk voltát. Talán a valétaszalag-himzési tradíció okozta többségünkben a pár nélküli megjelenést? Alig maradt emlékem a bál lefolyásáról, de sikeres lehetett, mert legtöbben maradtak a hirdetett reggel három órai befejezésig.

A következő napok besűrűsüdtek az évvégi vizsgákra való készüléssel, amik írásos formában lezajlottak minden fennakadás nélkül. Ezek tetejébe, oktatóink végig vittek minket is egy otthoni államvizsgához hasonló szóbeli 'vallatás'-on. Őszintén megvallva, bennem akkor már csak a 'legyünk ezen mihamarabb túl' érzés dominált. Elnyert 'degree'-nk/diplománk a 'BSF', azaz 'Batchelor of Science in Forestry (Sopron Division) - eqiuvalent to 'Okleveles Erdőmérnök, University of Sopron' lett, hasonlóan a korábban végzettekhez.

Nem tudom milyen indíttatásból, talán csak barátaim rábeszélésére, részt vettem a UBC tavaszi 'Convocation'-nak nevezett formális évzáró ünnepségén, ahol bérelt 'talár'-ban díszelegve kaptuk kézhez, magától Norman MacKenzie-től, az egyetem 'president'/rektor-ától, hivatalos papírjainkat. Ritkának számító fényképeim közt van egy (valószínű Jahutka Lajos barátom által készített) felvétel, amint a President jókívánságait kifejező kézfogással adja kezembe az okmányt. Nem hiszem, hogy a média által volt bármilyen 'hírverés'-szerű bejelentés a nekünk és a UBC történetében is fontosnak vehető, a 'Sopron Division' utolsó diákjainak búcsút mondó pillanatról. Mi diákok sem tulajdonítottunk fontosságot annak, hogy végzésünkkel megszűnik a történelmileg is egyedi 'Sopron Division' néven ismert alakulat s hogy távozásunkkal oktatóink többségének is megszűnik a pozíciója. Nekünk - karrierjük kezdetén lévő fiataloknak - előttünk állt a világ, de idősebb volt oktatóinknak nem volt könnyű a folytatás.

Május kezdetével szétsereglett a társaság, ki állandó állást találva, ki csak nyári munkára, a korábbi nyarak mintájára. Józsa Laci, akivel ez évben kezdtem közeli barátságba kerülni és volt kamarásom Herczeg 'Balek', Tőgel Gyuszival megtoldva 'timber cruising' munkát kaptak valahol Prince Rupert, BC környékén, aminek körülményeit levelekben és fényképekben illusztrálva mutatták be nekem.

Nem hiszem, hogy megszokásból, inkább kényszerből folytattam én is nyári munkámat Witt Lajos bácsi segédjeként, a Zoológia Department szolgálatában. Állandó állást nem is kerestem, mert addigra már elhatároztam tanulmányaim folytatását egy magasabb egyetemi minősítésért.

'Graduate School' tanulmányaim gondolata jóval 'Sopron Divízió'-s éveim befejezése előtt kezdett érlelődni bennem. A továbbtanulás magasabb minősítésekért (és újabb területeken való képesítésért) nem ment ritkaság számba az előttünk végzett soproniak között, de saját döntésem úgy érzem azoktól függetlenül történt. Kétségtelenül, alkalmazásom a Zoológia tanszéken három nyáron át közelebb vitt a diszciplínához és hogy Witt Lajos bácsi is befolyásolhatott, de talán Udvardy Miklós professzor ajánlata, hogy szívesen felügyelné és támogatná a kutatási témámmal járó terepmunkát és a 'Department of Zoology'-t vezető Ian McTaggart Cowan bátorítása voltak a döntő tényezők. Az utóbbinak később, mint az erdészeti karon is jegyzett professzornak csatát is kellett vívnia erdész kollegáival, hogy továbbképzésem elfogadható legyen az MF (Master of Forestry) minősítésért. Klasszikus egyszerűséggel kezelte le őket a kérdéssel, hogy azt várják a fehérfejű sasoktól (tervezett tanulmányi alanyaimtól), hogy tűleveleken táplálkozzanak mielőtt erdei állatnak minősítenék azokat (a vadgazdálkodás ugyanis továbbképzési opció volt az erdész karon). Amit mostani fejjel sem értek, hogy miért nem kezdhettem el kutató terepmunkámat azon a nyáron, mivel elhatározásom a tanulás folytatására, Dr. Udvardy ígérete a pénzügyi támogatásra és Dr. Cowan bátorítása, mind jelen voltak már abban az időben. Biztos több tényező közrejátszott, de végeredményben ezt a nyarat majdhogy 'üresjáratban' töltöttem el.

Nem mintha elveszettnek tekinteném az időt, mert unatkozásra egyáltalán nem emlékszem azon a nyáron. A rutin nem változott, a sok állatbőr kezelés majdhogy 'taxidermy' szakmunkássá képzett, a kitömött 'tanulmányi alanyok' kezelése és megismerése az állattani múzeumban pedig hasznosnak bizonyult a következőkben. Persze, két dolog a múzeumi alanyok ismerete és az élő madarak felismerése természetes környezetükben. A napi kétszeri kávészünet pedig arra volt jó, hogy a már ismert oktatói gárda mellett korán megismerkedhessek az újonnan érkező 'graduate' diákokkal is.

A tanév végével egyidőben kiköltöztem a Sherwood Lett House dormitoryból és Molnár Jóska barátom javaslatára beköltöztem a <3979 W 10th Ave> cím alatti ház földszinti kis szobájába. Jóska barátom ismeretsége a ház tulajdonosával, a Mezőgazdaságtan Kar valamelyik kutató laboratóriumában dolgozó Dov Gratzerrel korábban kezdődhetett s ő valószínűleg lakhatott is nála érkezé-

sem előtt. Az Izraelből származó házigazda és Ruth nevű japán felesége a ház északra néző alagsorában laktak, de a telek erősen lejtő szintje miatt még onnan is kilátás nyílt a tenger felé. Szobám mellett volt a konyha, amit megosztottan használtunk a felső szinten lakó három másik szobabérlővel. Érdekes módon, a földszinti ebédlőt és nappalit, mindkettő szép kilátással, a tulajdonosok nem, esetleg csak ritkán használták.

A konyha szobámhoz való közelsége előny és hátrány is volt. Az előny egyértelmű, a hátrány pedig a mások főztjének gyakran beszűrődő nemkívánt illata volt. Lényegében, ezen a helyen kezdtem el saját 'főzési' próbálkozásaimat, amelyek nem mentek tovább, mint a reggelire készített sült szalonnára tört tükörtojás és az ebédnek szánt főtt virslivel fogyasztott felmelegített babkonzerv. De sebaj, ott volt közelemben a Kis Budapest étterem, ahol még nekünk is megengedhető áron, magyaros ízű tápláló ebédeket kaptunk. Emellett, az Alma Street sarkán működő Wollner nevű magyar pékség és a 'UBC Gates' közeli szatócs üzletben pedig rendszeresen kapható volt a korábban megkedvelt 'Bauernbrot' német kenyér. Apám mondása jut most eszembe, hogy „ha kenyér van, akkor minden van". Tényleg, szempontomból igaza is volt.

Szintén Molnár Jóska 'kontó'-jára írhatom első autótulajdonlásomat. Nem volt nehéz neki engem rábeszélni, hogy vegyem meg végletekig kimustrált, rozsdaette, de még funkcionáló 1953-as évjáratú Plymouth márkájú autóját, amit ő is erősen használt állapotban szerzett be korábban. Ahogy már többször említhettem, az autótulajdonlásnak számos előnye volt, nem utolsósorban a kapcsolat teremtés és annak megtartása a női nemmel, hátránya pedig fenntartási költsége. Nem emlékszem mennyit fizethettem a 'kocsiért', sokat nem, mert nem volt miből. Autóbiztosítás, amit manapság nem csak természetesnek veszünk, de bizonyos mértékig államilag kötelezett is, eszembe se jutott és baráti körömben senki soha fel nem említette annak szükségét. A benzin ára akkoriban olyan alacsony volt, hogy azt még mi sem tartottuk tényezőnek. Az autógumi lecserélése is csak akkor került figyelmembe, amikor egymás után többször kellett defekt miatt kereket cserélni és vinni a laposat javításra. Használt autók hamar megtanították az embert, hogy a vételár csak kezdete az autótartási költségeknek.

Nyári rutinomhoz tartozott a UBC uszoda rendszeres látogatása a déli szünetekben, ahol megakadt szemem egy szép testi felépítésű fiatal 'lifeguard' (strandőr) lányon. Nem volt abban semmi különös, mivel a női szépségnek mindig is csodálója voltam és annak létezésében a teremtés tökéletességre való irányulását láttam. Tisztában voltam én akkor is a testi és lelki szépség különbségében és hogy a szexuális vágy nem keverendő a szerelmi érzéssel, de hagytam magam elmélázni a természet szeszélyei felett. Természetesen a hétvégeken, a tengerpart lakásomhoz legközelebbi strandján, a Jericho Beachen is gyakorta megfordultam, ahol egy alkalommal megláttam múlt évi, keserűen végződő érdeklődésem 'személyét' is, de akkor a látvány már nem hatott rám. A Jericho Beachen találkoztam újra, telefonon megbeszélt módon, a tavasszal megismert szőke dán lánnyal, akit talán elsőként lányismerőseim közül hívtam meg a Kis Budapestbe estebédre. Később, lakhelyem ritkán használt ebédlőjéből előtáruló, a lenyugvó napfényben szépen megvilágított, a tenger hegyekkel övezett panorámájában gyönyörködtünk. Nem tudom mi tartott össze - hisz még fényképet is cseréltünk egymással (amit megtartottam házasodásom első évéig) - vagy inkább mi választott szét bennünket, mert ezután is nagyon sokáig nem találkoztunk. Talán korábbi elhatározásom az érzelmi kapcsolatok elkerülésére tette hozzáállásomat merevé, mert közeledéseimre a bármilyen magyarázatban adott 'nem' választ a kapcsolat lezárásának tekintettem.

A 'régi szép idők májusi emlékét' hozza most vissza az a kis boríték, amit papírjaim közt találtam s benne: meghívás Varga Veronika és Szabó András május 27-én 'tartandó' esküvőjére, Jászberényben. A szép emlékek felidézése mellett, a nagyon gyakori félreértéshez vezető kézírásos különbség az 1-es és a 7-es számok 'otthoni' és 'itteni' használata között szintén felötlik fejemben. Az említett kis borítékot, ami a kanadai postai szolgálat dicséretére, körbe-körbe járt Vancouverben, mielőtt azt visszairányították Jászberénybe, ahol csak évekkel később kaphattam kézbe. Jó érzéssel könyveltem el hason témájú értesítéseket, amikor ezidőben és az év vége felé kaptam Jim Matson és Bill Hovemann, két évvel korábbi volt 'Fraternity House' lakótársaimtól meghívásokat.

Szeptemberben több 'fronton' jött változás az életembe, csekélyek és fontosak egyaránt. Legfontosabb volt beiratkozásom a UBC 'Faculty of Graduate Studies'-ra, egyelőre, mint 'unclassified' azaz 'beosztatlan' diák, de a kifejezett céllal, hogy a 'Faculty of Forestry' tanrendjében jelenlévő 'Wildlife Management Option' lehetőségét kihasználva, a 'Department of Zoology' keretében folytassak tanulmányokat és kutatásokat a 'Master of Forestry', azaz 'MF degree' eléréséért. E hosszúra nyúló meghatározás fedte azt az elrendezést, hogy egy erdőmérnöki/erdész diplomával hogyan lehet a vadbiológia terén tovább tanulni.

Nyári keresetemet nem találhattam elegendőnek az új tanév véghezviteléig és mindjárt a beiratkozáskor $300-t kölcsönöztem az egyetemtől (University General Loan @5% - visszafizetendő 1962 aug. 1 - módosítva 1963 aug. 31). A később hatályba lépő Teaching Assistant kinevezésem a kölcsönt feleslegessé tette. A tandíj ezúttal, a kevesebb felvett tanórák miatt csupán $166.00 volt.

A másik nagyon fontos változás volt az említett 'Teaching Assistantship' (TA) elnyerése, mert a szükséges jövedelem biztosítása mellett rákényszerített az általános zoológia laboratóriumi oktatáshoz elengedhetetlen jártasság rövid időn belüli megszerzésére. Volt akadémiai hátterem az állatan területén, több 'Sopron Division' tantárgy és három nyári munkálkodásom alapján a Zoológia Múzeum kötelékében, de a 'demonstrálás', azaz aktív oktatás, korábban hiányzott tudás tarsolyomból. Több órát töltöttem a kurzussal kapcsolatos állati tetemek boncolásával, mielőtt a tantermekben azok mikéntjét és az azáltal feltárult szövetek, szervek megismerését értelmesen elmagyarázhattam a diákoknak.

Az Általános Zoológia laboratóriumi osztályainak egyikében 'bukkantam rá' arra a lányra, akinek szép testi felépítését úgy megcsodáltam a nyári strandon. Ekkor viselt öltözete viszont olyan 'kislányos' kinézetet adott neki, hogy nehéz volt megérteni minek tulajdonítható a változás. Szép lányokból nem volt hiány ezekben az osztályokban és a TA-oknak ügyelniük kellett megtartani összpontosításukat a boncolás alanyaira, az alkoholban tartósított 'orsóhal' és patkány tetemek alkotóelemeire.

A TA funkcióhoz tartozott a vizsgákon való 'invigilation', azaz őrködés a 'puskázás' elkerülésére. (Itt meg kell jegyeznem, hogy abban az időben a vizsgákon való 'puskázásnak' nevezett csalás alig vagy egyáltalán nem volt jelen az általam ismert diákok között). Ami inkább emlékezetessé teszi a feladatot, az Udvardy professzor által leadott Állattani Anatómiával kapcsolatos. Korábban halottam a diákok közt terjesztett viccnek szánt közbeszédről - a professzor akcentusát pellengérre téve - hogy ő az '*oesephagus'*, azaz nyelőcső latin nevében a hangsúlyt, a magyarban megszokott módon a szótag végére téve, 'ösze·fagúsz' hangzatúan ejtette ki, amit sok diák, ismerve a professzor madártani hátterét, 'ozefa goose'-nak, azaz 'ozefa' fajtájú lúdnak értette (bár olyan nincsen). A másik, komolyabb eset az én időmben történt, amikor egy anatómia vizsgán 'őrködve', több diák előhozakodott a többtételes, választható vizsgakérdések egyikében talált 'ismeretlen' szó jelentésének tisztázásával. A több jelenlévő TA, értetlenségüket kifejezve szintén fejüket rázták, majd hirtelen ötlettel egyikünk áttelefonált az egyetemi könyvtárba, ahonnan a válasz, a több mint ezeroldalas 'Old Eng-

lish Dictionary' tanulmányozása után már későn érkezett. A tételt ki kellett húzni a kérdések közül, ezáltal lecsökkentve a diákok választási lehetőségeit. Professzor Udvardy ugyanis szótárakból tanulta meg az angol nyelvet a II. világháború körüli magyarországi diákéveiben s azokban még prominensen jelen volt a kérdéses 'ismeretlen' angol szó. A történet morálja, hogy nyelvet legjobb az azt beszélő társadalmi közegben megtanulni.

Szintén a TA feladatai közt volt a vizsgák osztályozása. A nagyszámú diákság miatt az előadó professzorok nem foglalkozhattak a vizsgázók irományainak átolvasásával és értékelésével. Helyettük, összeült a laboratóriumi oktató gárda és a 'Head TA' vezetésével elhatározták, hogy a tételekre adott válaszokban milyen és hány 'kulcs fogalomnak', vagy csak 'kulcsszónak' kell jelen lenni ahhoz, hogy maximum osztályzatra érdemesüljenek. Kevesebb érdempont, alacsonyabb osztályzat. A munka kevésbé volt érdekes, de hosszantartó volt és a 'lelkiismereteseknek' tartott legtovább a számban kiosztott feladat. Nem vagyok biztos, hogy első TA évemben vagy később történt egy, főleg az 'osztályozó TA' számára kellemetlen esemény. Ugyanis Dr. Cowan diák lánya alacsonyabb jegyet kapott, mint ami megfelelt az apa elvárásának és erre a Zoológia Department feje lejött közénk és személyesen átolvasta lánya irományát, amiben talált többet érdemlő tartalmat, mint az előző osztályozó. Nem hiszem, hogy a blamázs mellett, az utóbbinak baja származott belőle, de ezáltal mindenkinek újra át kellett nézni a korábban már megvizsgált irományokat és újabb érdempontot adni, ha azok tartalmaztak hasonlókat.

A 'Graduate Studies' státuszhoz tartozott irodahelyiséget kapni a 'Biological Sciences' épületegységben. Megosztva Kevin Kelleher és Dave Johnston nevű szintén kezdő 'graduate' diáktársaimmal, mindjárt a főbejárat melletti első szobát kaptuk irodának, ahol hagyhattuk könyveinket, jegyzeteinket, mindennemű felszereléseinket és ahol tanulhattunk késő esti órákig, másoktól zavartalanul. Mi több, az épület mellett működő parkolóban, az oktatók autói mellett, mi is kaptunk engedélyt autóink tartására.

Nagy lehetett a forgalom Dov Gratzer házában, mert hamarosan az iskolaév kezdete után kaptam lehetőséget felköltözni a nyugatra néző nagyobb emeleti szobába. Előnye, nagyobb tere és dupla ágya mellett a fürdőszobához való közelsége és a konyhai főzés illatjainak hiánya volt, bérleti költsége pedig maradt.

Reggelenként rendszeresen bejártam az egyetemre, akkor is, ha nem volt korai munkám vagy hallgatandó órám és ilyenkor felajánlottam lakótársaimnak a 'ride'-ot, megspórolni nekik a buszköltséget. Mivel nem voltam teljesen biztos autóm indítójának működésében, a kocsit a 10th Ave déli, lejtős oldalán tartottam, hogy a motort szükség esetén magától be tudjam 'ugratni'. Tehát egyetemre menet meg kellett fordulni, amit a széles utat kihasználva, rendszerint (szabálytalanul!) 'U-turn'-el tettem meg. „Addig jár a korsó…" mondás alapján csak idő kérdése volt, hogy bajom lesz belőle. Egyik késő őszi reggel, már csúszós úton, kellően oda nem figyelve U-turn közben, belém futott egy kis Austin MiniMinor. Kétségtelen, hogy a másik autó vezetője, egy fiatal hölgy, is figyelmetlen volt, de az én hibám volt a 'tromf-kártya' - vállaltam is mindjárt a felelősséget. No, de nem volt biztosításom, tehát mindkét autó javítási költsége rám hárult. Szerencsére a kis autó kevés kárt szenvedett, de az én öreg 'rustbucket' Plymouthom annál többet. Javíttatását a közeli Shell garázshoz vittem, ahol egy '56-os' ismerős magyar szerelő hamarosan 'kipofozta' ismét használható állapotba.

Lányokkal való kapcsolataim leszűkültek véletlenszerű találkozásokra és rövid ideig tartó találka-sorozatokra. A korábban említett Dimiti Stone lakásán tartott, de már ritkuló party-kon volt lehetőség új ismeretségek kötésére, ami esetemben csak egy futó barátságig jutott. Az egyetemen, a zoológia szakon ügyködő 'graduate' diákok közt pedig kevés volt a lány és őket, a sok szép 'Zoology Lab' diáklányok mellett könnyű volt nem észrevenni. Molnár Jóska aktív maradt összejövetelek szervezésében és egy alkalommal furcsa emlékként más lánnyal hagytam el lakását, mint akivel oda érkeztem. Jóska akkor már rendszeresen találkozott egy Brit lánnyal, akit nem sokkal később feleségül is vett.

A Vancouver Szigetre való hétvégi utazások, végezni a 'BC Fish&Game Branch' vadászati szezonális adat gyűjtéseit, szeptember végétől újra elkezdődtek, de saját autómban nem bíztam eléggé, hogy azt használjam az oda vissza utazásra. Eddigre már rám hárult a résztvevők szervezése, ami nem volt nehéz, mert a kereseti lehetőség sok diákban felkeltette az érdeklődést. Az extra kereset mellett, a hétvégi szoros együttlét és munkálkodás jó baráti kapcsolatok kialakulásában is szerepet játszott. George Gibsonnal és később családjával leghosszabban tartó barátságom ekkor alakult ki.

Jó példája a következmények nem kellő átgondolására Miklós Udvardy javaslata, hogy 'gyűjtsek be' egy pár vihar sirályt *(Larus canus)* a tengerpart Spanish Bank nevű részén. Abból a célból, hogy gyomor tartalmuk megvizsgálásával megállapítható legyen a kis élőlények identitása, amikor a visszavonuló ár sekély vizében 'taposgatás' szerű mozdulatukkal azokat a felszínre hozzák. Ezen utóbbi megfigyelésemet figyelmébe hozva született professzorom javaslata. Ki is mentem és lőttem pár madarat, majd felboncolva meg is vizsgáltam azokat. Az eredmény érdekesnek bizonyult s Dr. Udvardy javasolta annak publikálásra való előkészítését. Ez már azután történt, hogy röviddel a kiskaliberű sörétes puska puffogtatása után megjelent a Zoológia irodájában egy kérdezősködő RCMP lovasrendőr, a 'tettes' után kutatva. Ugyanis, lőfegyver használata a város területén szigorúan tilos volt és még 'gyűjtési engedélyt' se szereztünk be előtte. Jó, hogy az irodában nem tudtak ügyködésünkről s a csendőr dolgavégezetlenül távozott.

Régen tartó baráti kapcsolatom Szy Bukkával és Marikával folytatódott az őszi napokban is. Gyakran voltam látogatójuk és Bukka is gyakran nézett be irodánkba, beszélgetni közös 'graduate' diák dolgainkról. Meglepetésemre, mindketten mutattak hajlandóságot, Bukka iskolai és munka elfoglaltságaira hivatkozva, kivinni Marikát moziba, hogy legyen kikapcsolódása a gyereknevelés és házimunka napi gondjaiból. Mivel akkor már én is 'autós' voltam, könnyű volt a felvetést teljesíteni és több alkalommal mentünk is mozielőadásra. A későbbi fejlemények tükrében, mostani szemmel látok valami tervezettséget a dologban, de akkor naivan és bohón mentem az árral. Közeli kapcsolatunk hamarosan véget is ért, Bukkát akor láttam utoljára.

Eseményekben dús évem, annak utolsó hónapjában se lassult. Karácsony közeledtével, a 'bush'-ban dolgozó barátaim, köztük prominensen Józsa Laci, visszajöttek a városba szülői, baráti látogatásokra, de főleg pótolni azt, ami az erdők sűrűjében nem volt lehetséges: kedves fiatal lányokkal találkozni táncos helyeken. A Kis Budapest vendéglőben, ami akkor már kinőte magát a volt soproni diákság 'törzshelyének', találkoztam össze

Laci barátommal és Kapitány Gyuszi évfolyamtársunkkal, aki szintén rendszeres látogatója volt az általunk kedvelt Johann Strauss tánctermeinek. Nagy érdeklődéssel hallgattuk Gyuszi javaslatát - szervezni egy nagyobb méretű kiruccanást a nevezett helyre. Szerinte, akkori barátnője, egy Laura Morgan nevű diák, ismerősei közül tud beszervezni résztvevőket, hogy ne kelljen helyben találni táncos partnereket. Úgy is történt, a nagy napon találkoztunk először Laura barátnőivel - a Parker lányokkal - Sylviával és Leone-nal. Ünneplő seregünk már a tánchelyen gyülekezett, amikor Leone-ért külön el kellett menni az Ukrán Házhoz, ahol akkor fejezte be népitánc csoportjában a gyakorlatot. Laci autójával mentünk érte és a visszaúton már bizonyságos volt, hogy mindketten őt választanánk partnernek. Sikeres volt az összejövetel, sokáig maradtunk s még utána is George Gibson barátnőjének, Sonjának a lakásán folytattuk a barátkozást. Hosszú kimenőt kaphattak a Parker lányok, amit az alig 18 éves Leone csak négy évvel idősebb nővérének társaságában érdemelhetett ki. Hazakisérés is Laci autójával történt és a lányoktól való elválásunk után megbeszéltük, hogy ki kinek tettszik jobban és hogy én nem vagyok hajlandó lemondani választottamról és hogy keresni fogom vele a további kapcsolatot.

A lányok is jól érezhették magukat társaságunkban, mert röviddel karácsony utáni telefon hívásomra a házuk alagsorában tartandó kis újévi party-ra hívtak bennünket. Nem emlékszem, hogy akkor találkoztunk-e a szülőkkel, de a lányok nagyon jó házigazdának bizonyultak. A ránk bízott meghívottak közt volt Gőgös Feri és partnere Tannis, Fekete Robi és partnere (UBC Dean Andrews lánya), Kapitány Gyuszi és Laura, Kocsis Tibi és már egy éve partnere Molly, valamint Józsa Laci és jómagam, és természetesen a 'Parker lányok'. Az általam készített fényképeken látható a zenét szolgáló (1957 karácsonyán négyen együtt vásárolt s ekkor már Gőgös tulajdonában lévő) lemezjátszó, poharak és üvegek (nem mind üdítővel telítve) mellett a jó hangulatot élvező társaság. *(2021 május 25, Vancouver, BC)*

Phillip Hahn: **Off to new careers**

(The following is a chapter from P. Hahn's 'self published' book 'Our University in Two Countries', a translation he made in the early 2000s of his Hungarian language book, titled 'Egyetemünk két országban', written in (?). Phillip's intention was to make available for his three daughters, who grew up in an English language environment, the story of his life. Children and grandchildren of other Sopron Alumni will also likely find interesting Phil's early experiences, not unlike those of their own progenitors. The story starts in 1959. The Ed.)

Search for permanent positions

At the time, our class (the 'fourth' year students) graduated, as mentioned before, the third' year class graduated too. This doubled the Sopron graduates number and those who looked for employment in the same field. Adding to this, the Canadian forestry graduates made the competition for forestry jobs even more fierce.

As it turned out a lot of graduates were ready to start a carrier, but the job market did not seem to be ready for us. Very few of us landed jobs before graduation. We did fill out a lot of application forms and went to a lot of interviews, but with no overwhelming results. We were told that, besides the high number of graduates, we also faced a depressed job market. The post war effect of the Korean conflict caused a recession. Terms like depression and recession did not mean much to us because we were not used to them and did not know what to make of them.

While we tried to find jobs, the poor job market did not bother us too much because most of us still had a little money in the bank and were able to sustain our daily lives. We did not have to worry about making money to finance our education anymore and most of us did not have outstanding debts either. In addition, most of us were single and had no obligation to support a family.

The long wait for job opportunities prompted us to investigate the possibilities of continuing our education through graduate studies. A quick search revealed that there seemed to be plenty of assistantships and scholarships available for such programs. However, most of those were in the United States. This did make it interesting because we learned that there were more opportunities for future employment than in Canada. For this and other reasons quite a few of the recent graduates did decide to grab the opportunities to continue their studies in graduate schools.

I also decided to continue my education to obtain a master's degree in forest soils. They offered assistantships in this field in Corvallis, Oregon, USA. John Barakso and Charles Tarnocai, my room mates, had the same interest. So, all three of us filled out the needed papers and applied for a transcript at the UBC Registration Office. The Registrar assured us that the transcripts will be sent directly to Oregon State University in Corvallis. Despite the Registrar's assurance, we kept getting letters from Corvallis about not receiving the transcripts. As a result of this, I kept renewing my request at the Registration Office. I could not understand why the Registration Office was not willing to hand us the transcript and did not send it either. Eventually we found out through a third party why our transcript never made it to Corvallis. The reason was that Canada did not want us to go to the United States to continue our studies. They were concerned that after graduation we will not return to Canada. They had a good point there, but this concern still sounded strange because they were not able to provide us with suitable jobs in Canada in the first place.

Others pursued the possibility to obtain graduate degrees later, with more success than we did. Out of the 140 Sopron graduates, as we learned later, more than forty did their master's and eighteen did their Doctorate or post doctorate degrees.
This is the highest percentage of graduate degrees of any faculty ever achieved from UBC. Enrolling into a graduate program was almost natural for us. The scholarships offered often rivaled the wages offered for regular forestry jobs. In addition, most of us were not attached to a particular location and were still single. We also looked for an opportunity to learn English more formally and to sharpen our forestry skills and learn new skills in other fields for better positions in the future. There was no doubt in our minds that we could only gain by pursuing such a course of action. Unfortunately, my chance to go to Corvallis never materialized, therefore, I looked for another career opportunity.

As we searched for jobs, some opportunities started to develop. These were with the BC Forest Service. Some of them are in the Inventory Division, but mostly in the Engineering Division. Others landed jobs with the BC Highway Department. Ot-

hers with consulting companies in forestry, engineering, and other fields. But most of the opportunities were with the private timber industry. Few of these firms had their own land, therefore they operated on 'Crown Land' with Tree Farm Licenses or on long term lease basis. These major companies included some of the following: BC Forest Products, Canadian Forest Products, MacMillan Bloedel, Powell River, Rayonier Canada Ltd., Scot Paper Company, Thasis, Alaska Pine, Wellwood of Canada, later Weyerhaeuser also appeared on the scene and scores of smaller logging companies. These had their operations mostly on Vancouver Island and Queen Charlotte Island. Some also operated in the Interior and other parts of the province. These companies looked for expertise closely linked with their harvest operations. We had good skills in this area because of our forest engineering exposure through our education and through our limited prior field experiences.

Eventually, I also landed a job with Canadian Forest Products Ltd. and my job assignment was to be on Vancouver Island.

Canadian Forest Products Ltd.

I left for Vancouver Island to start my employment at the end of May 1959. To do this, I had to take a boat to Beaver Cove and from there a plane to reach my destination, because there were no roads leading to the assigned logging camp. This logging camp was located at the end of the beautiful Nimpkish Lake, and close to the logging areas and it was called Nimpkish camp. Despite the beautiful setting, the camp's appearance suggested that it was not the most desirable place to settle. Similar logging camp accommodations were typical for loggers in the Canadian forest industry. These were because few settlements existed near logging operations to supply the needed work force.

Nimpkish camp was a large camp. It housed close to 1,000 people with a predominant male population. The company had another camp about fifteen miles from there. This was called Voss camp. Voss camp was reserved for married people who lived there with their spouses.

A large portion of the camps population were regarded as permanent loggers who had a desire to be loggers or just got stuck in this trade. Others came and went and mostly stayed only for a short time.

A lot of immigrants and others who landed in Vancouver often earned their first money as loggers. Most jobs with the logging industry paid well. The cost of living at the camp was low and there was little opportunity to spend money while in the camp. Therefore, it was a perfect place to save most of the earned money to start a nest egg. Those who wanted to get help to start a new life in Canada or in some other opportunities appreciated this chance.

Unfortunately, a good number of the loggers didn't follow the above-stated practice. They earned a lot of money in a short time and often spent it even in a lot shorter time when the camp shut down for the winter or for other reasons. Becoming broke forced them to return to the camp to continue where they left off. Due to this, these kinds of people often became the so called 'permanent loggers'.

I did not go to the camp to become any kind of logger, but still ended up living as a logger and working alongside the loggers. I became a part of the professional forestry and engineering crew and worked as a timber cruiser and surveyor. These assignments were not new to me since I learned them in school and practiced them in my previous summer employment.

So, before the actual logging operation or the removal of trees in each area could start, several things had to be done by crews who were in a true sense not loggers like me. It was the timber cruisers job to determine the timber volume and quality in each area planned to be harvested. Then came the surveyors who prepared the maps with contour lines to facilitate road and bridge building, logging planning and logging layouts. After them, the road engineers moved into survey and staked out the roads leading to logging sites. These were followed by road builders, who first removed the trees on the designated path for the road so the road building crew could prepare the grade. At the end, the roads with all the needed bridges and culverts were built and the roads surfaced with rocks to accommodate logging trucks and other vehicles to travel on them. In our case even rails were laid on some to accommodate hauling timber on rail cars.

In my case, I started to work as a timber cruiser. Later, I worked as a surveyor preparing the maps. Since we were the first to enter the designated logging area, we did not have the luxury to travel on roads. We had to walk to the project site. Sometimes even deep into the forest.

If camping was necessary, we first built a trail to our tent camp site. Then set up our temporary living quarters. All our supplies to set up the camp and the food supply we needed later had to be packed in. Often for miles on rugged terrain.

To cany on with our work, we did a lot of walking through the forest and covered the entire area. We walked the rugged terrain, waded through thick brush, climbed over huge 'windthrown' trees and fought the elements we faced. These elements often included rain, snow, heat, and even wild animals, such as bears, cougars, snakes, and of course many times swamps, creeks, and steep mountains. This gave us plenty of physical exercise each day and kept us in very good shape. The work, even if it was hard, was interesting, eventful, and challenging.

Other members of our crew worked on road surveying. This took place on a path which covered a gentler terrain and was also near existing roads. Others supervised road construction, planned, and laid out logging operations.

When all this was done the loggers were ready to take over and carry on to the next phase of the operation. Their work did not require a college degree like ours, but it required a lot of physical skill and stamina to accomplish their daily tasks and assignments.

During those days logging was clear-cutting. This meant that all trees with commercial value were cut down and removed from the area and shipped to the manufacturing plants. In this operation the cutters or fallers moved in first.

This was the first time I experienced watching a logging operation. It was especially exciting to see how the experienced fallers cut down the huge trees, which often had diameters over six feet (2 meters) and were over two hundred feet tall. To handle these trees required a lot of skill and no doubt it was a very dangerous operation. With the tree faller's skill such an operation, however, looked easy. As soon as the trees were downed, they were cut into log length pieces (32-40 feet long) to accommodate yarding.

Yarding or moving the trees from their growing site to a landing could be accomplished in many ways depending on the terrain. Flat terrain accommodates 'cat logging'. This is normally done with tractor yarders. But this country was too steep for that, therefore all yarding was done with a cable system. If the logs are hoisted into the air for yarding by the cable system this is normally called a skyline system. In this area, however, the most used method was high-lead logging. For this the loggers left a sturdy tall tree standing for a spar tree or logging tower on the designated landing site next to the road. On the highest point of the logging area. This was important because when the logs are pulled or yarded uphill to the landing, the logs jump over the stumps and do not hang up.

At this operation they also started to use mobile spar trees which were mobile yarders. These could move from landing to landing on their own power and were easy to set up in just a few hours. They had the pulleys permanently mounted on the tower and related cables were also always in position on the tower. Regardless of whether it was a stationary spar tree or mobile spar tree the equipment still had to be set up or rigged for the operation on the site.

The rigging crew's assignment was to set up the yarding system. In the case of a stationary spar tree, the professional and highly skilled climber mounted or rigged large pulleys to the spar

tree which often had a height of more than one hundred feet. Additional pulleys were mounted onto tail holds (generally stumps) on the far side of the logging area. The yarding cables (mainline and haul-back) were then threaded through these pulleys and connected to motorized drums on the powerful yarding machine. The mainline was equipped with short cables which held hooks or 'chockers'.

During yarding, the yarding machine with its motorized drums and assisted with the haul-back cable moved the mainline with the chokers to the area where the logs were to be picked up. There the chocker setters attached the chockers to the logs, 2-4 logs at the time, and then the machine dragged the logs to the landing area. On the landing the logs were released from the chockers. With this done, the yarder repeated the yarding process until all the logs in that setting were moved to the landing. The yarded logs on the landings were stacked by a loading machine. The same machine often sorted the logs and eventually loaded them onto logging trucks or to another transportation system.

The Canadian Forest Products Co. was one of the few companies which still used railroads to haul logs from some of their landing areas. In most cases, however, huge trucks were better suited and more economical for hauling logs. Most of the logs in BC travelled a long way before they reached their destination or the manufacturing plants.

Logging operations had well developed roads or railroads within the logging areas, but seldom had road connections to the mills. The rail or truck hauled logs, at our camp, always ended up in rivers or bays to be tied together for rafting. Rafting was a favorite way to transport logs because it was cheap and many times the only way to get the logs to the mills. Barges and ships were also used for log transportation. Since most of the mills were in the Vancouver area some of the logs travelled hundreds of miles before they arrived at the manufacturing plant.

As soon as the logs arrived at the mills, they were turned into a large variety of forest products such as lumber, plywood, paper, wood chemicals etc. The harvesting and manufacturing projects became very familiar to us while we became a part of the enormous forest products industry in Canada.

One thing, however, puzzled us at that time. We learned that our entire Nimpkish operation had only one forester whose duties included seeing to it, that the logged off areas were going to produce a new forest. It seemed to me that his assignment was monumental, when I saw the thousands of acres of logged areas. As it turned out, he did very little to assist the birth of a new forest. It would have been proper to help the regeneration process for the native and major species of the area which happened to be Douglas-fir. Originally, 'Mother Nature' developed for thousands of years Douglas-fir stands in this area and many areas on Vancouver Island. No doubt, Douglas-fir was the species, which was valued the highest, because of its superior form, height, volume, and wood quality. Without doing site preparation and weed control the regeneration of Douglas-fir through natural seeding. or artificial reforestation had little chance to succeed, because Douglas-fir needs as much sunlight as possible when it starts to grow because Douglas-fir is a shade intolerant species.

I must admit that the previously logged sites did green up rapidly after logging without any outside help. The available seed source and lots of rain accommodated that. But in most cases instead of the original or native species, species with lesser values took over the ground, such as Hemlock, Cedar, Balsam, and others. And often just brush and weed.

We became not only familiar with our own assignments. We also learned a great deal about logging, about the so-called 'reforestation' and about forest product manufacturing operations during those days. We learned a great deal about logging camp life too. Some of it we would rather not have experienced, but for history's and experience sake it may have been worth it.

The Nimpkish camp, just like most of the other logging camps, consisted of rows of bunkhouses as the living quarters for the camp community. Besides the living quarters, the camp was well equipped with support facilities. Such as: truck and machine parks, repair shops, offices, health-care center, company store, kitchen, and dining facilities, etc. However, they were very short on recreation facilities, such as sport fields, pool hall, community hall, theater, etc. We did have the beautiful Nimpkish Lake next to the camp. This was highly suitable for some recreation, such as boating, fishing or swimming. We did try the lake for swimming, but while we were there, we saw very little use of it for others.

We, just like most of the others, spent most of our time in the bunkhouses after work. Each bunkhouse was built on log skids which made them easily movable from place to place. They even floated on water and could be used to establish a logging camp on a lake or in a bay somewhere. Each bunkhouse had two large rooms. Each room accommodated 5-6 beds and the other needed furnishings. In addition, between the two bedrooms, there was a bathroom with toilets and showers which were shared by the 10-12 bunkhouse population.

Bunkhouses never provided a comfortable place to live. They were crowded and hardly served for more than to get some rest after a hard day of work and perhaps to engage in some sort of entertainment. However, such entertainment hardly went beyond playing poker, reading a book or magazines, writing letters, visiting, joking, and often teasing each other.

With the large turnover in the camp, we had a chance to meet many people and frequently made new friends. With this, we learned about other people's lives who came from a wide variety of places and had varied backgrounds.

Among all the different people a small Hungarian community was also represented on the camp These were mostly Sopron graduates and included: Béla Bölecz, Zoltán Fülöp, John Vadai and me. Leslie Pálka, the other Soproner was a lower-class student in addition, a few other Hungarians also became part of our group. Among these were a couple of young men who ended up on the camp the same way as many others did and were quite typical of the new arrivals. These were Laci and Joska who may serve as a good example of how new arrivals were treated and broken into the logging profession.

Out of the two fellow Hungarian refugee friends, Laci the small guy, who studied art in Budapest did not impress me as the logger type at all. Still, he was assigned as a chocker setter. This did not overly surprise me since the first job given to the new arrivals was setting checkers. Fortunately, I never held this position, but I observed it enough to judge it as the lowest paid and most dangerous job in logging. On the other hand, his friend Joska was tall and heavily built. Because of his build he was assigned to the rigging crew. A though job with a lot of heavy lifting, but not too dangerous.

First morning, when they reported to work at the crummy, wearing brand new loggers clothing and shiny boots, the foreman picked them out right away and poked some fun at them. He yelled while pointing at them: "Come here you two greenhorns and get on this crummy on the double" (He also said a few other choice expressions not fit for this story). When they left the camp, we wondered about their first day's experience, especially Laci's.

At the end of the day, both came back to our bunkhouse with ripped clothing, scratched up boots and bloody hands and faces. Laci especially showed a lot of wear and tear. I asked Laci about his day. He gave the following brief and pointed statement: "I never worked so hard in my life and still didn't accomplish anything". I asked him to explain why. He said the following: "When we started to work, they instructed me at the landing how to put the chocker around a log and how to position myself on the logging site. (The chocker setters, for safety reasons, are always stationed uphill from the logs to be moved). They told me that when a signal is given to the setters that the chokers arrived at their planned destination the setters must take off and start running

down hill to the spot to attach logs to the chockers as fast as possible to keep up the good logging production. When this task is accomplished, another signal is given. This means to run as fast as possible uphill or to a safe location to avoid potentially rolling logs from hitting you.

This all sounded simple enough until I tried to find my way to the work location. This had to be done over huge logs, through brush and on a steep hillside. When I finally got there, I joined three coworkers who were already waiting for me there. So, I was ready to attack the job.

At the first signal to set the chockers, all of us took off to accomplish this task. I rushed with the best of my abilities but did not even reach the halfway mark of the distance to the chockers by the time my coworkers set the chockers already and started running towards me and back to a safe location. So, I had to turn around and run back to the starting point. This routine seemed to go on all day.

By the end of the day, I almost made it to the chockers. Naturally, while trying to get over logs, through the brush I ripped my clothing and boots. At one time I even stepped on my own hand with my caulk boots while trying to get over a log."

Not everybody worked as hard in the various jobs as Laci did, but most jobs were taxing and dangerous and demanded a lot of skills. As a result, most of us felt the wear and tear on us by the end of each day.

As a result of hard work, we always returned to the camp hungry and tired. A rich dinner took care of our hunger, and the bunkbeds eased the pain of our tired muscles and bones. Working hard, eating, and sleeping became our daily routine.

All camps had a central cookhouse which provided the food for the hard-working and always hungry loggers. Despite the remoteness of the logging camps, it was a camp policy to provide the best possible food all the time. Breakfast and dinner were always a cooked meal. Both were elaborate, especially the dinners.

The breakfasts featured about everything anybody ever had for breakfast. This included: hot and cold cereals, fruits, eggs made in all fashions, sausage, ham, bacon, hot cakes, waffles, a large assortment of toasts, biscuits, juices, coffee, tea, milk, etc.

The dinners started with soups and continued with a large variety of meat dishes. These always included pork, beef, poultry, and fish at any given meal. These were prepared in a different fashion each time with the appropriate side dishes added. At the end of the dinner, the large variety of pastries was never missing.

A large variety of cold cuts provided a big selection of sandwiches we fixed ourselves to our hearts delight before we went to work each morning. They served hot lunches at the cookhouse on weekends.

Besides the good meals, and very light evening socialization in the bunkhouses, there was little else to spend time with after work and at weekends. We had no recreational facilities nor television reception at the camp. Even the radio reception was very poor. In a way we lived in a total isolation from the outside world

To avoid boredom, most loggers spent their leisure time playing cards. Naturally, their most favorite game was poker. During those wild poker games, not much money changed hands because nobody had any money. Each pay day the company deposited all pay checks in our bank account in Vancouver. Since the food, housing and transportation was provided by the company there was no need to have any money at the camp.

The only meaningful entertainment at the camp, if it could be called entertainment, was a once-a-month dance at the Voss family camp. I never understood why they called it a dance because, beside a few logger's wives, there were no other women available for dancing. Therefore, the event looked more like a drinking party. Most loggers entertained themselves with the six 'rationed' drinks (due to the violent reaction of the loggers under the influence of alcohol, management tried to ration drinks at the monthly dances and banned the sale and the bringing in of alcohol to the camp) they were entitled to. To prevent the party from getting too wild the management felt that rationing the drinks would help in this effort. Despite the drink rationing, the whole affair still used to end in a riot because a good number of loggers ended up getting stoned. They managed to do this because they had extra drink coupons, which they won in previously played poker games. Winning drink coupons often meant more to them than winning money in that isolated world. The extra drinks created some undesirable situations, including violence. The violence was often triggered by the loggers frustration and anger with the type of life they lived and friction they developed among each other. These frustrations were vented in fist fights and occasionally even with the use of hunting rifles, which resulted in some shootouts. Still, for some miraculous reason, a few people got seriously hurt and after the crowd sobered, life seemed to get back to 'normal' again.

This logging camp, despite its isolation from the outside world, was not the most isolated logging camp type used in Canada. The most isolated camps were the floating camps. Here, the loggers lived in closely clustered bunkhouses linked by narrow boardwalks. Naturally, the camp was equipped with a cookhouse and dining area, but hardly any other facilities beyond that. The loggers daily routine was working, eating and sleeping without much chance for recreation at all. They commuted to their job sites on boats and seldom left the camp until the job was finished in each area.

However, not all logging camps were totally isolated from the outside world. There were a few closer to civilization. Such camps often had road connections to nearby towns. Therefore, they were used only during weekdays. For weekends, the loggers returned to their homes and families in the nearby towns. We called those modern camps.

I found the logging camp life very downgrading. With months of hard work, while living in those isolated and primitive logging camps, life almost reached a subhuman cultural standard. Some people became quite uncivilized. These used foul language. Each of their sentences contained scores of four-letter words. Their commonly used vocabulary hardly consisted of more than fifty words. As a university graduate and classified as an intellectual, I had an awful time adjusting to this type of lifestyle.

Luckily, we had a chance to move away from Nimpkish camp about a month after I arrived. Our work assignment called for setting up a tent camp closer to our work area to avoid excessive daily commuting time. I looked forward to this move because I managed to escape the logging camp living conditions even if I had to live only in a tent camp under primitive conditions. During my camp life the only real joy I had came from the beautiful letters Elisabeth wrote to me. The letters went back and forth regularly, and they became longer and more interesting with each letter exchange.

The eight men survey camp we built was not the most comfortable place to live in, but it turned out to be attractive and romantic. We lived in two-men tents. My partner was Harry Farmer who was also our party chief. Two other members of our survey crew were former classmates of mine and close friends, Béla Bölecz and János Vadai. They added a lot of color to our camp life with their jokes and pranks they pulled. We also set up a nice cook and dining room tent. We had our own cook and packer who supplied us with all the food we needed. We dug a pit in the ground to keep our food supply fresh and safe from the frequently visiting bears. Since we were equipped with rifles, we had no fear of bears. We did use our guns occasionally to chase them out of the camp. When this happened, we learned that our cook was concerned about the possibility of a bear attack when we were away during the day. For protection, he cleared all bushes in a large radius around the camp to improve his visibility. He also

kept an eye on the area to spot any approaching bear as soon as possible if that would occur.

Bela and I were aware of the cook's fear of bears. So, Bela came up with the idea to scare the cook. One day, we returned to the camp early and approached the camp opposite our usual trail. We planned to make funny noises to simulate a bear's approach to the camp. However, before we did this, we surveyed the camp from behind the bushes. This eventually turned out to be a very wise thing to do, because we found the cook sitting on top of a tall stump in the middle of the camp with two loaded rifles beside him and ready to shoot. When we observed this, we quickly decided to approach the camp on the usual trail while talking loudly so he does not mistake us for a bear. If we had done so, our prank could have easily turned into a disaster, instead of being funny.

It took us about a week of hard work to build a three-mile trail and to pack in all our needed supply to set up the camp. After we settled, we had a chance to work in the area for only one week. To our biggest surprise, they informed us that we had to leave our camp. We even had to leave the logging camp, because the woodworker's union (International Woodworkers of America) decided to go on strike. I knew very little about unionism and labor disputes and hoped to stay out of it, but this didn't work out quite that way under our circumstances.

I learned that the IWA contract came up for renewal and despite the industry's generous offer the loggers voted to go on strike. After reviewing the situation, this did not overly surprise me because most of the loggers spent about eight months straight at the camp and they could hardly wait to get back to town. They had earned plenty of money by then, and they were ready to take time off to have some fun. Since we were part of the camp population, we had to vacate the place also. So, we had no other choice than to head for Vancouver along with the rest of the camp population.

We arrived in Vancouver in early July. The cool Vancouver Spring, by then, turned into a beautiful warm Summer. After the very rainy and cold Vancouver Island, this type of weather turned out to be a welcome change. In addition, I looked forward to the 'forced' vacation in Vancouver. I never had a chance to enjoy the city attractions during the summer months before. *(Folytatjuk)*

N O S Z T A L G I A

Grátzer Miklós: **Néhány kusza gondolat és egy hajó**

Egy képet nézegetek. Most kaptam a januári Soproni Ebédről. Hálásan nyugtázom, örömet keltett. Hat markáns öregúr össze hajol egy asztalnál. Szinte arcukra van írva a közös sors összetartó ereje. Jól néznek ki, ami nekem nem meglepő, hiszen többen még csak 86.-ik évükben járnak. Jó lenne velük lenni. Átírva Toldi sóvárgását: hejha én is, én is köztetek lehetnék, jó magyar erdészek, hajdani leventék. Örök-ifjú kamarásom, aki 92.-ik évét tapossa most véletlenül hiányzik. Háborog a tenger, a kompjárat a szigetről kiszámíthatatlan. Nem tudom kitől származika a Csendes Óceán név, ha csak az egész nem egy rossz vicc. Annak idején egy félévet töltöttem egy húsz méteres 60 tonnás Forest Service hajón a Vancouver Sziget 'kinti' oldalán. Cúgos napokon gyakran járt a fejemben egy állítólagos portugál közmondás: ha meg akarsz tanulni imádkozni, menj ki a tengerre.

Nagyon fáj, hogy rákbetegségem rövid pórázon tart, nem lehetek együtt soproni barátaimmal. Azt fájdalommal veszem tudomásul, hogy mi lett a sorsa a sok-sok vidám soproni összejövetelnek. Évtizedekig minden hónap második keddjén megtöltöttünk egy éttermet és megállítottuk az időt. Gondfeledt öreg soproni diákok voltunk, terveztünk, emlékeztünk. Tudat szálakat szőttünk egymás, hazánk és Sopron felé. Újra és újra megtaláltuk magunkat és helyünket ebben a felkavart világban. Hol vannak a 'csúcstalálkozók', ünnepséget, piknik-ek? *Tempus fugit, tempus edax rerum*. Az idő elszáll, az idő eltöröl mindent. De talán mégsem. Az, hogy közel hét évtizede hagytuk el hazánkat és még mindig van összejövetel, még mindig van Kapocs és van köztünk kapcsolat, az testamentum, hogy a szellem még az idő vasfogának is ellent áll. Kísértetiesen gyarapodnak az évszámok a Kapocs hátoldalán, de mintha a Selmeci szellem, '56 és valami fajta származási örökség még mindig pislákolna.

Még régebben írtam a II. világháború után nyugatra menekült 65 magyar erdőmérnök történetéről, Elődeink nyomán címen. Az Erdészeti Lapokban és a Kapocsban (Kár, hogy nem nyílott alkalmam befejezni. Az erdészettörténeti szakosztályban valakinek nem tetszett a téma és személyem). Ebben a hosszú, szerteágazó történetben a legmeghatóbb epizód az utolsó szakestély történet. A Dél-Amerikai kontinensen már csak ketten voltak életben és nem is ugyan abban az országban éltek. Minden évben összejöttek Brazíliában, és ketten szakestélyt tartottak. Két év után elhatározták, hogy a következő alkalommal majd a másik lesz az elnök. De nem lett több szakestély. Egy Floridában élő kolléga körlevelében azt olvastam, hogy mindketten, szinte egy időben elhunytak. Az jár a fejemben, hogy nálunk Kanadában majd ki oltja el a villanyt? Olyan lesz, mint a közismert festményen két férfi gyertyafény mellett ül egy asztalnál, arcukba vésődve a világ keserve (Zrínyi és Frangepán a siralomházban, halálra ítélve Habsburg elleni összeesküvésért). Az angol kifejezés is elég találó. Az elmúlás jött: „not with a bang but with a whimper". Persze az én egyéni változatom sokkal pozitívabb: két évszázados soproni erdész krampampulit iszik és énekel: 'vele iszom míg leterít, az utolsó krampampulit' és utána falhoz vágják a poharat, fiatalos lendülettel.

A másik téma, ami foglalkoztatja agyamat (illetve annak az agyvérzés után épen maradt részét), hogy ez az ebéd január 8.-án volt, pontosan 67 évvel azután, hogy hajónk megérkezett velünk Kanadába. Partra szálltunk, „hogy meggyőzzünk egy messzi világot" ahogy Vargha Domokos írta, vagy legalább is végre szilárd talajon álljunk. Kanada meghódítását egyelőre elnapoltuk.

Történetünkben jelentős és szimbolikus szerepet játszik ez a hajóút és maga a hajó. Előveszem a hajóút emléklapját. Ezt még megérkezésünkkor nyomtatták ki az utasoknak. Kondenzált kivonata a hajónaplónak, vagyis a LOG-nak. Maga a LOG az olyan fontos dokumentum, mint a repülőgépeken a 'black box', amiből az út minden mozzanatát rekonstruálni lehet és minden időben a geográ-

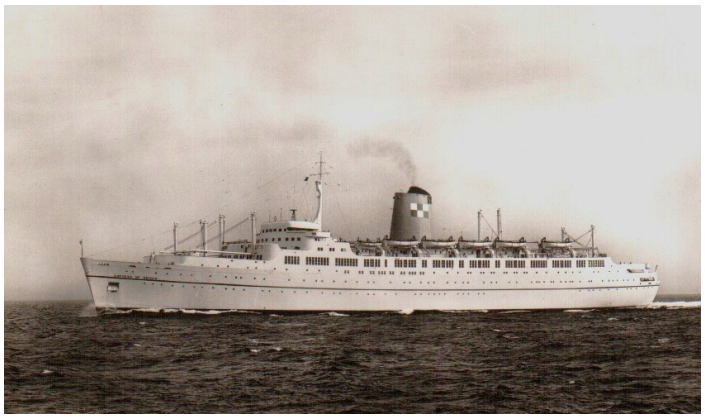

fiai pozíció rögzíthető. A legkisebb irányváltozás és annak perce bejegyzett a LOG-ban.

Kezdjük száraz adatokkal. Papíron a hajó tulajdonosa Canadian Pacific Steamship Limited. A gőzhajó szó már csak a patinás múltra mutat és csaknem az évszázados eredetre. (Nekem egy kicsit személyi dolog. Nagyapám 1871-től 35 évig a DGT vállalatnál volt, vagyis a Duna Gőzhajózási Társaságnál). A Canadian Pacific négy testvér vállalat kombinációja (Hajó, Repülő, Vonat és Hotel). Kapitányunk S.W. Keay nem akárki volt. A neve mögött álló OBE (Order of the British Empire) igen magas kitüntetés. Ilyen emberre rá lehet bízni egy új és drága 26000 tonnás hajót, és több száz ember életét. Megnyugtató, hogy orvosunk is volt, bár nem tudott sokat tenni tengeri betegség ellen. Egyetlen 'hivatalos' kapcsolatunk a Chief Steward volt. Persze csak akkor, ha Menci néni (Witt Lajos bácsi professzorunk felesége) tolmácsolt. Persze a ritkán jövő információt nehéz volt szétküldeni a többszáz kabinba. Az utasok nagyobb részét, mi soproniak alkottuk. Volt velünk egy 50-60 személyből álló szintén magyar menekült csoport, mind Budapestről. Teljesen elzárkóztak tőlünk. Megérkezésünk után azonnal tovább utaztak autóbuszon Torontoba, ahol a szponzoráló közösségük várta őket. A kanadai utasok zöme karácsonyra jött át Angliába és ez volt nekik a visszatérés. Mivel hajónk csaknem vadonat új volt, technikai berendezése ezt tükrözte. Mérete még mai szemmel is tekintélyes. Hossza 640 láb, csaknem 200 méter. Dicséret Kanadának, hogy később átállt a nemzetközi CGS rendszerre és nem kell sok mindent átszámolni (USA és egy-két volt gyarmat banán republik még mindig nem képes ebben lépést tartani). A tervezettnél egy kicsit korábban indultunk Új Év estéjén, hogy már a nyílt tengeren érjen bennünket a Canadian Pacific általános sztrájkjának a híre. Vacsora közben közölték velem, hogy 7 óra felé látjuk utoljára Európát, vagyis a Rock Light világító tornyot. Alig fél órám volt, hogy megszervezzek egy 'Európa búcsút' a fedélzeten. Erről már írtam régebben (Kapocs 26:15). Persze még egyszer láttuk Európát. Másnap reggel még látható volt Ír-ország délnyugati csücskén Fastnet Rock sziklái. A szélességi és hosszúsági fokok leolvasásából könnyen lehet követni hajónk útvonalát. Általában a térképeken és atlaszokban az egész fokok vonalai fel vannak tüntetve. A naponként megtett távolságok tengeri mérföldekben (nautical mile) van megadva. Ez kb. 1800 méter. A dízel motorok remek hatásfoka kellett ahhoz, hogy ezt a hatalmas úszó hotelt, legtöbbször erős ellenszélben, 25-30 km-es órán kenti sebességgel vigye célja felé. Az se véletlen, hogy kissé gyorsabbak voltunk utunk vége felé, pont, amikor legnagyobb volt az ellenszél. Az üzemanyag és víztartályok ürülése jelentős súlyveszteséget jelentett. Persze, mivel így magasabban 'úsztunk', a hullámok még jobban dobáltak bennünket. Az északatlanti óceán híres, illetve hírhedt a téli időszak nagyon kemény viharairól. A II. Világháborúban súlyos problémákat okozott USA-nak az európai frontok utánpótlásának lebonyolítása. Mi balszerencsésen az évszak egyik legnagyobb viharát fogtuk ki. A szél erősségét Beaufort fokokban mérik. Ezt még Sopronban Botvay professzor úrtól tanultuk a meteorológia tárgyban. Arra is emlékszem, hogy azt mondta: nem valószínű, hogy önök valaha is tapasztalják a skála felső felét, a 6-12-őt. Hát utunk alkalmából tapasztaltuk a 10-est is. A csatolt búcsúvacsora étlapja étvágygerjesztő, de az étterem üresen kongott. Sokan még gondolni se akartak evésre. Érdekes, hogy divat ma is francia szavakkal cicomázni az étlapokat. Ez egy azonnali képzelt minőségi javulást és egy azonnali valóságos áremelést jelent. A főtt krumpli proletár hangzása megnemesül, ha 'Pomme de terra buillies'-nek hívják. Még magyarul is szebbnek hangzik a 'föld almája', mint a krumpli. Persze a magyar étlapokon is a krumpli neve burgonya. A 'haricot verts ala Julien' az nem valami ínyencség, hanem egyszerűen a zöldbab nem normálisan keresztben, hanem rézsűtösen van felszelve.

Báthy Pista jóvoltából elküldtem Sopronba az Empress of Britain kis modelljét. Úgy tudom, hogy egy szakestélyen az asztak közepét díszítette. Ez a kis replika is több mint egy hajó, ez egy szimbolikus összekötő jel Magyarország és Kanada között. Történetünk nem egyedül álló és nem is különleges. Költőnk megírta, hogy a század eleji földínségben kitántorgott Amerikába másfél millió emberünk. Nem is luxus hajóval, hanem fedélzeti poggyászként. A mi esetünkben magyar oldalon van mínusz 250 erdész. Kanada megduplázta erdészei számát. Matematikai egyensúly. Az energia nem vész el csak átalakul. A plusz és mínusz egymást kiegészíti. Az egyetlen kérdés, hogy a 250 szívben milyen a magyar/Kanada pozitív/negatív egyensúly van?

(Bellingham, WA, 2O24 január)

CANADIAN PACIFIC STEAMSHIPS LIMITED

EMPRESS OF BRITAIN

(Captain S. W. Keay, O.B.E.)
(Staff Commander, A. F. Miller)

ABSTRACT OF LOG

LIVERPOOL to SAINT JOHN, N.B. *SAILED, JANUARY 1st, 1957*

Date	Lat. N.	Long. W.	Dist.	Wind	Force	Weather, Remarks, Etc.
Jan. 1	Stage to	departure	51	S	4	6-44 p.m. Left Stage. 7-12 p.m. Rock Light. 10-31 p.m. Pilot left. 10-36 p.m. Dep. Pt. Lynas.
2	51.23	10.34	282	SW	5	Moderate to rough sea. 10-10 a.m. Fastnet Rock.
3	51.14	22.26	445	SW	6-7	Rough sea, very heavy swell. Cloudy and clear.
4	50.07	32.55	404	SW	7	Very rough sea, very heavy swell. Cloudy and clear.
5	48.10	42.14	384	W	8	Very rough sea, very heavy swell. Cloudy and clear.
6	45.36	51.26	408	W	5-10	Very rough sea, very heavy swell. Cloudy and clear.
7	43.21	62.26	493	Var.	6	Rough sea, heavy swell. Cloudy and clear.
8	To St.	John	290			Expect to arrive St. John N.B. 3-00 a.m.
		Total	2757			

BEAUFORT WIND SCALE. 0 Calm. 1 Light Airs. 2 Light Breeze 3 Gentle Breeze. 4 Moderate Breeze. 5 Fresh Breeze. 6 Strong Breeze. 7 Moderate Gale. 8 Fresh Gale. 9 Strong Gale. 10 Whole Gale. 11 Storm. 12 Hurricane.

R. D. P. Gillett, R.N.R., Chief Officer J. Bennett, Chief Engineer F. C. Benson, Chief Steward
M. Bowen, M.B., Surgeon F. C. Talbert, Purser

Diner au Revoir

	Chilled Fruit Cocktail	
	Ripe Olives Queen Olives Radishes Salted Nuts	
SOUP	Consommé Imperial	Crême Pierre Le Grand
FISH	Poached Halibut, Sauce Riche Julienne of Whitefish au Paprika	
ENTREES	Fried Calf's Feet, Tyrolienne Emince of Beef Palace	
JOINT	Leg and Shoulder of Lamb Roasted, Mint Sauce	
RELEVE	Roast Young Turkey, Celery Dressing, Cranberry Sauce	
VEGETABLES	Cauliflower Polonaise	Fried Parsnips
POTATOES	Boiled Rissolées	
COLD SELECTION	Roast Beef	Galantine of Capon
SALADS	Francaise *Thousand Island Dressing*	
DESSERTS	Plum Pudding, Sweet Sauce Vanilla Ice Cream Chocolate Cake	Peach Melba
	Fresh Fruits	Coffee

T

DINNER
EMPRESS OF BRITAIN
MONDAY
JANUARY 7 - 1957

Utóirat

Nem nehéz homályos, ellentmondásos és értelmetlen gondolatokat találni írásaimban. Az élet is ilyen, semmi más, mint tények és kérdőjelek halmaza. Nem érzek se külső vagy belső nyomást, hogy összerakjak megállás nélkül egy asztal méretű kirakó

játékot (jigsaw puzzle). Örülök, hogy ha 2 – 3 darab passzol itt ott. Valóságban nem is létezik az életben egy legyártott, minden darabot tartalmazó csomag. Ha néha kinyílik egy ajtó, akkor betekintést nyerünk, de az is lehetséges, hogy a nyitott ajtó mögött is fal van. Ehhez az íráshoz tartozik egy ilyen kiszámíthatatlan de konkrét példa. Utunkat Kanada Liverpooltól Vancouverig szervezte és fizette. Oda eljutni a mi problémánk volt. Kétségbe-esett kapkodás főhöz-fához, két napig. Még ha gyalog elindulnánk, addig már a hajó elmenne. Ostoba ötlet, de ilyen kritikus időhöz nem furcsa. Jön egy levél. Igazán inkább egy rövid parancs szerű utasítás, magyarázat nélkül. Itt és itt, ez és ez, ekkor és ekkor. Magyarul! Alján egy pecsét, olvashatatlan aláírás. Nem tudom kik ezek, se előtte, se utána nem volt velük kapcsolatunk. Az ICEM névre is csak azért emlékszem, mert sok-sok kérdésre mindig azt válaszoltam, hogy rövidesen indulunk az 'Icem'-el. El is mentünk, lépésről lépésre követve az az úti parancsot. Nem láttunk sehol egy 'Icem' személyt. Voltak zökkenők, félre értések, de hivatkozva a megadott vonatkozási szavakra és számokra mindig segített. Egy többszáz személyes csomag voltunk, jól elkészített menetlevéllel. szilveszter este vastag nyirkos ködben az autóbuszok begördültek a vasútállomásról a kikötőbe. Gondolom a Canadian Pacific aláírta az Icemnek, hogy átvették a csomagot.

Mikor befejeztem ezt az írást, megnéztem, hogy ki lehetett a titokzatos ICEM. A II Világháború után Európa tele volt dipikkel (displaced persons). A létrehozott szervezet munkája volt ezek hazaszállítása. Kivándorlások (főleg Dél-Amerikába) elintézése, táborok fenntartása, etc. 1956-ban ők intéztek el 94,000 magyar menekült kivándorlási ügyeit. Utólagos köszönet részünkről is. Ennyi év után is nagyon meleg, jól eső érzés nyugtázni a sok segítséget.

R E F L E K C I Ó K

Király Ilona versei

(Helyzetjelentés Kanadából?- *A Szerk.*)

DEMOKRÁCIA?

A liberális hazugságok
teszik tönkre az életet.
Ha így megy, itt már szebb jövőt tán
többé nem is remélhetek.
Az agymosott nép mindent elhisz,
minden új törvényt elfogad.
Észre sem veszi, hogy már lassan
igazat szólni sem szabad.
Demokrácia? - Hol van az már?
Diktatúra az új való.
Visszalapoznám úgy a naptárt,
mikor élni itt volt ajó!
Igazság volt, és egyenlőség,
s nem uszítottak fajokat
egymás ellen, hogyelmondhassák:
itt most a rasszizmus arat.
Az élelmezés egyre drágul,
az infláció egyre nő.
Mint sötét felhő ül fölöttünk
az elkövetkező jövő.
S míg a hazugság egyre dívik,
a liberális elv arat.
Mint a csapdába esett állat,
sebzetten úgy érzed magad.
'21 okt-'22 ápr

IDEÁLIS. - VAGY MÉGSE?

Himbálóznak kint az ágak,
fújdogál a szellő.
Kéken mosolyog le az ég,
alig néhány felhő.
Nincs túl meleg, nincs is hideg,
minden ideális.
De ha jobban körülnézek,
hibát lelek máris
Mért nőnek a gazok jobban,
mint a vetemények?
Bár erről is különböznek
itt a vélemények.
Mert a politika frontján
a gazokat védik;
s kinek más a véleménye,
mélyen elítélik.
Nem jobb lenne a gazok közt
kissé rendet tenni?
Úgy az ország fejlődését
nem gátolná semmi.

ÉBRESZTŐ

Ébredjetek rá végre emberek,
hogy ami itt megy, tovább nem mehet!
Lassan nem is lesz több szabad szavunk.
És mi mégis rossz pártra szavazunk?
Arra, mely a rendet felborítja,
s az embereket elbolondít ja
az ígéretek tömkelegével,
amit nem győznek fedezni pénzzel.
A népet szín szerint szétválasztják,
s csak kegyenceiket támogatják.
A régi erkölcs, s igazság helyett most
olyan törvények kapnak helyet,
mik a bűnözők javát szolgálják,
és a kábítószert propagálják.
Az árak mennek egyre felfelé,
s az életszínvonal csak lefelé.
Szomorú sors ez, szomorú élet.
Ez a jó ország immár mivé lett?
Balra sodródott, zuhan lefelé.
Azt várják, ebbe nyugodjunk belé?
Szokjuk meg, mint télen a hideget?
Ezt tovább tűrni itt már nem lehet!
(A T.V-n nézem a politikát,
s hátamon hideg borzongás fut át.)

HOVÁ LETT?

Hová lett a kis kolibri?
Idén nem jelentkezett.
Kitettem az etetőjét,
mikor máskor érkezett,
de hiába lestem, vártam,
kémleltem az ablakot,
e gyors röptű kis madárka
úgy látszik, cserben hagyott.
Minden máshogy megy manapsá
ami jó volt, nincs tovább.
A hazugok élnek most jól,
az igazak mostohák.
Nem látják a bajok okát?
Vagy csak fel nem ismerik,
hogy a nyomor felé visznek
modern hamis elveik?
Megint ide lyukadtam ki.
Úgy fáj ez az új világ!
Mert szerettem, méltányoltam
új hazámat, Kanadát.
Igazság volt, egyenlőség,
munkakedv, és jó humor.
Most még az életet.
Liberális Kanadában
boldogan már nem lehet.
Tönkretettek, mit csak tudtak
a rövid nyolc év alatt.
Megváltozott úgy a világ,
ki vetett, az nem arat.
Hol jólét volt hajdanában,
nő az elkeseredés.
Nincs már szavunk, nincs is jogunk,
bitorolja a kevés,
kik a pártjuk kegyeltjei,
kik még rájuk szavaznak.
Kik országunk építették,
azokra rasszizmus, kábítószer,
és teljes káosz honol.
'22 maj-okt

ÖSSZESZORÍTOTT FOGAKKAL

Összeszorított fogakkal
élem még az életet.
Liberális Kanadában
boldogan már nem lehet.
Tönkretettek, mit csak tudtak
a rövid nyolc év alatt.
Megváltozott úgy a világ,
ki vetett, az nem arat.
Hol jólét volt hajdanában,
nő az elkeseredés.
Nincs már szavunk, nincs is jogunk,
bitorolja a kevés,
kik a pártjuk kegyeltjei,
kik még rájuk szavaznak.
Kik országunk építették,
Azokra már nem adnak
'23 ápr-aug

Rétfalvi László: **Csendesparti évek, 1997 - 99**

A múlt év korán kezdődő tele hozzájárulhatott, hogy az **1997**-es év kezdetén elkapjak egy jó két hétig tartó 'influenzás nyavalyát', ami annyira legyengített, hogy csak küzködve tudtam felvinni a házba feleségem születésnapi ajándékát, egy többszögben beállítható támlájú karosszéket. A bőrfotel, amit talán gyakrabban használok, mint maga az ajándékozott, azóta is ott van a konyha-melletti kis családi szoba/könyvtár/TV-néző helyiségben, de amit mostani állapotomban nemhogy cipelni, de mozdítani is nehezemre esne.

Családunkban, az év jellegzetessége volt a mozgás, az utazás, a költözködés. Mindjárt az elején, Tisa nagylányunk hirtelen elhatározással beiratkozott egy hat-hetes intenzív 'Angol Nyelvtanár Képző' (CELTA) tanfolyamra, Cheltenham, UK-ban és már január 8.-án útnak is indult. Elhatározása sorsdöntőnek is tekinthető, mert a nyelvtanítás azóta is pályájának meghatározója lett. Bár ekkor már nem aggódtunk biztonságáért, de mégis kapóra jött Gyuri unokatestvérének egyidejű londoni tartózkodása, aki útban New Yorki állomáshelyére, továbbképzésre a 'Lever Brothers' világcég alkalmazásában, a vállalat London irodájában egy pár hetes ismerkedőre állt meg, és így alkalma lett lányunkat sokban kisegíteni. A kurzus befejezével Tisa Magyarországra költözött, hosszabb tartózkodásra, angol nyelvtanítás és magyar nyelvtanulás céljából. Már régebben 'főzhette' ezt a tervét karrierje kiépítésében, de szándéka megtanulni magyarul egyúttal meglepett és kimondott örömmel töltött el. 'Elvándorolt' soproni csoportunkban, szétszóródásunk után, a magyar nyelv használata a háttérbe került, legtöbbünknél 'berozsdásodott' és akik házastársnak nem magyarnyelvű személyt találtak, még messzebbre kerültek anyanyelvünk mindennapi használatától. Nem említve mindannyiunk 'fájó pontját': gyerekeink 'másnyelvűségét'! Hát mekkora öröm az a szülőknek, amikor utódaik önszántukból próbálják jóvátenni a korábbi mulasztásokat.

Konzultációs elfoglaltságaim folytatódtak. Az év folyamán több nagyvállalat felkérésre készítettem, sok munkát igénylő, kompetenciám keretén belüli összeállításokat, eredménytelenül végződő pályázataik részeként. Hozzá kellett szokni, hogy fizetségnélküli munka gyakran velejárója az 'üzleti' életnek. Emellett volt elég tennivaló a korábbi években kezdett projektek keretében, amik főleg a begyűjtött anyagok analizálásából, riportok összeállításából, majd azokban ajánlásokként megtett következtetések és megállapítások nyilvános meghallgatásokon való 'megvédésé'-ből álltak. Megemlítendő a Tsawwassen (Indian) Band által terveztetett 'marina' (kis-kikötő) folyamatban lévő vizsgálata. Mint korábbi állami szolgálatom alatt, a többi állami 'szolgákkal' egyetemben, a FREMP program keretében, az általam is 'érinthetetlen'-nek minősített 'sós vizű partmenti mocsár'-t érintő projektről volt szó. Már akkor is, de most még jobban, mindennemű 'indiánok' érdekeit érintő fejlesztésekkel 'kesztyűskézzel' kellett bánni. A 'kor szelleme' azt kívánta, hogy amiben csak lehet kárpótoljuk Kanada őslakosait a korábban ért rossz bánásmódért. Azzal nem volt vitám, de a 'saltmarsh' integritásának megtartását erőltettem és megkönnyebbülésemre a projekt alvó állapotba került.

Ezidőtájt 'rugta az utolsókat' magyarországi kapcsolatkeresésem is e téren. Szalóki Pubi (volt gimnáziumi osztálytásamból lett fontos ember a magyar olajiparban) kapcsolatba hozott a MOL embereivel. Kérésükre küldtem is egy rövid bemutatkozót, hangsúlyozva 'természetbarát tervezés'-alapú hozzáállásomat, ami egyben a végét is jelentette levélváltásunknak és egyúttal mindennemű más otthoni kapcsolatkeresésemnek.

'Fizetős' munkákkal kapcsolatos, de mi akkor is inkább kirándulásnak vettük a Tillamook, OR-ban tartott PERS (Pacific Estuarine Research Society) konferencián való részvételt. Bár ezidáig nem (és ahogy történt, a későbbiekben sem) volt alkalmam konzultánsi munkát végezni az óceánparti 'vizes területek' ügyeiben, mégis fontosnak tartottam a 'szakmával' való szoros kapcsolattartást és megtartani ismeretségemet azon területek biológiájával. Ez már a harmadik ilyen találkozásunk volt a csoporttal és a megjelenők között sok volt az ismerős. A másfél napos tudományos előadások és értekezések után egy délutánt töltöttünk 'erdőjárással' a szomszédos 'állami erdőben', talán azt hangsúlyozni, hogy az erdők - nem csak faanyagban mért - termékenysége nagy szerepet játszik a parti vizes területek ökológiájában is. A kis lélekszámú városokban tartott összejövetelek előnye, hogy a résztvevők többnyire együtt maradnak estéiken is, hol közelben lakó résztvevők lakásán, beszélgetésekkel vagy vendéglőkben, előre elrendezett vacsorákon. Volt szerencsénk kóstolni 'lazac lasagna'-t, a kihagyhatatlan osztrigát, de a tejtermékeiről, különösen a sajtjairól nevezetes Tillamook környék termékei, érdekes módon nem szerepeltek a menün. Hazafelé, a partot szorosan követő úton gyakori megállással, kivettük részünket a széleskörben és kiérdemelten 'mesés szépségűnek' nevezett Oregon Coast csodálatából. Estére, a hatalmas Columbia folyó széles torkolatánál, Oregon állam legészakibb csücskén, 'Ft. Stevens State Park' moszkitóktól ellepett kempingjében táboroztunk le, kihasználva VW autónk mindig készenálló kényelmét. A Columbia hídon átkelve, a 'Coast'-ot követtük másnap is, Washington államban, ameddig lehetett. Az osztriga tenyészetéről híres Willapa Bay partján több helyen hirdetett inynyencség csábítására sem álltunk meg, mondván majd később, hogy ne kelljen a kagylójuktól már elválasztott és könnyen megromló falatokat sokáig utaztatni. No de, ahogy elkanyarodtunk a part felől, nagy bánatunkra többé nem találkoztunk hasonló hirdetésekkel és osztrigák nélkül kellett hazatérnünk.

Prioritás-listám másodrangú helyezettje, a házkörüli munka ez évben szünetelt, a koratavaszi alagsori betonpadló kiöntésének kivételével. Harmadrangú prioritásom, az egészségügyi futás is csak a flu-szerű nyomorúság megszűnésével kapott ismét 'lábra', de azután is akadozott gyakori más elfoglaltság, no meg az egyre jobban fenyegető hátfájások miatt. Az utóbbiak kivételével egészségileg nem volt panaszom, de a tizenéves korom óta kisérő gyomorfekély-szerű fájdalmakat az akkor csodagyógyszernek kikiáltott (és hasonlóan árazott) *Axid* nevű pirulákkal sem sikerült megszűntetnem.

Magyarország évenkénti látogatása most sem maradt el és időzítése is, a kora nyárra tervezett osztálytalálkozó miatt, a volt diáktársak szokásaihoz igazodott. Természetesen a döntő ok apánk látogatása volt, aki már 89. évét 'taposta', no meg a Tisa lányunkkal való találkozás, hiszen őt is fél éve nem láttuk. Bátyámék vittek le elsőnek Jászberénybe, közbeiktatva édesanyánk sirjának virágokkal való ellátását. 'Papánk' már, úgymond 'hozzászokott' vagy inkább beletörődött az öregotthonban való élethez és egyes oldalait, mint a rendszeres étkeztetést, a melegen tartott helységeket, és főleg az elkényeztető fürdőztetéseket talán szerette is. De, nem szerethette az ágyakkal és használóikkal zsúfolt hálótermet, ahol hasonkorú emberek egymást túlhangoskodva mondták a maguk igazát. Hiányozhattak neki a kerjében csendben

és szorgoskodással eltöltött órák és napok, kerti növényeinek közelsége, a szabadban töltött friss levegő és mindenekelőtt az önerőből, egy életen át tartó kemény munkával megteremtett, saját házának megszokott légköre. Ezt mind éreztem akkor is, de a sajgó bűntudattól, hogy más lehetőségek ellenére hagytam az 'ez van' szituációt folytatódni, többre tőlem sem tellett.

Tisa helyzete Budapesten viszont biztató volt. Az önállóságára kényes, kezdeményező képességére bátran támaszkodó, munkától nem idegenkedő lány nagyon hamar talált magának kereső állást és érkezésünkkor már önfentartásra elegendő jövedelemmel rendelkezett. Kétségtelen, hogy a Ferkó bátyám lakásán kapott gondoskodás elengedhetetlen volt a kezdetben, de arra számíthattunk és számítottunk is. Az angol nyelvtanulás Magyarországon akkor (talán most is) nagy fontossággal bírt és anyanyelvi szinten beszélő oktatók keresettek voltak. Viszont, a sok fárasztó rohangálás az inkább külvárosi részek között, úgymond 'helyhez szállítani' az előadásokat és a helyi közlekedési rendszerekbe és szokásokba való beletanulás, a kezdetben kedvvesztéssel is járt. De, amikor egy fényes tavaszi napon végigsétált a Pest-oldali Dunaparton és szemügyre vette az elé jeterülő panorámát, magába szívta a környezet sokrétű hangulatát, egyszerre odatartozónak érezte magát.

Az sikeres osztálytalálkozót Szolnokon tartottuk, az ott lakó volt társak javaslatára, hogy vigyünk újdonságot a már majdnem, hogy évenként tartott eseménybe. Az új helyszín mellett betegeskedés is lehetett oka, hogy már csak 25-en jelentünk meg, beleértve két másodgenerációs résztvevőt is. Tisa is eljött velünk, hogy résztvehessen a másnapra tervezett debreceni kiránduláson. A Budapesten bérelt kis Opel Corsa autóba alig fértünk el hárman és megvallom, vesztettem biztonságérzetemből a forgalmi áradatban csupán 'elégségesnek' bizonyuló járműben. Debrecenben találkánk volt a szintén hazalátogató Molnár Jóska barátunkkal, akit ottani rokonai körében találtunk. Mennyire szeszélyes az emlékezet! Látogatásunkból legtisztábban a Vigadó étteremben fogyasztott 'töltött káposzta' íze és aromája maradt meg bennem. Kétségtelen, hogy a magyarok értenek azon specialitás elkészítéséhez, és talán az is, hogy közöttük a debreceniek pedig a legjobban.

Jászberényben és környékén töltöttük otthoni időnk közel felét: amennyit lehetett apánk társaságában, a többit a régi barátok látogatásával. Saját kíváncsiságomat is kielégítendő, hosszan elautóztunk másod és harmadrendű utakon a Berény-környéki falu és tanyavilágban, ahol apánk is töltötte gyerekkora nagy részét. Korábban nekem a Boldogháza, Farmos, Hajta és Szele nevek iskolatársaimtól hallott szülőfalvaik neveit jelentették, de az akkori képzeletem kiforrott települései helyett most is csak az alföldi szétszórt tanyavilág talán sűrűbben beépitett változatait találtam. Egy könyvtári látogatáson találkoztunk össze apró gyerekora óta nem látott Klári unokatestvéremmel, akinek családjánál később tettünk is látogatást. Gyakran 'elmerengek' - valószínűleg ott és akkor is - hogy miért nem szoktatott rá, esetleg szoktatott le édesanyánk a 'rokonság-tartásra'. Mind a kilenc testvérének vannak utódai, és egy kivételével ismerem is őket, de kapcsolatot velük - azt is csak korábban - nagyon laza formában tartottunk. Éles kontrasztként, ismerőseim többségének körében ennek ellenkezője a helyzet.

Budapesten is a korábbi évek rutinja szerint osztottuk meg időnket, bár ezúttal gyakrabban jártuk a budai részeket, egy korábban keletkezett lakásvásárlási érdeklődéstől vezérelve. Hol gyalog, hol autóval kerestünk meg újságban hirdetett igéretesnek tűnő címeket, de legtöbb alkalommal első látásra fordultunk is vissza. Az zavart legjobban, hogy a város részei (zónái) vagy teljesen rendezési szabályzatok nélkül léteztek, vagy ha voltak is szabályzatok, akkor pedig senki sem hederíthetett rájuk, mert azok jelei nem voltak észrevehetők. Például, nem volt ritkaság látni magasan árazott lakások tőszomszédságában kis szatócs üzleteket és több helyen még autó javító műhelyeket is! Másik zavaróan ható észrevételünk volt a híres budai 'zöld területek' egyre fokozottabb mértékű nyirbálása. Hát, egy darabig el is ment a kedvünk a budai lakásvásárlástól.

Utunk vége felé egyik leghasznosabb aktivitásunk volt Tisa lányunknak 'centrumközeli' albérleti lakóhelytet találni. Molnár Jóska ismeretsége egy Kovács Vali nevű hölggyel segített megtalálni azt a Szilágyi E-fasori kiadó szobát, amit ő is bérelt hajdanán, kora '50-es egyetemi éveiben. A hely mindenben megfelelt Tisa elvárásainak. Köszönetképpen talán, de inkább megismertetni otthoni barátainkkal, hívtuk meg Jóskát is vendégül, a gyakorta látogatott Fenyőgyöngye étteremben tartott 'búcsúvacsorára'. Búcsú volt ez akkor 'pesti' barátainktól, de elutazásunk előtt Ferkó bátyám 'szakácstudományát csillogtatva' meglepett igazi kedvenc ételemmel, a 'bárány már nem-ürü még nem' húsból készült birkagulyással, aminek zamatja most is végig elkisért hazautunkon.

Távollétünk alatt Nóni segített Bojtár kutyánknak ügyelni a házra (Leone-t faggatva sem tudok részleteket felidézni fiatalabb lányunk aktivitásairól ezen időben, de hazaérkezésünkkor minden rendben volt). A múlt év sűrített egészségi problémái mintha ritkultak volna, de a szimptómák maradtak vele és velünk. Betegsége viszont nem állt útjába, hogy május végén ő is szép eredményt elérve megkapja egyetemi diplomáját (elsőosztályú BA, Classical Studies, UBC). Talán megengedhetem magamnak a 'non PC' kijelentést, hogy a diplomakiosztási ünnepségen feltűnt a felvonuló 'végzettek' között a nem-európai származású fiatalok túlnyomó többsége - még szembetűnőbben, mint két évvel korábban, Tisa végzésekor. A 'mi időnkben' pedig - a '60-as évek elején - még a ritka afrikai ösztöndíjasok is gyakoribbak voltak a kempuszon mint a távolkeletiek. Változik a világ! A 'Trudeau korszakkal' kezdődő neoliberális bevándorlási politika eredményeként drasztikusan megváltozott Kanada lakosságának összetétele és manapság az európai eredetűek már kisebbségbe is kerültek. *Cui prodest?* A diplomázás megünneplésére viszont csak hazaérkezésünk után került sor az Ivy Restaurantban, és az esemény egyben születésnapját is magába foglalta. (A nevezett étkező hely alkalmazhatott egy magyar szakácsot, mert ahogy kiderült, a menüben fel sem tüntetett magyar specialitásokat - közöttük 'lángost'- külön kérésre lehetett rendelni). Másnap már vittem is lányunkat a komphajóhoz, hogy elkezdje ismételt nyári alkalmazását a Keats Island nyári táborban.

Szociális kapcsolataink, a magyarországi sűrű baráti találkozásokhoz hasonlóan, gyakoribbak voltak az év folyamán. Bár összejöveteleink 'Gourmet Club' csoportunkkal, a White család kivételével, megritkultak és más barátaink társasága került most helyébe. Megemlítendő 'hullámvasút' szerű viszonyunk feleségem egyedüli testvérének családjával, amennyiben az erős rokoni kapcsolat a 'lányok között' nem volt elegendő házastársaik nézetkülönbségének felülírására, ami miatt aztán hosszantartó 'mosoly-szünetek' keletkeztek. Ez évben a 'hullám' taraján, gyakran voltunk egymás házának vendégei. Szintén említendő Molnár Jóska barátunk minden más ismerősünket felülmúló gyakori vendéglátása. Hozzájárult saját vendéglátásunkhoz Gyuri keresztfiam családjának augusztusi látogatása és bemutatkoztatása közeli ismerőseinknek. A Levers Brothers megbízatás befejeztével, New York ból hazatartó, de közben az USA-t átszelő szárazföldi útjukat, egy heti vancouveri megállóval toldották meg. (A későbbiekben Gyuri kifejezetten 'világjáróvá' nőtte ki magát, de arra való hajlama és a Földgömb pontjainak különféle lehetőségű megközelítése már akkor is foglalkoztatta, amikor évekkel

ezelőtt a yemeni Saana-ból Vancouveren keresztül akart Budapestre utazni). Ugyanekkor Tisa háromhetes 'látogatását' töltötte itthon és Nóni pedig megszakította pár napra nyári elfoglaltságát, hogy együtt tölthessük a ritka alkalom pillanatait. A vendéglátás mellett elvittük látogatóinkat egy gyors Garibaldi Lake kirándulásra is. Rövid volt a látogatás, a ház hamar kiürült és a hónap végén Tisa is visszarepült Budapestre.

Tisa januári 'elköltözködésé'-nél nehezebb volt megemésztenünk Nóni hirtelenjött augusztus-végi 'távozását'. Mindenféle magyarázkodás nélkül hozta tudtunkra, hogy ő, minden késlekedés nélkül, egy, a Keats Island táborban megismert fiatalemberrel Saskatchewan provincia, Saskatoon nevű városába 'költözik'. Nem voltunk naivak a fiatal kor robbanás-szerűen érkező érzelmi hullámaival kapcsolatban, de egyedüli előzménye nehezen felfogható döntésének a gyakran előforduló és sokszor magában tartott pánikrohamai voltak. Nem kérte beleeggyezésünket, nem kért segítséget, csak ment. Aggódásunkat tompíthatta a dac, hogy 'majd meg tudja a maga kárán' és a tudat, hogy cél-

pontjuk a fiatalember szüleinek lakása volt. Pár napon belül kaptunk is telfonhívást, amiben tudatta hollétét. Hirtelen fellobanó érzése hasonló gyorsasággal foszolhatott szét a gyakori közellét mindennapjaiban, mert hamarosan új lakcímmel jelentkezett. Szerencsére, talált állást is egy könyvesüzletben és kerestéből a továbbiakban fenn tudta magát tartani. Ezekután rendszeres telefonkapcsolatban maradtunk. (A telefon juttatja eszembe, hogy az elektronikus kapcsolattartás magyarországi hozzátartozóimmal [Apám, Tisa, Gyuri és Ferkó], barátokkal és Sakatchewanba került Nóni lányunkkal, ez évben mintegy megtriplázta a korábbi évek szintén jókora számláinak szintjét).

Másféle problémába ütköztünk, azaz ütközött kedves feleségem október közepén. Egy divatcikk-szemle alkalmával, véletlenül belesétált a 'Plum Clothing' üzlet egy rosszul álcázott üvegtáblájába és komoly kárt szenvedett arca és orra körül. A kórházi sürgősségi beavatkozás ugyan összetűzdelte a sebet, de a forradás maradandó nyomot hagyott, amit még ma is zokon vesz, valahányszor a tükörbe néz. Mind ez tetejébe az üzlet biztosítási ügynöke nagyon visszaélt naivságunkkal és a kártétel méretéhez képest nagyon csekély térítéssel váltotta meg felelősségét.

Tovább vizsgálva társasági életünk részleteit, egy-két dolog külön említést érdemel. Mindig mutattunk érdeklődést képzőművészeti 'alkotások' iránt és nem haboztunk, körülményeink keretén belül, anyagilag is áldozni rájuk. Ezen körbe tartoztak kapcsolataink felújítása és killításaik látogatása Gabriel vonUrsus (Szohner Gabi) festő és Smerholtz Gyuri szobrász ismerőseink esetében, de újabb szerzeményeink mégsem tőlük, hanem a már régóta kedvelt David Blackwood újfunlandi művész árverésen vett rézkarcai (alacsonyszámú nyomatai) lettek. Különös szintén, mert előtte és azóta sem gyakran töltöttünk tetemes időt operaelőadások CD-n rögzített hallgatásával, de Leone arcsebének gyógyulása idején néztük/hallgattuk végig több Massenet, Puccini, Verdi és Wagner művek példányait. A 'Gyűrű-ciklus' élőadásban való végighallgatása kifogna legtöbb rajongón, de bőrfotelek kényelmében az is könnyebben ment. A sok órás hallgatásból bennem Rene Kollo alkotása a 'Tristan és Izolda'-ban hagyott maradandó emléket.

Nem lenne teljes sokrétű szociális naptárunk bemutatása az áprilisban, ismét a Gulyás House étkezőhelyen tartott, 37 fős Soproni Est, a nanaimói Kurucz család által júliusban rendezett igen nagyszabású ebéd, a vancouveri Magyar Házban október 11. -én tartott Soproni Bál, majd ugyan ott október 24.-én, a Szombathelyről származó Capella Savaria énekkar és zenecsoport előadásának említése nélkül. (Biztos volt Soproni Picnic is szeptemberben, de sajnos nincs rá adatom). Szintén ide igérkezik volt állami munkáltatóm, a CWS november 28.-án, létezésének 50. évfordulóját ünneplő összejövetele, amin szivesen vettem részt, mert találkozhattam régen látott fiatalabb kollegáimmal.

A gyerekeink apró korában megalapozott és felnőtt korukra is megtartott házkörüli ünnepi közérzet karácsony közeledtével most nélkülük kevésbé volt evidens. Készülődés az 'ünnepekre' jobbára feleségem feladata szokott lenni, bár a fenyő korai beszerzése és díszítése akkoriban még nekem járt. Kellemes meglepetésként ért a Leone által titokban szervezett és lakásunkon népes sereget összehozó 'party' hatvanadik születésnapom alkalmából, amin a 'GC társaság' mellett megjelent minden más elérhető barátunk és Nóni lányunk is 'karácsonyi vendégként' Saskatoonból. A jó kedélyű társaság a korábbi 'Nyitott Ház' gyülekezeteink hangulatát hozta vissza.

Az évekkel előbb elkezdett (de még ma is folytatott) habitusom lebonyolítása: üdvözlő lapok postázása helyett telefon hívásokkal adni át karácsonyi jókivánságainkat, az ilyenkor gyakori 'foglalt vonalak' miatt majdnem egésznapos foglalatosságot tesz ki. No de, sok barátunkkal ez az egyedüli alkalom a szóváltásra. Az '56 után Ausztráliába 'sodródott' nagynénémmel is csak ilyenkor szoktam kapcsolatba kerülni.

Nóni sajnos csak karácsonyig maradhatott, annak másnapján már mennie kellett vissza munkahelyére. Az ünneplő hangulat azért maradt velünk, sokban a Leone testvére (Sylvia) lakásán tartott sikeres party-féle fogadás okán, ahol a vendéglátás fáradalmai ezúttal mások vállaira nehezedtek. Az újév érkezését most csak kettesben ünnepeltük.

(2017 november 21, Vancouver, BC)

Századvég-közeli éveink egyik forgalmasabbja volt

1998. A szokatlanul hideg és hóban dús tél korán érkezett és sokáig maradt. Nem tudjuk, hogy mennyire volt kapcsolatban - ha egyáltalán kapcsolatban volt - Leone felső metszőfogának kora januári begyulladása a múlt évi balesettel, de annak orvoslása egy költséges 'implantátum' procedúrával végződött. Sajnos, a specialista fogász nem rendelkezhetett elegendő gyakorlattal, mert a kis 'titán-fémcölöp' beillesztésekor beálló vérzést nem tudta elállítani s már a mentőket tárcsázta, amikor a helyzet magától megenyhült. A várakozóban pedig azon morfondíroztam, hogy mit 'tudhatnak' a kórházi sürgősségin a fogászatról, amit a mi specialistánk nem tud.

Korábban már panaszkodtam, hogy magas szinten tanult, továbbképzéseken részt vett, igazolt okmányokkal ellátott ilyen meg olyan specialisták semmivel sem hasznosabbak, mint rátermett és gyakorlott háziorvosok. Sőt! Példának okáért, a Nóni lányunkat már hosszú évek óta bántó meghatározatlan egészségtelenség okozója egy csapásra felismerést nyert, mindenféle műszeres és laboratóriumi vizsgálat nélkül, egy 'közönséges' általános orvos által Saskatoonban, február elején. Csupán tapasztalatára támaszkodva, 'megérezte', hogy lányunk bajainak okozója az epilepszia egy formája és haladék nélkül küldte őt az abban járatosabb orvoshoz kezelésre. Az előírt gyógyszer pedig egyből hatott, szinte egyik napról a másikra megszűntek a pánikrohamnak tűnő 'epizódok', a zavarodottság, az égésszag képzeletek és az üresség érzése. Az említett tünetek fel nem ismerése a korábbi, a több évig tartó sokágú orvosi vizsgálatok során szinte hihetetlennek tűnt mindannyiunknak. Szerencsére lányunk esetében a rend-

ellenességek csak mérsékelt formában voltak jelen és a még időben történő gyógyszeres beavatkozás gyors eredménnyel járt.

Egyik leghosszabb európai utunk tette az évet igazán forgalmassá. Nyugdíjba vonulásom után az évenkénti hazautazások már rutinná váltak, főleg édesapám látogatása miatt, de abban eleinte sokban közrejátszott az 'otthoni' szakmai konzultálás keresése és újabban nagylányunk ottani tartózkodása, no és kisebb mértékben a magyarországi lakásvásárlás gondolatának próbálgatása is. Bár a bekapcsolódás otthoni környezetvédelmi ügyekbe már nem volt aktuális, a CESO-n keresztüli lehetőségeket még nem adtam fel, ezért került érdeklődésem körébe az 'Európában maradt' és rendszeresen találkozó, magukat SAT (Soproni Akadémikusok Társasága) névvel fémjelzett, volt soproni diákok közösségének ez év májusában, Mürten, Svájcban tartandó összejövetele.

A nagyobb lélegzetű utazásra egyedül indultam május elején, mert Leone munka béli szabadnapjai nem fedték volna a hosszú távollétet. A KLM társaság által újabban elkezdett Vancouver-München direkt járaton repültem és bérelt autóval indultam egyből 'hazafelé', de egy Haag nevű helyen megálltam az éjszakára. Másnap korai kezdéssel, Braunaun áthaladva, semmi érzésem nem ébredt annak tudatában, hogy Hitler szülővárosát keresztezem és gondolataimban elmerülve Welsnél tértem rá az autobahnra, anélkül, hogy eszembe jutott volna 'vignette'-t vásárolni. Már Bécsen jóval túl voltam, amikor ráébredtem a hiányra és a rövid hátramaradó ausztriai úton pedig azon izgultam, hogy 'megússzam' a büntetést. A határnál (egyik oldalon sem) már meg sem állítottak.

A korai kezdés és gyors haladás 'időmilliomossá' tett és Győrnél szép napos időben, benzinvásárlás után leálltam a nagy kiterjedésű parkolóban időt tölteni, hogy ne érkezzek túl korán Budapestre a Tisa lányommal megbeszélt késő-délutáni találkozóra. Olvasgattam, térképeimet böngészgettem és ki is száltam az autóból lábaimat nyújtóztatni. A platz teljesen üres volt, annak hátsó részében egy tömbben álló kamionok kivételével. Rövid időn belül láttam egy felém közeledő alakot - gondoltam kérdezősködés céljából – de a biztonság kedvéért mégis felhúztam az ablakokat és megnyomtam az automatikus ajtózáró gombot. Viszont, egyből elillant bizalmatlanságom, amikor a fiatalember, bár általam érthetetlen nyelven, tényleg útbaigazítást kért. Kiszállva az autóból (miáltal minden más zár kioldódott) mutattam neki az általam vélt helyes útirány, amit nagyon 'köszöngetett' és gyorsan, szinte futás-szerűen távozott - a két úttestet bokrokkal elválasztó vonalon is áttörve - a műút másik oldalára. Visszaülve a kocsiba vettem észre a jobboldali nyitott ajtót és egy pillanat töredéke alatt jött a felismerés, hogy valami nincs rendben. Igen, hiányzott az utasülésről a kis bőr utazótáska, amiben benne volt minden okmányom és más dolgok, amiket fontosságuk miatt nem tesz az ember a bőröndjébe. Azonnal beláttam, hogy egy 'olcsó trükk'-el elkövetett rablásnak lettem áldozata. Hirtelen a személyi sértettség minden árnyalata kerített hatalmába: fontos irataim elvesztése, naivságom 'balek- szintű' beismerése, az ösztönös 'visszavágási kényszer' lehetőségének hiánya. ('Kalandom' részletezésekor, otthoni barátaim szerencsésnek tartották 'visszavágási' lehetőség hiányát, mert a gazemberek meg is késelhettek volna, ha rajtakapom őket akciójuk közben). A tehetetlen düh érzését csak fokozta a kihívott rendőrpáros (egy Audiban érkeztek!) érdektelenséget mutató kérdése, hogy akarok-e feljelentést tenni. Nemet kellett volna mondanom, mert az azt követő várakoztatás az 'őrsön' a hadnagy 'elvtárs' (igen, még mindig) érkezéséig, majd sexbomba képekkel felaggatott kis fülkeszerű irodájában, múzeumba illő írógépen lepötyögtetett, nyelvtani hibáktól hemzsegő jelentés elkészítése még jobban felforgatta gyomromat. Ez sem volt elég. A jelentést a belvárosban lévő főkapitányság ügyeletes tisztjének kellett átadni, aki az előző rendszer hangnemében egzecíroztatott, hogy miért nem magyar útlevéllel utazok. Ezek után csak gyorshajtással érkeztem időben Tisával találkozni.

A következő napok 'hercehurcája' a kanadai követségen, a KLM és 'American Express' irodákban sem volt kellemes időtöltés. Az utóbbi kettő csak időbe került, de az utazási okmány újra szerzése kellemetlenebb affér volt. Szerencsémre, otthonmaradt családtagjaim közbenjárására a vancouveri útlevéliroda küldött bizonyítást kanadai útlevelemről, de annak tetejébe a követség Budapesten igényelt szavatolást személyemről. Eddigre már megcsömörlöttem a hivataloskodásoktól és nem vontam be rokonaimat. Semmi sem mutatta jobban a hivatalos akadékoskodás jelentéktelenségét, mint a hirtelenében talált irodán belüli, teljesen idegen, az angol nyelvet csak törő francianyelvű követségi titkár, aki egy jókora illetmény árán megfelelt a célra.

Tisával már meg volt a kapcsolatom, de családom többi tagjait és barátaimat csak ezek után hívtam fel. Nem tudták mire vélni hosszú hallgatásomat. Első dolgom volt Apám látogatása Jászberényben, ahová Tisa is elkisért. Követtük a korábbi szokásokat és a nap nagyobb részét együtt töltöttük, városi ebédezéssel. Ekkor próbáltuk ki először a valamikor neves Lehel Hotel ebédlőjét, ami akkor már csak, mint 'kifőzde' működött, de az ízek ott is megvoltak. Késő délutánjaink pedig barátok látogatásával telt. Visszaúton Budapestre, friss virágokkal meglátogattuk édesanyám sírját a Köztemetőben.

Csak ezek után költöztem be, a már Vancouverben két hónapra kibérelt XIV. kerületi apartmanba. Szállás szükségletünk családtól független ellátása már múlt év óta napirenden volt terveinkben, mert rendszertelen ide-oda jövés-menésünk nehezen volt beleilleszthető rokonaink életvitelébe. Emellett, a város keleti szélén lakva, fele annyi időbe sem telt eljutni Berénybe, ami sokban segített az oda való gyakori látogatásokban. A közben esősre és váratlanul hidegre forduló időjárás minden magammal hozott ruhadarab viselésére kényszerített. A 'szükség állapot' enyhülése után, pesti (azaz budai) barátaimmal ott folytattam a kapcsolatokat, ahol múlt évben abba maradt, a különbséggel, hogy találkozásainkra Leone helyett most ideiglenesen Tisával jelentünk meg.

Ezidőben volt az akkor még 'kétfordulós' magyar parlamenti választás (harmadik a sorban a 'rendszerváltás' óta) és mindkét szavazati napot a hozzám hasonló politikai hozzáállású Gyuri keresztfiam lakásán töltöttem. Közös örömünkre az ország szavazói is ízlésünk szerint választottak. De nem éreztem sem örömet, sem lehangoltságot más rokonok vagy közeli barátok között. Túl fiatal volt még akkor a magyar demokrácia, hogy a szavazó közönség szabadon merje hirdetni politikai szimpátiáját. A dekádok alatt beléjük idegződött félelem, valamilyen határozatlan megtorlástól, talán egy esetleges visszarendezéstől visszafogta nyitottságukat.

Külön említést érdemel, a számomra nagy élményt jelentő Wagner's 'Siegfried' operaelőadás. A Gyurit alkalmazó UNILEVER Vállalat által az Opera Házban bérelt páholy kijárt, mint 'extra juttatás' vezető beosztású dolgozóknak és unokaöcsém ki is használt minden adódó alkalmat. A tucatnyi hellyel bíró páholyt akkor félig se töltöttük be jelenlétünkkel és vendéként meghívott Gellért Panni és János barátainkkal. Az esemény befejeztével kapcsolatos Gyuri jóindulatú, a gyanútlan turistáknak szánt hangos figyelmeztetése, hogy az Opera bejáratánál rájuk vadászó taxisok ára 2-3-szorosa a kissé távolabb parkoló taxisokénál, de kockázatos, mert egyes angolul értő sofőrök megtorlásként kárt is tehettek volna bennünk.

Tisa munkája nyelvórák adásából állt, ami többnyire lefoglalta idejét, de ugyanakkor lehetővé tette azok átruházását kollegákra, ha más fontos elfoglaltsága adódott, így gyakran tudott leutazni velem Berénybe, ahol Apámmal végig kóstolgattuk az összes vendéglőt, a régi Kehelytől, a Sólyom és Arany Sas-on keresztül a legújabb Kürt-ig, változatosságot keresve. Mind jól főzött, de változatosságot sajnos csak a kifőzde típusú étkező helyeken lehetett találni. A hónap vége felé Ferkó bátyámmal segítettünk Apánkat átköltöztetni egy jobban felszerelt és kevésbé zsúfolt otthonba 'a Barátok temploma' közelében, amit

'utólagos-előrelátás'-sal talán elfekvő kórháznak is nevezhetnék.

Május 29.-én indultunk Tisával Svájcba, bekapcsolódni az Európában maradt 'elvándorolt (vagy menekült) soproni diákok' Mürten-ben tartandó találkozójára. Nem siettünk, de nem is turistáskodtunk, így a gyors közlekedést elősegítő autobahnon jókora utat tettünk meg annak végén talált szállásunkig, Landeck kisvárosban. Másnap, hol a régi úton, hol az annak nyomvonalán épülő autobahn szakaszain haladtunk nyugatra és a hosszú Alberg alagút helyett a közel 1800 méter magas Albert hágót választottuk. Feldkirchnél letértünk egy másodrangú útra és Lichtenstein-en keresztül jutottunk Svájcba, ahol aztán különböző rangú utak keverékén autóztunk Luzernig. A vignette-matrica kérdése fel se merült agyunkban. Onnan a legrövidebbnek gondolt, a vasút vonalát követő országúton, kevés emléket hagyó tájon keresztül Bernbe, majd onnan már könnyűszerrel, kora délután jutottunk el célpontunkig, Mürtenbe.

A mindannyiunknak szállást adó Enge Hotel nagytermében rendezett gálaesten lett alkalmunk találkozni a nagyszámú résztvevővel, akik közül személyesen csupán Donáth Gyurit és Silviát és a szintén Vancouverből érkezett Jákóyékat ismertük. No, de közhelynek számít már a megállapítás, hogy a 'Sopron' név minket összeköt és nem tartott sokáig egymást 'rég nem látott ismerősként' kezelni. Másnap reggelt városnézéssel töltöttük és volt alkalmunk körül sétálni a megmaradt várfalakon, amik 1476-ban segítettek a derék svájciaknak megsemmisíteni a rájuk támadó burgundi sereget. A délutáni piknik-szerű rendezvényt mi korán elhagytuk, hogy folytassuk előre eltervezett vissza-Magyarországra utunkat, de azért volt annyi időnk, hogy belakmározzunk a felszolgált specialitásokból, bekapcsolódjunk a tradicionális éneklésbe és 'Tóbiás' kiabálásba. Sajnos az autóvezetés miatt nekem ki kellett hagyni a házipálinka kóstolgatást.

Visszaútunk fontos állomása volt a München repülőtér, ahová Leone-t vártuk június 2.-án késő délutánra, de előtte még volt tennivaló. Mürtent elhagyva a hegyek közé szorított Rajnavölgy felé vettük utunkat és valamelyik kis átkelőn Németországban kötöttünk ki, ahol elbámészkodva a mesésen szép tájakon, a hosszú nappalok ellenére mégis csak ránk sötétedett. Az egyik takaros kis partmenti település hoteljában (a mürteni hotelhez képest harmad áron!) szálltunk meg.

Másnap reggel Waldshutt-nál visszatértünk Svájcba és Zürich felé igyekezve elhajtottunk Baden mellett. Nem emlékszem, hogy megfordult-e fejünkben az ott lakó Rózsika unokatestvérem felkeresése - de kétlem, mert 1990-es találkozásunk óta teljesen elfogyott ritkuló kapcsolattartásunk. [Megint próbálok magamban okokat találni a családunkban hiányzó rokontartási szokásra, valamint a másik fél kezdeményezésének hiányára, de triviális politikai nézeteltérések vagy valami torz soviniszta 'agymosás' (ami úgysem vonatkozna az 'otthoniakra') lehetősége mellett nem tudok tovább jutni]. Zürichben ismét előkerült a rokontartási gondolat, az ott lakó Otto unokatestvérem révén, de mint előbb, ott is gyorsan másra terelődött figyelmünk. A város elmémben mindig is a bankokkal és a 'pénzváltással' volt kapcsolatos és valóban a pénz hatása meglátszott annak minden vonulatán. Tettszett, mert emberi mértékben maradt, ragyogóan tiszta volt és azt az érzést keltette, mintha minden a helyén lenne. Nem maradtunk sokáig ott, amikor rájöttünk, hogy időnkbe belefér meglátogatni a közeli Neftenbach faluban lakó Donáthékat, akik azóta hazatérhettek a mürteni találkozóról. Úgy is lett és aznapi tovább utazásunkról pedig hallani sem akartak, szerintük lesz elég időnk másnap Münchenbe érkezni. A náluk töltött idő rövid volt ahhoz, hogy megnézzünk mindent a Donáth-rezidencia körül, de elég ahhoz, hogy értékeljük a domblábnál fekvő, szinte minden vidéki adottsággal rendelkező, kis gazdaságnak is beillő telket, amin Gyuriék teljesidős állásaik mellett termelték meg szükségleteik jó részét.

Másnap nem tétlenkedtünk, csak tankolásra és ebédre álltunk meg München felé vezető utunkon. Talán összes európai autózásaink legkevesebb jó emléket hagyó vonala volt ez Bavária déli részén keresztül, a nagy forgalom és meg nem szűnő útépítési eltérítések miatt. Leone gépe egy órát késett, ami arra volt jó, hogy időben érkezzünk. Nagy öröm volt a találkozás anya és lánya, feleség és férje között. Azonnal útra keltünk, de a napvilágból kifogyva, aznap nem jutottunk messzire és másnap Salzburgot meglátogató tervünket is félretettük 'hazatartó' igyekezetünkben.

A bérelt lakás kitűnően megfelelt szükségleteinknek. Leone lényegében munkahelyi szabadságát töltötte ekkor és élvezte is minden pillanatát. Közben nagyon felmelegedett az idő és kánikula-szerű napok köszöntöttek be. Lakásvásárlási szándékunk még mindig velünk volt, ezért gyakori sétáink a környék, főleg Zugló megismerését is szolgálták. De nem tartott sokáig megtanulni, hogy a főváros legélhetőbb részei Budán vannak, de még ott is kevésbé elfogadható körülményekkel keverve. Ezután már gyakrabban láttuk Ferkó bátyám családját, töltöttünk tetemes időt Gyuriékkal és régi barátainkkal. Voltunk vendégségben, jártunk éttermekbe és kiállításokra.

Fénypontnak számított mindannyiunknak az Operában, megint a UNILEVER jóvoltából, a Csajkovszkíj zenéjét használó magyar koreográfus által komponált 'Anna Karenina' balett megtekintése, és különösen a Richard Strauss opera-remekmű 'Rózsalovag' 'kritikán felüli' előadása. Az impozáns Opera épületben, privát páholyban élvezni kitűnő előadásokat, ritka szerencsének éreztem. Zuglói barangolásunk alatt felkerestük, gyerekkori Pestre látogató jó időket felidéző, Panni nagynénémet és ahogy a sors hozta az utolsó alkalommal.

A bérelt autó lehetővé tette a Budapest és Jászberény közti gyors közlekedést és szinte pár naponként váltottunk helyet. Az apánkkal töltött időt Leone ugyanúgy fontosnak tartotta és szintén kereste találkozásainkat helybéli és Berény-közeli barátainkkal. Gimnáziumi találkozók is, hazalátogatásainkhoz hasonlóan már évenként lettek megtartva és fáradhatatlan szervezőnk, Gyurkóné Dezső Ági megígérte, hogy ameddig legalább ketten leszünk, folytatjuk is. Június 13.-án már csak 28-an jelentünk meg, de voltak olyanok is jelen, akiket nagyon régen nem láttunk.

Utunk vége felé búcsúlátogatást tettünk rokonainknál és közeli barátainknál. Édesapánk éppen egy reggeli fürdő után volt, amikor 22.-én reggel a 'mielőbbi viszontlátásig' elköszöntünk tőle. Ott ült a reggeli napfényben az otthon belső udvarán és távozásunkkor mosolygós jó hangulatban integetett búcsút. Ferkó bátyám viszont egy ritka nyári influenzás megfázásban szenvedett éppen és próbálta nem továbbadni a nyavaját (de nekem sikerült hazahoznom Vancouverbe késleltetett megjelenéssel). Tisától, tervezett hazalátogatása miatt csak rövid időre mondtunk búcsút. Úgy a szárazföldi (Bp-Sopron-Passau-Daggendorf-Oberding) mint a repülőút síma és probléma mentes volt.

Távollétünkben Nóni ügyelt a házra és egy ideig Bojtár mellett egy jó barátnője is beköltözött társnak. Lányunk maradt a nyár végéig és részt vett a Józsáékkal közösen, röviddel Tisa hazaérkezése után tett, a Mt.Baker Nemzeti Park 'Skyline trail' megjárásán. A hegyi túra részemről ismétlése volt Toon barátainkkal és társaikkal pár nappal korábban megjárt hegyoldalnak, de választott útvonalunk ezúttal nyitottabb tájon vezetett át, jobban kitárva a panorámát. A párját ritkítóan szép táj mellett, emlékünkben megmaradt a 'határátlépés' mozzanata, amikor a bódéban unalomtól nyújtózkodó őr „Git bak in yer kar!" felhördüléssel, hirtelen a fegyveréhez kapott, amint a velünk utazó magyar fiatalember ki akart szállni az autóból, hogy megmutassa a csomagtartóban lévő hátizsákjában tartott útlevelét. Lehet, hogy az őr korábban a mexikói határnál szolgált és megszokta az éberséget, de minket mindenképpen megijesztett.

A 'nyár' végén Tisa visszautazott Magyarországra folytatni nyelvoktató munkáját, Nóni pedig visszament Saskatoonba, ahol beiratkozott a University of Saskatchewan egyetemre, olyan tárgyakat lehallgatni, amik hiányoztak 'portfóliójából', hogy tovább tanuljon választott iskolaoktatói pályáján. Miért oda?

Talán valami húzta vissza!

Az év forgalmasságát fokozták a szokásosnál gyakoribb szociális jellegű események. Csak emlékeztetőül említek havonkénti példákat, de minden hónapban többször fogadtunk vendégeket vagy vendégeskedtünk máshol. Januárban legidősebb Gourmet Club (GC) társunk 70. születésnapját ünnepeltük. Februárban Sopron Alumni csoportunk mai rendszeres ebédeinek egyik formáló előzményét tartottuk a magyar-szlovák tulajdonú Denman utcai Café Europa étkezőhelyen. Márciusban Józsáék vendégeként (gondolom viszonzásul segédkezésemért a melegház építő munkájában) a talán túlzott igényeket támasztó Five Sails restautant 'maitre'd' mutatványán csóváltuk fejünket, amint egy pezsgősüveg tetejét karddal vágta le. Áprilisban megpróbáltam utolérni, sajnos siker nélkül, az otthon ízlelt birkagulyás minőségét, de annak hiányában is jólesően elfogyasztottuk főztömet. Májusban-júniusban Magyarországon folytak az események. Júliusban megint ránk került a sor a GC ebéd megrendezésére, majd augusztusban Tisa érkezése után, Jahutkáékkal voltunk Molnár Jóska vendégei. Szép számban jelentünk meg a 'Szász piknik'-en szeptemberben, de sajnos az októberi Victoriában megrendezett Sopron Bálon mi nem tudtunk reszt venni. Ígéretem ellenére novemberre nincsen példám, de decemberben szopós-malac sülttel kezdtük White-éknál, majd folytattuk sűrű összejövetelekkel karácsony körül, amelyek legambiciózusabbja Sylvia (Leone nővére) lakásán tartott 'Nyitott Ház' rendezvény volt.

A korábban említett, elfoglaltságaim fontossági listájának első helyezettje a 'házhoz pénzt hozó' konzultációs munka nem sokat szerepelt az év eseményei közt. Volt ugyan 'üres járat' és kapcsolatos költekezések, amik, mint az összjövedelemből levonandó tételek segítettek jövedelmi adóm csökkentésében. Hasonlóan leszűkültek a házkörüli tennivalók és a kerti munkák mellett kevés új feladat adódott. Kivételt talán csak a már egyre nagyobb gyakorisággal visszatérő szennyvíz-elvezető csatorna dugulása képzett, amin ezúttal sikerült, felfogadott 'kidugaszolók' nélkül, egy frissen vásárolt szerszám segédletével önkezűleg felülkerekednem. Harmadrendű fontossági tevékenységem, az egészségügyi futás is csak hézagosan ment tovább, de a magashegyi kirándulásokat hézagpótlónak tekintettem.

Karácsonyi ajándékként repülőjegyeket küldtünk lányainknak, hogy együtt tölthessük az ünnepeket. Ahogy korábban említettem, ebben az időben volt elég forgalom a ház körül és lányaink serényen részt vettek mindenben. Viszont a kéthétnyi tartózkodás gyorsan elrepült és a hónap végén ismét búcsúzkodni kellett. Az Újév érkezésére csak kettesben néztünk elébe.

Nem telt ki az év, amikor jött Ferkó bátyám hívása, hogy édesapánk december 30-ai virradóra nem ébredt fel álmából. Karácsony előtt még szokásához híven bátyám Jászberénybe ment, hogy az ünnepi napokra magukhoz vegye, de ezúttal apánk inkább maradni akart. Ők is 'Szilveszter' ünneplésére készültek, amikor jött a hír. Édesapánk közel három hónappal élte túl 90. születésnapját. *(2017 december 2, Vancouver, BC)*

Ahogy **1999** január 18 hűvös, esős délutánján, egy katolikus pap vezetésével, kis családi és rokoni csoportunk végig ballagott a budapesti Köztemető főútján, volt időnk visszaidézni emlékeinket az elköltözöttel töltött időkre, hosszú életének állomásaira, a megélt történelmi idők viszontagságaira és 'csak úgy' elmélkedni az elmúlásról. Az Édesapánk hamvait tartalmazó urnát Édesanyánk sírja mellé temettük. Halotti tornak nem neveztük, de talán azt a célt is szolgálta későbbi nagycsaládi ebédünk a gyakran látogatott közeli étteremben. Ezen alkalommal nem volt kedvem időzni Magyarországon. Gyors baráti látogatások után Budán és Berényben egy héttel meg is rövidítettem tartózkodásomat és visszarepültem Vancouverbe.

Visszaemlékezéseim alapjául szolgáló forrásaimat szortírozva jött figyelmembe, hogy korábbi évekhez hasonlítva ezen évre kevesebb az 'anyag', ami segítségül szolgál az általam figyelemre méltó történések felemlítésére. Eleinte gyakori, de kö-

zönséges elfoglaltságokra gondoltam, amik természetüknél fogva elszürkülnek a múló évek mindennapjaiban, de napi egészségügyi sétáimon (amik alatt elmélyülhettek gondolataimban) jött a felismerés, hogy ekkortájt kezdődött könyvolvasó periódusom, amikor nagy mohósággal próbáltam behozni a sok évi elmaradást. Mindig szerettem olvasni, de korábbi éveimben egyszerűen nem jutott rá idő, (állas béli és házkörüli) munkával való elfoglaltságok, a növekvő csemetéinkkel való foglalkozás és általában az aktív életvitel követelményei foglalták le óráimat. Az olvasás beindulásában közrejátszhatott feleségem igyekezete, figyelmembe hozni (napi könyvtári munkája közben kezébe került) magyar vonatkozású új kiadványokat. Az elsők között voltak Magyarországról a II. Világháború után elszármazott amerikai történész John Lukacs könyvei, akinek előző évvégi előadásai a UBC-n és a 'Regent Hall'-ban felkeltették érdeklődésemet. Kitűnő 'BUDAPEST 1900' c. könyvét pedig elolvasása után meg is vásároltam. Szintén ez évre vagy az előző év végére datálható elhatározásunk megspórolt pénzünket - nagyobb hozam reményében - megkockáztatni befektetési alapok keretében. E célból is végigolvastam vagy féltucat kiadványt, hogy felmérhessem minek nézhetünk elébe. A sok új információ és adat áradatban habitusom lett az olvasmányok kijegyzetelése, hogy ne memóriámat terheljem azokkal. A szokás hasznosnak bizonyult a következő években, amikor a tanultakban valami rendet kellett tennem. A mai politikai szimpátiám tükrében 'kuriózumként' jön elém G. Soros 'The Crisis of Global Capitalism' c. könyvének akkor többnyire pozitívnak vélt mondanivalója és M. Ignatieff 'The warriors honor' c. könyvében tett rokonszenvesnek tűnő véleménye az emberi gyarlóságról.

Az olvasáshoz való idő megjelenésében szintén közrejátszhatott a 'konzultációs munka' lelassulása, bár ez évben a folyamatban lévő projektek ismét 'lángra kaptak' és jelentettek időigényt.

Az év jelentős eseményei voltak lányaink 'hazatérése', de eltérő időben és körülmények között. Nóni Saskatchewan 'epizódja' úgy tűnt a végét járta és egyetemi vizsgái sikeres letételével kész is volt visszajönni a szülői házba. Minden további nélkül elfogadta ajánlatunkat, hogy elmegyünk érte és 'hazahozzuk' a mindig és mindenre kész VW Westfaliában. Május első hetében már elég hosszúak voltak a napok, hogy 'egyfuttában' levezessünk a TransCanadaHighway vonalán a Calgary, AB utáni No.9 útelágazás közeli kempingbe. A lapos, fátlan területen szabadon átfújó erős szél sokkal kellemetlenebbé tette a különben is tavasziatlan hideg éjszakát. Másnap célunk irányába vettük utunkat, de mivel nincs direkt oda igyekvő országút, cikk-cakk-ban kellett azt megközelíteni, a dinoszaurusz leletekben bővelkedő 'badlands' néven ismert területet is keresztezve. A kisforgalmú utakon, új tájakon át való vezetés, általában kellemesnek mondható, de járművünk egyre gyakoribb motorkihagyása, amit először röviddel a Banff, AB-ban, a 'Petrocan' kutas töltés után észleltünk, nekünk most inkább aggodalommal

töltött órákat jelentett. Ezek ellenére motoroztunk tovább, reménykedve, hogy előbb vagy utóbb a motor beszívja és elégeti a részleges dugulást okozó szennyet, ami ugyan nem történt meg, de közben megérkeztünk Saskatoon, SK-ba. A szépnek mondható kisváros elég nagy ahhoz, hogy eltévedjen benne a látogató. De azért megtaláltuk lányunk templomi ismerőseitől bérelt alagsori kis lakását, Leonnal átvettük tőle a csomagolás feladatát, majd készen a következő napi hazaútra, a ház parkolójában álló VW-ban töltöttük az éjszakát.

Nem tétlenkedtünk, korai kezdéssel, ezúttal Edmonton irányába, betegesen működő autónkban most már hárman indultunk vissza. Edmontont alig ismertük meg, főleg az áthaladó gyorsforgalmi út volt nekünk új. Az ott töltött közel 'nyolc tél' emlékeit felidézve nem éreztünk nosztalgiát, annak ellenére, hogy családi életünk kezdeteit töltöttük ott. Mire Edson közelébe értünk autónk problémája annyira felerősödött, hogy nem halaszthattuk tovább annak orvosolását. A másnap reggeli benzinpumpa csere gyorsan ment, miután a szerelő telefonon szerzett információja alapján megtalálta a cserélendő alkatszer eldugott helyét. De a további út sem volt izgalom nélkül, mert minden meredek emelkedőn a motor egyre ritkábban előforduló kis 'köhintése' után a 'frász' környékezett bennünket. A korábbi sok általános dicséret mellett illik megemlítenem VW-unk gyengeségét is. A 'Coquihalla Pass' erős emelkedőit még a sebességváltó harmadik fokozatában sem tudta kezelni, így egyes helyeken 'kettesben' is csak döcögve tudtunk haladni. Nem sokkal a 'meredekek' után azonban a motor minden észlelt vagy képzelt zaja megszűnt és kocsink azóta is az akkor beszerelt pumpával működik.

Nem sokkal hazaérkezésünk után az eddigieknél is súlyosabb szennycsatorna dugulást 'szenvedtünk' el. Speciális szerszámom most csak abban segített, hogy megállapíthassam a dugulás 'telken-belüli' voltát, aminek költsége így akár városi vagy üzleti csőszerelők kihívása esetében is minket terhelne. Az is nyilvánvalóvá vált, hogy minden 'kidugaszolás' csak ideiglenes megoldás, mert a házunk előtti hatalmas juharok gyökerei újra és újra be nővik a régimódi elvezető csövet, tehát a megoldáshoz azt kell kicserélni! Könnyen jött a megoldás ötlete, de nem úgy annak kivitelezése. A cső mélyen a felszín alatt húzódott, hozzáférni csak kiásással lehetett. Fittnek éreztem magam, hogy egyből hozzáfogjak. Nem volt egyszerű és nem volt könnyű a feladat. Óráról órára, napról napra csak ástam és hánytam hatalmas kupacokba, a hosszú gödör mindkét oldalán a kiásott földet. Az első ásónyom még könnyen ment, de utána már kemény, tömörödött talaj, majd különböző nagyságú szikladarabokkal kevert kavicsos hordalék állt ellen az ásónak. Nóni lányom itt-ott besegített, de nem hagytam sokáig, mert az ásás mégis csak férfikarnak való munka. Molnár Jóska barátunk javaslatára egy napra még fizetett segítséget is fogadtam, egy Magyarországról frissen érkezett fiatalember személyében. Amikor leértem a vezeték szintjére, amely a telekhatárnál közel 2½ méter mélyen volt, jött világosságra a bajt okozó 'tettes'. Az egymásba illesztett méternyi kerámia csőelemeket követve, az utcán lévő fáktól egészen az alagsori vízgyűjtő gödörig nyúlt egy főgyökér és az elemek minden illesztésénél buja hajszálgyökér csomók tolakodtak a cső belsejébe. Orvoslás reményében, az elavult kerámia csövek helyére hasonló átmérőjű, de hermetikusan egymásba illeszthető hosszú műanyag (PVC) csöveket helyeztem a telekhatárig, ahol azt hozzá kötöttem az onnan vezető városi tulajdonú csőrendszerhez. Ezután, biztosra vettem, hogy újabb dugulás csak a városi részben történhet.

Ezideig, mondanivalóimban nem említettem a jó pár éve történt autóbalesetemet BMW kocsimmal. Csupán 'koccanásnak' volt tekinthető az eset, amikor munkából hazatartva, kellő figyelem hiányában nekiütköztem egy előttem balra forduló, de hirtelen megálló öreg 'amerikai márkájú' autóba. A gyors fékezés mindkét jármű esetében az előre billenést eredményezte, ami okán az ütközés energiája nem a lökhárítón, hanem autóm finoman kiművelt hűtőrácsáján vezetődött le, csúnya károkat okozva. Megsebesített autómat sokáig a garázsban várakoztattam, amíg időt találtam a kártalanításra. Korábban tettem említést, hogy 'ezermesterkedő' pályámon már foglalkoztam kisebb méretű autó szervízzel, de később a nem kedvemre való munka abbamaradt. Karosszéria javítás viszont teljesen új feladat volt. Nem emlékszem, hogy mikor kezdtem bele, de arra igen, hogy lépésről lépésre haladva sokáig tartott. Az eltorzult részek kikalapálása közben ötlött szembe az előrehaladott rozsdásodás, szinte az altest minden részében – kétségkívül az ottawai sózott utaknak köszönhetően. Galvanizált fémlemezeket kellett formára vágni és kalapálni, majd beszögecselni a rozsda-ette helyekre, hogy megmaradhasson az autótest integritása. Az így befoltozott részeket pedig alulról, sűrű kátrányszerű anyaggal bevonni. A kikalapált felső részeket pedig gyorsan-keményedő töltőanyaggal simítani, majd kaparókkal és reszelőkkel, eredeti hajlatokra formázni. Akik ilyen munkában járatosok tudják, hogy itt 'Amerikában' az autójavítás minden formájának nagyszámú 'házi' követője van és sok üzlet szakosodott azok szükségleteinek kiszolgálására. Tehát, szerszámot, anyagot és minden más kelléket könnyen lehetett beszerezni. Emellett, olyan alkatrészek, mint a hűtőrács részei, a márkakereskedőkön keresztül, borsos áron, megrendelhetők voltak. A visszaformázott karosszéria önkezű befestését már nem mertem vállalni, hagytam azt, egy jó áron hirdető, arra szakosodott karosszéria-javító cég által elvégezni. Az év vége felé jártunk, amikor mindez elkészült. Az évek óta szünetelt biztosítást, immáron nagyon jutányos áron, mint második jármű-ként használt, 'collector car', azaz 'műgyűjtő autó' néven szerezhettem be.

A karosszéria lakatosság befejezése után találtam még időt belefogni más ház körüli munkákba. Legégetőbb feladatnak tűnt rendbe tenni a hátsó kert felé nyúló terasz-burkolatot, ami építése óta minden addigi próbálkozásom ellenére nem volt képes ellenállni a bőséges vancouveri csapadéknak. Szokásom ellenében, most megint külső segítségért, egy vinyl-alapú vízhatlan lemezt alkalmazó kisiparoshoz fordultam. Előtte viszont el kellett bontanom a meglévő korlátokat, a megduplázott ¾ colos funérlapokból épített és Spantex (vízhatlan festékként hirdetett anyag) -el bevont födémet, majd helyére új faburkolatot építeni, azt ideiglenesen védeni műanyag ponyvával az esőtől, és várni a vinyl-takarós mester érkezésére. A vinyl burkolat elkészítése gyorsan ment, a két nagy tekercs kigöngyölítése, elektromos 'hőlégfúvó'-val való egybekötése és a felesleg lenyirbálása után kész is volt. A korlát visszaépítésekor többnyire 'pressure treated' azaz nyomás alatt alkalmazott tartósító szerekkel kezelt faanyagot használtam, időtállósága okán. A vynil-borítás és a korlát azóta is jól 'állja a sarat', azaz a gyakori esőt.

(Most megint egy kis kitérő kívánkozik ide. Köztudomású, hogy a tartósításra használt biocidium vegyületek erősen mérgezők, kezelésük különös figyelmet igényel. Nem tudományos felmérésen alapul nézetem, tehát inkább ráérzés, mint rálátás alapján fogalmazódig meg bennem a gondolat, hogy talán itt keresendő a korai elhalálozás legmagasabb rátájának oka soproni

csoportunk azon tagjai között, akik a fatechnológia különféle ágaiban, de főleg ragasztókkal, festékekkel és tartósító szerekkel foglalkoztak. Szinte maguktól kerülnek lelki szemeim elé 'elment' társaink nevei a 90-es évek közepétől napjainkig!).

A Rétfalvi klán, ha nem is kivándorlása, de periodikus 'kirajzása' Magyarországról, világlátás és nyelvtanulás céljából ezen évben Gyuri keresztfiam fia, Gábor személyében testesült meg. Talán akkor nem is gondoltunk az idő rohamos múlására, pedig Gábor akkor pont abban a 'teenager' korban volt, mint apja volt első látogatásakor. Egy generáció nőtt fel közben! De, azért az idő múlása meglátszott rajtunk, a vendégfogadókon, mert a Gyuri-kori időben még tele voltunk energiával, tettre-vággyal és lelkesedéssel, szemben a Gábor-kori idő lelassult, inkább házkörüli munkákban érdekelt és könnyebben elfáradó énjeinkkel. A bölcs szülők számíthattak is a változó körülményekre, mert az ifjonc öthetes itteni tartózkodásából javasoltak vagy két hetet egy nyári táborban való részvételével tölteni. Úgy is történt, a Camp Potlatchban töltött turnus után a nyár gyorsan elszaladt. Árnyasabb oldala a látogatásnak az volt, hogy kevesebb időt tölthettünk a gyerekkel és nem alakult ki köztünk olyan személyes vonzalom, ami apjával történt korábban és ami a mai napig tart.

Korábbi éveink 'pezsgő' társadalmi élete, most kevesebb 'buborékkal', de folytatódott. Jelentős volt soproni csoportunk nagyszámú tagját összehozó seregszemle a korábban már látogatott (szlovák-magyar) Európa Caféban, Roller Kálmán tiszteletére rendezett ebédtalálkozó, majd a következő napon, volt dékánunknak a UBC évzáró ünnepségen átadott 'Tiszteletbeli Doktorátus' kitüntetés alkalma. Ezen eseményeken jelent meg körünkben a régen látott és SUNY professzori állásából újonnan nyugalomba vonult, volt diáktársunk Grátzer Miklós, aki ezután rendszeres résztvevője lett minden rendezvényünknek. Augusztusban ismét megtartottuk Nanaimoban az 'Örökös Balekok' évi találkozóját több messzebbről jött megjelenővel.

Kuriózumként emlékezetes Boncz Ernő és neje látogatása a nyár elején. Kanadába került soproni csoportunk volt 'másodéves' tagja nem sokkal ideérkezésünk után visszatért Magyarországra és két év vesztéssel, de már a 'faipari szakon' fejezte be tanulmányait Sopronban. Tarthatott kapcsolatot itteniekkel és tudhatott a fejleményekről, de kíváncsisága az Újvilág felé megmaradt és talán annak kielégítésére tette meg az utat. Korábbi rokonszenvem alapján hívtam meg házunkba találkozni több itteni ismerősével.

Nagyobb 'felhajtással' történt meg Donáth Gyuri és Silvia őszi látogatása. Bár Görgényiéknél szálltak meg, de nálunk hoztuk össze a 'balekság' elérhető tagjait egy általam készített 'birkagulyás' lakomára. Annyian lettünk, hogy az ebédlő mellett a konyhában is kellett teríteni, hogy mindenkinek jusson hely. Rögvest, a következő napon volt a már tradícióra váló Sopron Piknik a Szász tanyán, ahol a balekok mellett Donáthéknak alkalmuk lett találkozni az 'itteni soproniak' igen szépszámú gyülekezetével. Nem tudom mikor lett a 'Sopron Hazatérő Bál'-ból 'Csúcstalálkozó', de ezen év október elején még bált tartottunk a Magyar Házban (különös, hogy fényképek és emlékek sem maradtak fel róla).

Az év vége felé a szintén 'másodéves' Komlóssy Jóska látogatta meg Vancouvert. A svájci lakos Jóska röviddel 1960-as vancouveri végzésük után, egy európai látogatáskor ragadt meg az öreg kontinensen, ahol sikeres karriert futott be. Az Európa Caféban, Palkovics Jancsi vendégeként, üdvözöltük a frissen nősült Jóskát és kedves feleségét Zsuzsát volt évfolyamtársai körében.

Az alkotó művészet utáni érdeklődünk volt okozója újra kapcsolatba kerülni a 'vonUrsus' néven szereplő Szohner Gabi barátunkkal. Az általunk, több alkotó területen nagyon tehetségesnek tartott ember, újabban nagyméretű (1½x2½ m) vászonokra festette élénkszínű kompozícióit, amik témája a kor súlyos problémáival fogalakozott. Kérésére készítettem, Józsa Laci barátom besegítésével, fényképeket az akkor már szép számban lévő befejezettnek tekinthető (a kifejezés azt próbálja érzékeltetni, hogy 'befejezett mű' nem létezik alkotó emberek esetében, mert állandóan az elérhetetlen 'tökéletes'-re törekednek) festményeiről. Aminek viszont abban van jelentősége, hogy egy éven belül tűz ütött ki a több művész által műtermeknek használt ódon épületben és Gábor barátunk művei is mind odavesztek. Része a történetnek, hogy akkor (még időben) vásároltunk tőle egy, nagyságban és témájában is (az élénk színek kivételével) a többi közé beillő festményt, aminek akkori időszerű témája, a nők szólásszabadságának korlátozása a világ egyes részein, a mai 'muszlim-immigrációs' időkben különös jelentőséggel bír.

Augusztus elején Tisa lányunk is 'hazaköltözött' Magyarországról. Alig tudtam büszkeségemet kordában tartani, amikor hallgattam, lassan, akcentus-nélkül, nyelvtanilag szinte hibátlanul, magyarul beszélni. Mint máskor, most sem tétlenkedett és napokon belül talált munkát egy Aspect nevű nyelviskolában. Az magában nem volt nagy tét, mert hasonló iskolák tucatszámra jöttek létre és múltak ki rövid időn belül, az angol nyelvtanulási éhség lankadatlan dinamikájában. Jelentős volt viszont, hogy ott találkozott egy Svájcból, nyelvtanulás céljából itt tartózkodó fiatal emberrel, akivel barátságot kötöttek, amely barátságnak hamarosan 'komoly következményei' lettek.

Nóni lányunk is belekóstolt a nyelvtanításba a nyár folyamán, miután elvégzett egy diplomával rendelkezők számára adott 'gyorstalpalós' kurzust az 'ESL International' nevű képzőiskolában. A kapitalizmus 'kereslet-kínálat' törvénye az angol nyelvtanulási igénynél is gyorsan a felszínre jött és képzőiskolák, kurzusok, tanfolyamok gombamódra elszaporodtak, a kikerülhetetlen minőségvesztést eredményezve. Nem csoda, hogy sem a munka és az alacsony fizetség nem elégítette ki lányunkat és hamarosan komolyabb képzés után vágyott. Szeptember elején újra beiratkozott a UBC -ra, tanítói oklevelet szerezni.

Lányaink 'kirepülése' az önálló életbe, hasonlóan saját diákkorom fehérfejű sasfiókáihoz, tehát lassan, de azért biztosan haladt.

December elején, valami kis családi nézeteltérés okán, sutba dobtuk utazási terveinket (Gourmet Club barátaink) Barbourék meghívására a dél-franciaországi Volonne-ba látogatni. A december körüli ünnepi napokat (születésnapok, névnapok, karácsony) így a család ismét együtt töltötte. *(Vancouver, BC, 2017 december 15)*

Ferenc Veszely: ***LIKE A BEETLE***

As a beetle is crawling up
the swaying blade of grass,
at the tip stopsand hesitates
to take to wing, and at last,
turns and crawls back to the ground
having tested the wind,
and leaves flight for another day,
seeks safety deep within-

so do I often hesitate
to open wings, to fly,
though heaven knows, I don'give up,
and heaven knows I try.
But now, even a gentle breeze
Is hurricane to me,
as I crawl deep, toward the Earth,
seeking security.

Kamloops, April 9, 2020

K Ö N Y V B E M U T A T Ó

Rétfalvi László: **Két fontos könyv Veszely Ferenc tollából**

(A RECENZIO rovatléc helyett a fenti KÖNYVBEMUTATÓ cím azt próbálja jelezni, hogy az alábbi sorok nem a könyv tartalmának bírálatára vonatkoznak, csupán annak ismertetésére. Ha némely megjegyzésem kritikusnak hangzik, akkor mégis „kibújt a szög a zsákból". A könyv angol nyelvezete ellenére, magamat is meglepve magyarul kezdtem bemutatásába talán annak okán, hogy ennyi év után is gondolataink többnyire magyarul fogalmazódnak meg bennünk. A Szerk.)

'The Age of the Individual and my life and times in it'

by Frank Veszely

Kinézetre is imponáló a több mint 600 oldalas könyv, 32 fejezetre osztott tartalma pedig, majdnem mindenről szól, ami érdekelheti a hasonló időket megélt olvasót. A szerző nagyon is tudtában van a kötet terjedelmének és ahhoz hasonló méretű árának ijesztő voltával, ezért hozzám eljuttatásakor már jelezte, hogy legtöbb érdeklődőnek a könyv elektronikus változatát ajánlja.

Nem túlzok, amikor azt mondom, hogy több órámba került a könyv elolvasása és hogy az olvasást nem egy huzamban tettem. De végig olvastam majdnem minden sorát, mert nagyon is érdekelt az írottak tartalma. Olvasóink ismerhetik a szerzőt a Kapocs-ban megjelent írásai által s ahogy szerkesztői bevezetőmben szokásom volt írni: „Sorstársunk és kortársunk nem Sopron Alumnus, de odafigyelése házi költőink munkásságára és azon értékek szorgalmazása közösségünk tagjává tette".

A könyv szerzőnk azon fontosnak tartott írásait tartalmazza, amelyek még nem jelentek meg korábbi kiadványaiban. Az eklektikus tartalom és témáinak széles skálája nagyívű érdeklődési körének tulajdonítható, de a nagyon eltérő témájú fejezetek a folytonosság rovására mennek és az irományok keletkezési dátumainak hiánya azt csak tovább fokozza. Egyes témáinak mélyreható és részletes boncolgatása pedig kérdéseket vet fel az olvasóban, hogy melyek szerzőnk elmefuttatásai és melyek kölcsönzöttek hason témájú klasszikus kiadványokból. Forrásmunkák említése nélkül a kérdés válasz nélkül marad. Összességében a kiadvány egy hetilap rovatvezetőjének összegyűjtött írásaira hasonlítható.

A könyv tartalmának szinopszisa:

Introduction: A legfrissebb írás, a könyv címének értelmezése, a szerző politikai (rokonszenves!) hitvallása és szimpátiájának kinyilvánítása a mai napi politikai szereplők ügyködéséről (az utóbbi inkább CNN, MSNBC színezetben), (10 o).

Ch 1: Családjának és gyerekkorának története – a WW2 és a kommunizmus magyar változata alatt. Érdekes részletek összehasonlításként saját történeteinkkel (42 o).

Ch 2: Visszanézve az emigrációból - felejtendő emlékek sora (15 o).

Ch 3: Az 1956-os Magyar Szabadságharc – személyes szereplése a hősi napok alatt jobban hasonlít a 'pesti srácok' szerepére, mint a Sopronban történtekre (17 o).

Ch 4: Kanadainak lenni – szabad versben írt 'Emigrációm története' többnyire ismert a Kapocs olvasóinak, ahol a vers folytatólagosan már megjelent. Érdekessége az, hogy az angolul írt vers a könyvben eredetiben jelenik meg. Mindkét nyelvben nagyon hatásos (36 o).

Ch 5: Szívkórral élni – szívbetegségének szabadversekben megírt története, korai jelentkezésétől a szívműtétekig. Különösen érdekkeltő olyanoknak közülünk (sajnos nem kevesen) akik szintén átestek hasonló megpróbáltatásokon. Szabadverses megszólalásai általában talán a legélvezetesebbek szerzőnk felajánlásai között (20 o).

Ch 6: Beszélgetés Arany Jánossal – magyarból fordított Arany-ballada stílusban írt verses értekezés a magyar és kanadai történelmi sors hasonlóságáról (13 o).

Ch 7: Levél egy iskolatárshoz – egy nagy lélegzetű érvelés levélbe öntve szerzőnk vallás és istentelen magatartásáról Magyarországon maradt vallásos régi barátjához címezve. Szerzőnk elfordulása (majd) minden vallástól s azok ceremóniáitól könnyen érthetők az 1956-os magyar próbálkozás szerencsétlen végkimenetele után, de kevésbé annak vehemens megtartása a mai napig. Nem hinni a hihetetlenben emberségünk gondolatvilágát teszi szegényebbé, bármi hitet jobb belátás nélkül feladni pedig önrontás. Új belátás a világmindenségbe csak fokozza a megmagyarázhatatlan, az emberi eszme által felfoghattalan mindenség, szakrális vonzatú elkápráztató gyönyörét (10 o).

Ch 8: Trianoni becstelenség – a vers és mellék szöveg mindannyiunk érzését kifejezi (12 o).

Ch 9: Az új USA – egy heves kirohanás déli szomszédunk ellen a Homeland Security megjelenése okán. Nem ez az első vagy utolsó alkalom a könyvben hasonló hangú kritikát találni. Talán helyettünk is mondja (10 o).

Ch 10: Oh, Canada – jelen országunk kapcsolata déli szomszédunkkal a fentebb említett hangnemben. Írásának dátumára csak az említett Mulroney kabinet bukásával kapcsolóban következtethetünk (26 o).

Ch 11: Propaganda és hazugságok – a mindannyiunkat irritáló, a nyugati 'mainstream press' által ferdített változatban tálaló magyarországi történések bemutatása szerzőnket sem hagyta szó nélkül. Sajnos, kanadai médiumokhoz írt kiigazító levelei nem sok eredményt hoztak (25 o).

Ch 12: Óvakodj a hatalomtól – kanadai látogatásra érkező unokahúgának visszatoloncolása a kanadai hatóságok által mert gyanújuk volt, hogy ittléte alatt munkát vállalna. Micsoda szörnyűség! A hatalommal való visszaélés mindannyiunkát érinthetett valamilyen formában. Nagyon tanulságos részletek. (15 o).

Ch 13: Oh, Fortuna – szerzőnk egyszem lányának szívszaggató története az autó általi elgázolástól a szűnni nem akaró gyógykezelések traumájától a nagyon lassú és göröngyös úton való felépülésig. A szülői gondoskodás iskolapéldája, a határtalan szeretet mindenható erődemonstrációja! (20 o).

Ch 14: Harc a bürokráciával – az ellehetetlenítés mestereinek (= gyámhatóság) működése a provinciális kormányzat árnyékában. A bürokratikus meneteltetés leírása nehezen követhető: a valóság hiteles leírása? (7 o).

Ch 15: Előre nézés – széleskörű érdeklődése itt kitér a Sci-fi magazinok felkapott majd elejtett témaira, a politikai témakörökre hasonlóan (7 o).

Ch 16: Hangulat és lelkesítő versek – más fejezetbe nem illő verseinek bemutatása – versektől idegenkedőknek is hasznos olvasmány (10 o).

Ch 17: Elmondandó történetek – szerzőnk próbálkozásai a novellával személyes ismeretségi kapcsolatait véve alapul. Neveket itt ott kissé változtatva a rövid írások olyan emberekről és történésekről szólnak, amik nagyon is ismeretesek baráti köré-

be tartozó ismerősei számára és egyben rávilágítanak saját gyorsvélemény formáló hajlamára. Lelkülete viszont mind az öt írásnak pozitív (33 o).

Ch 18: Kamloopsban élni – tiszteletadás olyan személyeknek, akik sokat segítették ottani egzisztenciáját és magának a városnak, ahol leélte földi létének túlnyomó részét (11 o).

Ch 19: Kamloopsba jön a 'Corporation' – megjelent újságcikkek alapján írt történet egy globalista 'korlátolt felelősségű részvénytársaság' (plusz a támogató helyi üzleti érdek, valamint a tartományi kormány) és a város közti viadalról egy külszíni rézbánya megnyitásával kapcsolatban (18 o).

Ch 20: Állomház nyeremény – tombolai nyereményként szerzett vadonat új házának története (9 o).

Ch 21: Kamloopsban tanítani – részletekbe menő leírása a tanítói pályáján tapasztaltaknak. Mint legtöbb olvasó, akik gyerekeiken keresztül tudatosodtak az iskolákban történő változásokról rálátást nyerhetnek a 'másik oldalról' (12 o).

Ch 22: Polgári élet – rövid boncolgatása a 'többség mindent visz' demokratikus választási rendszernek az 'arányos képviselet' változat ellenében. Szerzőnk az utóbbira teszi voksát. Megjegyezhető, hogy a mostani magyar rendszer a kettő keveréke, de inkább az utóbbira hasonlít. Szintén érdekes megjegyezni, hogy az olvasók csak mellékesként vehetnek tudomást szerzőnk pókerjátszó hajlamairól, valamint korábban a golf pályákon való 'sportolásáról' (10 o).

Ch 23: A családi életről – váratlanul rövid fejezet a mindannyiunk számára fontos témáról. Itt tűnhet fel az olvasónak, hogy milyen kevés említés történik a könyvben a mindennapi házaséletről, nem beszélve a korábbi, a párjával való találkozás kori időkről (6 o).

Ch 24: Levél lányomnak – egy hosszú levélnek hívott értekezés a hitről és az abból adódó vallásosságról. Korábban tett megjegyzések e témában ide is valók (17 o).

Ch 25: Az egyén időszaka a háborúk időszaka is – nem lehet vita tárgya (8 o).

Ch 26. Időskori izgatottság – nekünk (saját korosztályának) való gondolatok helyénvaló versekkel tarkítva. A 'Like a beetle' kis verset ezért be is mutatjuk lapunkban. Szintén helyénvaló a verssor, Descartes axiómájának kifordítása, hogy „I am thinking, and therefore you exist, World" (12 o).

Ch 27: Szabadjára engedett szavak – több témájú versekkel való bevezetés a következő fejezet tartalmára: szerzőnk (talán első) drámával való próbálkozásához (13 o).

Ch 28: A szabadság szeretete – terjedelmes egy felvonásos színdarab az 1956-os Forradalom utáni napokból - kétségtelenül személyes emlékeinek felidézése alapján (97 o).

Ch 29: G. Gottfriedson nevű 'fél-bennszülött' kanadai költő /író munkásságának értékelése. Szerzőnk ezen irányú munkálkodása ismerős 'házi' irodalmi alkotóinkkal kapcsolatos írásaival, amely műfajt szerzőnk erősségének tekinthetünk (19 o).

Ch 30: Alexander Forbes korai vancouveri költő két CD -n rögzített mondanivalójának irodalmi értékelése inkább nosztalgiának tekinthető arról a városról, amit ide érkezésünkkor találtunk (8 o).

Ch 31: Miska Jánosról – szerzőnk által nagyra értékelt magyar-kanadai könyvtáros, irodalmár bemutatása és munkásságának értékelése. Könyvének végére érve, ezen írás utolsó lapján el is búcsúzik az olvasótól (33 o).

Ch 32: Ajándék a világnak – címet adta befejező fejezetének, amiben sajátos receptjét osztja meg az olvasóval a csirke-

Hungarian Poetry
(Folk, Classical and Modern in English)
Translated by Frank Veszely Ferenc

Published at the same time as the gigantic tome introduced above, the current volume is the fruit of nearly twenty years of hard work replanting the original Hungirian poems into the English language. Veszely's intentions are to make available to ordinary English speakers the compositions of some of the best known Hungarian poets. He also aims at second and third generation children of his compatriots, who are loosing or or already have lost the knowlegge of the parent's language.

Translations by English language poets of certain Hungarian poems are few and far between and even fewer are those that were translated by poets at home in both languages. Veszely is a 1956 Hungarian immigrant to Canada and during his long stay here he mastered English by teaching it to schoolchildren in the Kamloops, BC area, while retaining his mastery of his 'mothertongue'.

The selection of poets and poems in the book are clearly the favorits of the translator, but few would argue with his choices with regard to the classics. *(2024 March 15)*

For more information look up <frankveszely.com>

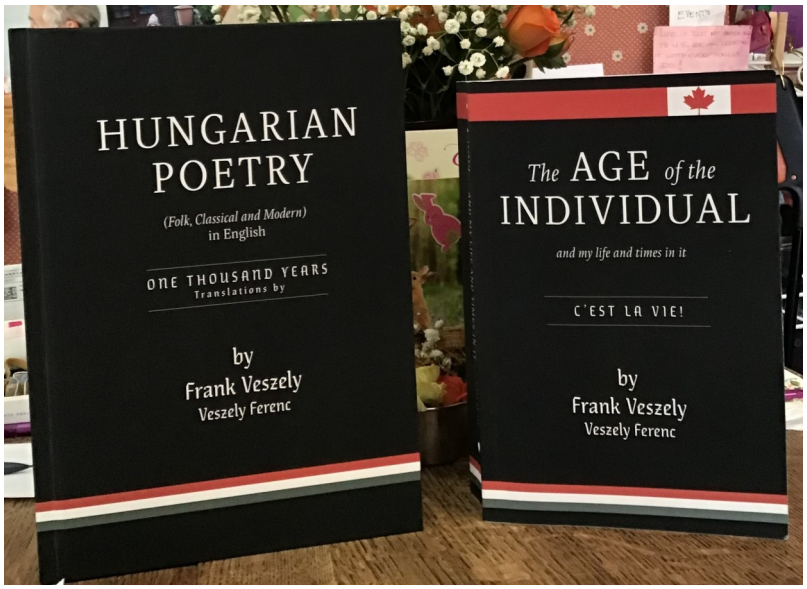

SOPRON ALUMNI ESEMÉNYEK

Ebéd, 2023 október 10

Jelentkezőkben igéretesnek indult tervezett ebédünk, de a Szigetről öt helyett csak ketten, Vancouver környékéről pedig a nyolc közül csak hatan jelentünk meg. Az utóbbiak között volt vendégünk **Valentovics Péter**, Magyarország vancouveri Alkonzulátusának új vezetője. Az ismerkedésre meghívott konzul, elődjéhez hasonlóan nagyon jó benyomást keltő, hosszú évekre visszanéző diplomata múlttal rendelkező ember, aki korábban már szolgált hasonló munkakörben Ottawában is, ahol most legidősebb lánya egyetemi tanulmányait kezdte el. Szintén vendégünk volt a Körösi Csoma Sándor ösztöndíjjal Nanaimóban 'repetázó' Gáspár Roland. Korábban jelentkező 'hiányzóink' hirtelen jött betegségre, orvosi vizsgára vagy csupán feledékenységre - mind korunkban könnyen előforduló jelenségre - hivatkozva maradtak el. A 'törzstagok' mellett megemlítendő Jákóy Bandi, akinek talán nagyobb megerőltetésbe került elrendezni jelenlétét, mint a többieknek. A helyszín és a menü maradt.

Kapocs 77 megjelenése, 2023 október 15

A több éve emlegetett - de az utóbbiakban reálissá váló - közlésre méltó anyaghiány-probléma nyert halasztást egy 'aranybánya' felfedezésével. Ugyanis sikerült kinyitni a több éve nálam lévő 'floppy disk'-en őrzött, legkorábban elhunyt Sopron Alumnus Gőgös Ferenc írói hagyatékát. 'Bányászatom' lehetővé tette lapunk időben való összeállítását, sőt jóval korábban, mint a megszokott időpont. Itt jegyzendő meg, hogy a Kapocs 76 is időben megjelent - svájci volt iskolatársaink révén igen tartalmas anyaggal. A szerkesztőnek hízelgő olvasói visszajelzéseket is túlnyomóan az európai címekre küldött példányok generálják.

Megemlékezés, 2023 október 23

Az egyre fogyó Vancouveri Sopron Alumni, a múlt évhez hasonlóan a UBC Erdészeti Kar dékán Kozak Robert (ezúttal formális) meghívására az Erdészeti Épület mellett álló Székelykapunál tartott rövid megemlékezést az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc 67. évfordulóján. Felemelő hangulatban gyülekeztünk a napos, de szokatlanul szeles és hűvös reggelen tiszteletünket tenni a népünk kiolthatatlan szabadságvágyát megtestesítő esemény emlékének és elgondolkodni azon két emberöltő előtti időkről, amelyek életünk meghatározói is lettek. Nem kis fáradozás árán jelentek meg mozgásukban már korlátolt - vagy a körülményes komphajó utazást vállaló Vancouver Szigeti tagok és családtagok. Nem lettünk sokan mert már kevesen vagyunk. Felemelő érzés volt látni a 'Soproniak' számát megduplázó, szintén a mi időnkben - de a párhuzamos angol nyelvű erdész tagozaton - végzett UBC öregdiákokat, akik jelenlétükkel a magyar ünnepet és a magyar diákokat jöttek megtisztelni. Eljött családtagjaival és munkatársaival Magyarország Vancouveri Alkonzulátusának új vezetője és a Vancouveri Magyar Kulturális Egyesület elnöke is. Az ünneplő csoportot egészítette ki a házigazda dékán és irodájának több, az eseményt szervező lelkes tagja is.

Az ünneplést Kozak Róbert dékán nyitotta meg, rövid beszédében megemlítve a családi kapcsolatot, majd felkérte Rétfalvi Lászlót, hogy olvassa fel Grátzer Miklós, SA elnök rövid üzenetét:

„Greetings to the UBC forestry community. 67 years ago, our hopes and dreams were ruthlessly crushed in our glorious revolution. A year later as homeless travelers in the unpredictable currents of history, we found a new home at UBC. The forestry community gave us a chance to survive, grow and prosper. Once again we would like to express our sincere gratitude for all the good will and helping hands extended to us.

I salute every single participant, survivor and all those who contributed to the success of this unique academic and professional endeavor." (MG)

Amihez RL hozzáadta saját gondolatait:

„In addition, I personally would like to thank Dean Robert Kozak for inviting us all to commemorate the 1956 Hungarian Revolution and Freedom Fight at this location. That shining example of man's inextinguishable desire for freedom is of global importance, and of historical significance, ***but*** *on a smaller scale it was also the genesis of the unique and successful experiment of the University of British Columbia adopting the exiled students and faculty members of Sopron University.*

We, the adopted students marched on UBC's roads in the late fifties to commemorate the revolution but also to express our appreciation to our new Alma Mater. Such commemorative marches ended after the cessation of the Sopron Division in 1961, but last October and this year again – although not by marching - we gather here for the very same purpose.

There is another important aspect of our gathering here: that is the initiative came from a member of a generation that followed ours and that is related to it. It fills us with warmth to see that our cherised traditions carry on."

Valentovics Péter konzul a Magyar Forradalom történelmi jelentőségét hangsúlyozta és annak meghatározó szerepét a múlt század legdiktatórikusabb elnyomó rendszerének felbomlásában. Samosközi Tünde, a 'Magyar Ház' elnöke pedig a helyszínt meghatározó székelykapu szerepét és jelentését részletezte, a kapu megálmodója és egyik faragója, Józsa L (magyarnyelvű) leírását idézve.

Befejezésül, az Erdészeti Tudományok Épülete belseje adott védelmet a kinti hűvös szeles időtől, a Tree House étkezőben adott fogadáson, ahol kanadai erdész kollégáink kívánságára elénekeltük a Magyar Himnuszt. *(A Szerk.)*

Ebéd, 2023 november 14

Redszeres esemény-szervezőnk baleset okozta gyengélkedése miatt a havi ebédünkre való meghívást Rétfalvi L.-nak kellett vállalnia, ami nem jelentett terhet mert a korábban elrendezett részletek felemlítése az Old Spaghetti House vendéglősnek elegendőnek bizonyult. A megjelenők száma is csak annyiban változott, hogy a fele idejüket Magyarországon töltő Palasik Mária és Tuskó Csaba 'pár' ezúttal ismét Vancouverben volt. A 'törzstagok'-kal együtt is alig értük el a 'két számjegyű' jelenlétet. Számban, de mozgásképességben is fogy a társaság. De megjelenni illik, mert mint 'SA közösség' addig vagyunk amíg keressük egymás társaságát. Többen köztünk magyarságunk megtartásának is tekintik a részvételt. *(A Szerk.)*

Ebéd, 2023 december 10

A hótlan - majdnem napos idő - hozzájárult, hogy a minden alkalommal megjelenő, összejöveteleink 'gerincét' jelentő, a legmesszebbről (Nanaimóból) jövő Jandó Tibor firma ismét síman tudjon áthajózni a Szigetről. Emellett, jöttek olyanok is akiket már régen láttunk és olyan is aki az első alkalommal volt jelen. Németh Mária édesanyját Németh (Fodor) Ágit hozt el Ladner, BC- ből, Vető Laci pedig Tsawassenből Vancouverig autóval, Jákóy Bandi lakásától pedig busszal jöttek közösen az ebédre. Pat Görgényi és Ruth Hajdú pedig a 'karácsonyi hangulat' hatására kisérték el férjeiket. A kis társaságot kerekítette ki a szintén törzstagoknak számító Gyöngyösi Sándor és a Rétfalvi házaspár. A nőkkel kibővült gyülekezet rendkívül jó hangulatot teremtett. Korunkkal járó körülmény, hogy N. Ági és G. Pat tolószékre támaszkodva érkeztek, amely tőlük nagyobb igyekezetet jelentett. Más potenciális résztvevők a közlekedés nehézségeire hivatkozva maradtak el. R. Leone hívta fel figyelmünket, hogy a legfiatalabb résztvevő, N. Mária SA elnökünk nejének, M. Anni-nak, (a csatolt fényképen is látható) 'doppelgänger' mása. *(A Szerk.)*

Ebéd, 2024 január 9

Első újévi ebédünkön - ezúttal női társaság nélkül - csak hatan jelentünk meg, pedig a hó és a hideg hiánya és Kanadába érkezésünk 67. évfordulója reményt adott több résztvevőre. A jó időt hozó erős szelek viszont a Vancouver Szigetről utazandó Jandó Tibort az utolsó pillanatban bátortalanították el az utzástól, mivel a viharos idő miatt a komphajók működése bizonytalan és ő nem akart Vancouverben 'ragadni' visszautjának esetleges el-

törlése miatt. Optimista hozzáállással előnynek is tekinthető volt a kis számú jelenlét mert körbe ülhettük az asztalt és beszélgetéseinkben mindannyian részt tudtunk venni. A szokásos vancouveri turista áradat is leapadt, érkezésünkkor mi voltunk az egyedüli vendégek a legalább száz embert befogadni képes helyen. Többen igéretet tettünk, hogy következő ebédünkre feleségeinket ismét magunkkal hozzuk. Korábbi ebédeink szervezője, Kocsis T pedig jelezte, hogy javuló egészsége az ő részvételét is lehetővé teszi. *(A Szerk.)*

Ebéd, 2024 február 13

Szép napos, de hüvös idő járta éppen szokásos ebédünk idején. Az utóbbi hetekben viszont kaptunk 'hideget, meleget' is az időjárástól: több napig tartó -12°C hőmérsékletet, majd harminc cm-nyi havat, amit a szakadatlan esőnek is tíz napjába tartott elmosni. Tízen jelentünk meg, köztük Vető L segítségével Jákóy Adrienne és Bandi, és igéretéhez híven Hajdú Cs és Ruth, valamint a törzstársaságot kikerekítő, meggyógyult szervező titkárunk Kocsis T. Gyöngyösi S hozta régóta látott Grátzer M elnökünk és Martinek Anni üzenetét Bellingham, WA-ból, akiket a hétvégen látogatott meg közös Alumni ügyek megtárgyalására. *(A Szerk.)*

Ebéd, 2024 március 12

A hetek óta tartó esős, hűvös és szeles idő helyett - talán tiszteletünkre - szép napos idővel lepett meg bennünket a szeszélyes vancouveri időjárás. Valami viszont mindig közbe jön, hogy a megjelentek számát 'felturbózzuk' legalább a kétszámjegy fölé. Törzstagoknak számítók ausztráliai útjuk, magyarországi tartózkodásuk vagy nagy-családi feladat miatt maradtak el és a tolószékre és taxizásra szoruló Jákoy Adriene férjét elkisérve, no meg a legtávolabbról jövő Jandó Pöfi jelenlétével is csak nyolcan voltunk az ebéden. Pedig szerettem volna több embernek bemutatni Veszely Fetenc szerző két vadonat új publikációját (amelyek jelen Kapocs számban vannak bemutatva). A több kilót nyomó könyvek cipelése viszont legalább segített egészségügyet is szolgáló gyaloglásom fokozásában. *(A Szerk.)*

Ebéd, 2024 április 9

A napsugár most se hiányzott, de a szokatlanul hűvös idő még nem akar 'megtavaszodni'. A magyarországi hírek szerint a tavasz ott is elmaradt, de ott a nyár érkezett sokkal korábban annak helyettesítésére. Számban is alig tudtunk gyarapodni annak ellenére hogy visszatértek törzstagjaink Ausztráliából (Hajdúék) és Magyarországról (Tuskóék), mert elmaradtak más rendszeres megjelenők. Így hát csak tízen lettünk. H. Csaba beszámolt rájuk nagyon jó benyomást tevő 'down south' utjukról, ahol legidősebb fiát látogatták. Palasik Mária pedig harmadik szép unokája érkezéséről adott hírt. *(A Szerk.)*

Versek **Király Ilona** 'VÁLTOZÓ FELHŐZET c. 2023-ban megjelent leggújabb kötetéből

AZ EMLÉKEZÉS ÚTJAIN

Az emlékezés útjain
pihenni meg-megállok.
Begyűjtök néhány eseményt,
mint tarka kis virágot.
A csokor egyre színesebb,
és nő a terjedelme;
ám tárolásra készen áll
az ép emberi elme.

Ezért külön hálát adok:
emlékező készségem
hosszú dolgos évek után
is megmaradt épségben.
Gazdagabbnak érzem magam,
mintha nyaraltam volna.
A sok átélt élményemet
látogathatom sorba.

2022 május-október

ÖSSZESZORÍTOTT FOGAKKAL

Összeszorított fogakkal
élem még az életet.
Liberális Kanadában
boldogan már nem lehet.
Tönkretettek, mit csak tudtak
a rövid nyolc év alatt.
Megváltozott úgy a világ,
ki vetett, az nem arat.
Hol jólét volt hajdanában,
nő az elkeseredés.
Nincs már szavunk, nincs is
jogunk.
bitorolja a kevés,
kik a pártjuk kegyeltjei,
kik még rájuk szavaznak.
Kik országunk építették,
azokra már nem adnak.

2023 ápr.- august.

H Í R E K / K Ö Z L E M É N Y E K

Anne Martinek: **Joe Csizmazia**

Quite by chance I came across a remarkable Youtube video: „Joe Csizmazia from Sopron to the Columbia River Gorge, USA. an incredible life story" (https://youtu.be/111kqETuaqQ?si=0ssA2tSOAdEp9_rz).

In the video 93 year old Joe Csizmazia a Sopron forest engineer, recounts parts of his adventure filled life. I was struck by how similar many of the Sopron forest engineers life stories are. Many had trauma filled lives. The old adage what doesn't kill you makes you stronger certainly holds true for the Sopron group. They are all strong individual characters.

They faced many hardships as children growing up during the Second World War. As the bombs rained down they huddled in crowded bomb shelters hungry and cold. Unfortunately life did not improve much after the war. They did what they had to do to survive. Hunger and poverty shaped their psyche.

Yet they knew instinctively that education was the key to a somewhat easier life and a brighter future. Only the very best and brightest students won a place at university. They were trained to think critically and to solve engineering problems. The firstclass educations they received served them well though out their professional lives.

The oppressive tyranny of communist rule made them fearful. They trusted no one, not their fellow students, not their professors, no one. They were aware of the omnipresent survailence apparatus of the communist party in power. A number of their fellow classmates were blackmailed in to becoming informers. They could all breathe a big sigh of relief once they immigrated to the new world. In Canada they were free. Life was still full of challenges, hardships and obsticles to overcome but they were free. Free to work hard. Free to grab the many opportunities offered to them. They were pragmatic and flexible as evidenced by the stellar careers many of them had.

Thank you 'Csizi' for telling your story. You certainly had a remarkable adventure filled life. Those who decide to listen to his story plan on spending at least two hours -two hours of pure entertainment. Csizi I admire your honesty. Your big soft Hungarian heart comes shinning through. I hope you find some peace now in the winter of your life and continue to ski the slopes where ever you are. Everything will be alright in the end. If it is not all right, it's not the end. *(2024 february 7, Bellingham, WA)*

Pluzsik Tamás, erdőmérnöki diplomás TV-s médiaember a 'Kávé kettesben' című, a Sopron TV-ben bemutatott interjúsorozatában Április 4, 2024 dátummal jó ismerősünkkel, a majd mindannyiunk által ismert **Orbay László**-val, beszélgetett, ami elérhető a < https://www.youtube.com/watch?v=I2SqP88u21E&t=93s> *(A Szerk.)*

A **UBC Faculty Women's Club** 2024 február 16-án tartott összejövetelére az 1957-ben Vancouverbe 'vándorolt' Soproni Erdőmérmöki Főiskola történetét tették programjuk centrális témájává. A hitelesség kedvéért a UBC Erdészeti Fakultázs irodáján keresztül kerestek azon esemény személyes résztvevőjét elmondani a történteket. Sajnos nem akadt rá jelentkező a Sopron Alumni köreiből és így Robert Kozák a fakultázs jelenlegi dékánja volt kénytelen vállalni a hiteles közlő szerepét. Tudomásunk szerint az esemény sikeren megtörtént. A Női Klub vezetősége kihangsúlyosta társaságuk fontos szerepét elvádorolt csoportunk akkori kisegítésében. *(A Szerk.)*

A Roller Ösztöndíj Sopronba kerül

Baraksó János, aki eddig kezelte és kurátora volt a Soproni Alumni Roller Kálmán tiszteletére teremtett ösztöndíjnak, egészségi állapota miatt nem képes tovább folytatni ténykedését. B. János, Grátzer Miklós és alulírott, mint másodlagos aláíró, úgy határoztunk, hogy átutaljuk a fennmaradó összeget (kb. CAD 192,000) a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karára, hogy azt teljes jogkörrel kezelje és gondozza a jövőben.

Felkértük a Kar mindenkori dékánját, oktatási dékán helyettesét és a dékáni hivatal vezetőjét, hogy bizottság formájában alkalmazzák a döntés jogot és szükség esetén bővítsék a bizottságot. Elsődleges feladat az ösztöndíj pályázat meghirdetése a pályázatok elbírálása évente. Javasoltuk, hogy a jó tanulmányi eredmény mellett a közösségi munka, a Selmeci szellem ápolása is előnyt jelentsen. Az ösztöndíj rendeltetése kizárólag a Soproni Egyetemen az Erdőmérnöki Karon, bármilyen szinten tanulók támogatása. Külföldi tanulásra, tanulmányi utakra, magas tudományos szintek elnyerésére NEM HASZNÁLHATÓ, bármilyen kézenfekvőnek is látszik. Az ösztöndíj véges, vagyis a beépített „sunset clause" alapján 2050-re a teljes alapítvány pénzügyi egyensúlyát nullára kell redukálni. Ez valószínűleg több és jelentősebb ösztöndíjat jelent a közel jövőben, de pont ennek a generációnak a támogatása az elsődleges célunk. Facskó Ferenc, a dékáni hivatal vezetője, akivel ezt az ügyet intéztem értesített, hogy a Kari Tanács elfogadta a fenti felhatalmazást és javaslatokat.

Az Erdőmérnöki Kar Tanácsa 2024, Március 26-i ülésén egyhangúan elfogadta az Ösztöndij kezelésére vonatkozó feltételeket.

(*Gyöngyösi Sándor, 2024 március 19, Vancouver, BC*)

Ösztöndíj hírek

A jelenlegi tanévben a UBC-n a (Graduate) SOPRON ALUMNI FELLOWSHIP nyertese **Richita Goli** -$2,950.

A (Undergraduate) SOPRON ALUMNI SCHOLARSHIP nyertesei **Stefanie Miklosovic**, 3rd yr - $1,500, **Lizzie Woodly**, 3rd yr - $1,500, **Gilbert Klauke**, 3rd yr - $1,500.

A ROLLER SCHOLARSHIP nyertesi **Sue Perry**, 3rd yr bioeconomy - $2,450, Grant Rieckelman, 4th yr science and management - $2,450,

Sopronban a GRÁTZER ÖSZTÖNDÍJ ezévi nyertesei **Kohlusz Péter** és **Újhelyi Kristóf**, Sepsziszentgyörgyön (a magyar erdőmérnöki karon) **Bardoc Emőke**, **Föcze Zsolt** és **Fejér Botond**.

Gratulálunk mindannyiuknak! *(Grátzer Miklós, 2024 március 25, bellingham WA)*

We, the Sopron Alumni are in the one percent

It is not our habit to report information published elsewhere, but the the topic of the following article borrowed from the 'NET' is so appropriate for our own group that it may make us feel a little better. Some of the content applies to North America, but most of it applies to europe as well (The Ed.)

99% of people born between 1930 and 1946 (GLOBALLY) are now dead.

If you were born in this time span, your ages range between 77 and 93 years old (a 16-year age span) and you are one of the rare surviving one-percenters.

You are the smallest group of children born since the early 1900s.

You are the last generation, climbing out of the depression, who can remember the winds of war and the impact of a world at war that rattled the structure of our daily lives for years. You are the last to remember ration books for everything from tea to sugar to shoes. You saved tin foil and poured fried meat fat into cans.

You can remember milk being delivered to your house early in the morning and placed in the "milk box" at the front door. Discipline was enforced by parents and teachers. You are the last generation who spent childhood without television and instead, you "imagined" what you heard on the radio.

With no TV, you spent your childhood "playing outside". There was no city playground for kids. The lack of television in your early years meant that you had little real understanding of what the world was like.

We got a "black-and-white" TV in the late 50s that had 3 stations and no remote.

Telephones (if you had one) were one to a house and hung on the wall in the kitchen (who cares about privacy). Computers were called calculators; they were hand-cranked. Typewriters were driven by pounding fingers, throwing the carriage, and changing the ribbon. INTERNET and GOOGLE were words that did not exist.

Newspapers and magazines were written for adults and your dad would give you the comic pages after he read the news. The news was broadcast on your radio in the evening. The radio network gradually expanded from 3 stations to thousands.

New highways would bring jobs and mobility. Most highways were 2 lanes and there were no Motorways. You went downtown to shop. You walked to school.

Your parents were suddenly free from the confines of the depression and the war, and they threw themselves into working hard to make a living for their families.

You weren't neglected, but you weren't today's all-consuming family focus. They were glad you played by yourselves. They were busy discovering the postwar world. You entered a world of overflowing plenty and opportunity; a world where you were welcomed, enjoyed yourselves. You felt secure in your future, although the depression and poverty were deeply remembered.

Polio was still a crippler. Everyone knew someone who had it.

You are the last generation to experience an interlude when there were no threats to our country. World War 2 was over and the cold war, terrorism, global warming, and perpetual economic insecurity had yet to haunt life. Only your generation can remember a time after WW2 when our world was secure and full of bright promise and plenty. You grew up at the best possible time, a time when the world was getting better.

More than 99% of you are retired now, and you should feel privileged to have "lived in the best of times!" If you have already reached the age of 77 years old, you have outlived 99% of all the other people on this planet. You are a 1% 'er!

99% of those born between 1930 and 1946 (worldwide) have now passed on. If you were born in this time span, you are one of the rare surviving one percenters of this special group. Their ages range is between 77 and 93 years old, a 16-year age span.

If you have already reached the age of 77 years old, you have outlived 99% of all the other people in the world who were born in this special 16-year time span. You are a 1% 'er"!

Interesting Facts About the One Percenters

- You are the smallest group of children born since the early 1900's.
- You are the last generation, climbing out of the depression, who can remember the winds of war and the impact of a world at war that rattled the structure of our daily lives for years.
- You are the last to remember ration books for everything from gas to sugar to shoes to stoves.
- You saved tin foil and poured fried meat fat into tin cans.
- You can remember milk being delivered to your house early in the morning and placed in the "milk box" on the porch.
- Discipline was enforced by parents and teachers.
- You are the last generation who spent childhood without television; instead, you "imagined" what you heard on the radio.
- With no TV, you spent your childhood "playing outside".
- There was no Little League.
- There was no city playground for kids.
- The lack of television in your early years meant that you had little real understanding of what the world was like.
- We got "black-and-white" TV in the late 40s that had 3 stations and no remote.
- Telephones were one to a house, often shared (party lines), and hung on the wall in the kitchen (no cares about privacy).
- Computers were called calculators; they were hand-cranked.

Typewriters were driven by pounding fingers, throwing the carriage, and changing the ribbon.
'INTERNET' and 'GOOGLE' were words that did not exist.
Newspapers and magazines were written for adults and the news was broadcast on your radio in the evening (your dad would give you the comic pages when he read the news).
New highways would bring jobs and mobility. Most highways were 2 lanes (no interstates).
You went downtown to shop. You walked to school.
The radio network expanded from 3 stations to thousands.
Your parents were suddenly free from the confines of the depression and the war, and they threw themselves into working hard to make a living for their families.
You weren't neglected, but you weren't today's all-consuming family focus.
They were glad you played by yourselves.
They were busy discovering the postwar world.
You entered a world of overflowing plenty and opportunity; a world where you were welcomed, enjoyed yourselves.
You felt secure in your future, although the depression and poverty were deeply remembered.
Polio was still a crippler. Everyone knew someone who had it.
You came of age in the '50s and '60s.
You are the last generation to experience an interlude when there were no threats to our homeland.
World War 2 was over and the cold war, terrorism, global warming, and perpetual economic insecurity had yet to haunt life.
Only your generation can remember a time after WW2 when our world was secure and full of bright promise and plenty.
You grew up at the best possible time, a time when the world was getting better.

More than 99% of you are retired now, and you should feel privileged to have "lived in the best of times!"

K É P - E G Y V E L E G

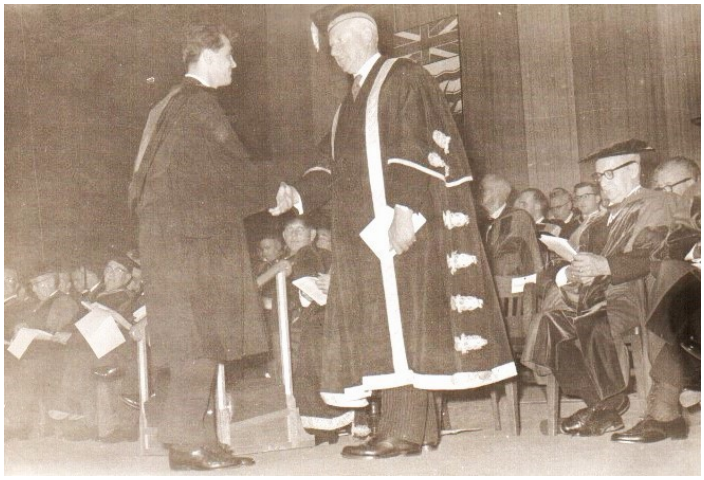

Kimaradt illusztrációk lapunk 10. oldalán kezdődő 1961 éves beszámolóból. Balra, MacKenzie UBC Rektor gratulál Rétfalvi László frissen szerzett erdőmérnöki/BSF diplomájához az 1961-es évzáró ünnepség keretében. Jobbra, tradicionális talérban büszkélkedünk (Farkas István, BSF, Molnár József, BAgr, és RL (fotó Jahutka Lajos).

Sopron Alumni és családtagok. Balról, Kurucz János 86. születésnapjának megünneplésén családi körben (Safranyik L, Kuruczné Józsa Marika, ifjú János K, az ünnepelt, Melinda K, Veronica K, Safranyikné Józsa Erzsike, Jobbra, Safiék és Kuruczék.

(Balról) ‘Megöregedve tán de törve nem’, **Grátzer Miklós**, SA elnökünk bellinghami lakása előtt a Magyar zászlóval emlékezik meg országunknak és nekünk is a sorsfordulót jelentő esemény évfordulójáról, 2023 október 23 -én.
(Jobbról) A Nanaimó, BC környéki Sopron Alumnuszok folytatják a Magyar hagyományos ‘disznóságok’ készítését. Képünkön **Ravai Jancsi** (ezen évben már vasdiplomás erdőmérnök) garázsában ‘szikkasztják’ a frissen füstölt kolbászt.

Sopton Alumnusz **Kiss Jancsi** (volt másodéves emh) sem marad el a magyar hagyományok megőrzésében. (Balról) Fiával és unokájával veteményes kertjük gyümölcseit tartják kezükben. (Jobbról) A virágkertészetben sem marad el, gyönyörű kaktusz virágait látván, a befőttes üvegek pedig magukról beszélnek.

Nagyméretű Sopron Alumni összejövetelünk Roller Kálmán volt dékánunk tiszteletére az Európa Cafe-ban 1999 június 1-én. Szintén ekkor jelent meg körünkben a SUNY egyetemről frissen visszavonult Grátzer Miklós (a kép közepén, hosszú fehér hajjal) volt iskolatársunk is. A következő napon még nagyobb számban vettünk részt Roller Kálmán diszdoktorátus avatásán a UBC-n.

Szemelvények lapunkban megjelent szerzőktől

Gőgös Ferenc: ***VÁGYAKOZÓ SZERELEM***

Szerelem! – megbizsereg bennem a szó,
Meleg borzongás fut végig a hátamon,
Lehunyom szememet az emlékek előtt,
Melyek jönnek felém puhán, de vágtatón.

Súlyuk alatt meggörnyedek aléltan. –
Víziók, arcok, képek, testek tűnnek elém,
Egy-két illat, hangulat, varázsos hang,
Szírmok, melyeket magamnak téptem le én.

Vigyázón simítok a régi hajra,
Mely szeliden omlott el kezeim alatt,
Lágy csókot lehelek az emlék-ajakra,
Melyből az időn túlról csak az íz maradt.

A fakó emlékek elmaradoznak,
S lehunyt szemeim mögött új kép dereng föl,
De új, forró lüktetést nem hoz szívembe,
S maradok, mint csendes, sima vízű öböl.

Mégis melegebb, andalítóbb érzés,
Melyet ad idézett szellem-közelsége.
Csak egy csókot, nyugodt, szerelmes csókot
Akarok, kérek, – követelek tőle.

Egy csókot, s hadd hajtsam fejem ölébe,
Hogy megsimogassa zilált, kócos hajam,
Hogy érezzem újra, hogy van, aki szeret.
Egy csókot csak!
Mely örökké égesse fájón ajkamat.

Ausztria, 1956. dec. 2.

A THOUGHT TORMENTS ME WITH WORRY (EGY GONDOLAT BÁNT ENGEMET)

Veszely Ferenc Petőfi Sándor versének angol nyelvre való átültetése

A thought torments me with worry:
A bed-ridden pale expiry!
A slow wilting away like a flower,
Consumed by unseen worm in its bower;
To waste away just like a single candle,
In an abandoned room, over the mantle.
Such death I have always abhorred-
From such a death save me, oh Lord!
I'd rather be a tree that lighting strikes,
Or one the wind uproots, and torn it dies,
A boulder on a cliff dislodged by quake
That thunders down, earth -shaking, to a dale ...

When all enslaved people, tiring of yoke,
Long slumbering, at last one day awoke
With ruddy cheeks, and together tarry,
On their red flag just one slogan carry:
"World freedom!"
And in one voice, sharp and Stentorian,
The message from east to west rises on,
And tyranny with them fights the last fight-
There let me fall
One man for all-
May the blood pour in battle from my young heart,
May to my last words be joyful as I part,

May I be swallowed by the battle din, shrill:
Amid trumpets and guns, the clanging of steel!
And over my corpse
The galloping horse
Charge straight ahead to the victory won,
Leave my body there to be trampled on.
Let them collect there all my scattered bones
On burial day, and in slow, sad tones
In the procession held for one and all
Carry them to a hero's funeral.
[Last few lines were condensed.]

Kamloops, April 18, *2008*

Lapzárta után

A Soproni Egyetem válasz levele a Roller Ösztöndíjjal kapcsolatban (lásd 34. oldal)

SOPRONI EGYETEM | REKTOR
9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.
rektor@uni-sopron.hu
+36 99 518 142 +36 99 518 126

Tisztelt Baraksó János, Tisztelt Gyöngyösi Sándor!

Tisztelettel és köszönettel fogadtuk a Soproni Egyetem részére címzett 2024. 02.20-i keltezésű levelüket, amiben arról rendelkeznek, hogy a Roller Kálmán Ösztöndíj megalapításának céljából az Önök Alapítványának teljes összegét a Soproni Egyetem rendelkezésére bocsátják.
Az összeg, amivel az Alapítvány jelen esetben rendelkezik: 192.329,80 CAD, azaz egyszázkilencvenkettőezer-háromszázhuszonkilenc kanadai dollár nyolcvan kanadai cent.
A Soproni Egyetem teljeskörű kötelezettséget vállal, hogy az átutalt összeggel úgy fog rendelkezni, ahogy azt Önök a Felhatalmazásukban meghatározták.
Az átutalásra kerülő összeget a Soproni Egyetem kizárólag az Erdőmérnöki Karon tanulmányokat folytató egyetemisták támogatására használja fel, az alábbi kikötéseknek megfelelően:

1. A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara létrehoz egy bizottságot, amely döntési joggal rendelkezik az Ösztöndíjjal kapcsolatos ügyek intézésében.
2. Ösztöndíjra való jogosultság megállapításánál a jó tanulmányi eredmények élveznek elsőrendű prioritást, azonban figyelembe kell venni az Ösztöndíj odaítélésénél, hogy az adott pályázó, mennyire veszi ki a részét az Egyetemi közösségi életből, mennyire ápolja a selmeci hagyományokat, a selmeci szellemet.
3. Az Ösztöndíjra kizárólag az az egyetemista jogosult, aki a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karán folytat alap -, illetve mesterképzést. Az Ösztöndíjat külföldi tanulmányok folytatására, valamint külföldi tanulmányi utakra nem lehet felhasználni.
4. Az Alapítvány kérésének megfelelően az ösztöndíj időbeli hatálya véges, az Egyetem köteles az Alapítvány által nyújtott összeget 2050-re nullára redukálni.

Sopron, 2024. március 13.

Tisztelettel megköszönve a nagylelkű felajánlást:

Prof. Dr. Fábián Attila
Soproni Egyetem rektora

Dr. Heil Bálint
Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar dékánja

A **Sopron Alumni** azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry - Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőmérmökök, akik szoros kapcsolatot tartottak fenn a csoporttal.
Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye..
Szerkesztő: Rétfalvi László, 4646-West 5th Ave, Vancouver, BC; Tel: 604-224-3655; (e-mail: llretfalvi@shaw.ca)

S O P R O N A L U M N I

Adamovich László 1921-2019
Ambach Mihály 1938-2015
Andódy Edit 1932-1993
André Béla 1937– 2922
Apt Kamil 1937-20231
Apt Ödön 1901-1990
Ifj. Apt Ödön 1934-2019
Bajzák Dénes 1933-2021
Bakó József 1935-2018
Bakonyi Nándor
Bakos Tibor 1935-2010
Balatinecz János 1937-2017
Balpataki György 1938-2009
Bándi Péter
Barabás József
Baraksó János
Baranyay József 1922-1974
Bátay János ?
Báthy István 1936-2020
Bella Imre
Benkő Géza 1934-2020
Benyovits Gyula ?
Bezerédi Gyula 1926-2005
Bige Zsolt 1924-2005
Boa Sándor 1937-2021
Boda Zoltán
Bódig József 1934-2007
Bogyay Elemér
Bölecz Béla 1934-2019
Boncz Ernő 1934-2020
Bordulák Zoltán 1936-2010
Borovits Ferenc
Borsos Zoltán 1935-1979
Budai Géza 1930-2003
Csányi Elek 1920-2009
Csapó Imre 1934-2014
Császár Rudolf
Cserjesi Antal 1925-2006
Csima István 1928-2015
Csizmadia Ferenc 1927-2015
Csizmazia József
Csizmazia Tibor 1932-1979
Deminger Károly 1935-2022
Dibúz Jenő 1933-2011
Dibúz (Bruckner) Judit
Dobozy Tamás 1935-2018
Domsa Zoltán
Draskóy György 1930-2023
Farkas István 1937-2000
Farkas Mihály 1937-2018
Fazokas Ferenc
Fekete Róbert
Ferdinánd István 1937-2022
Fodor Gyula 1890-1982
Ifj.Fodor Gyula
Fodor (Tormássy) Erzsébet 1937-2021
Fónagy Sándor 1937-2017
Frey Otto 1933-2017
Fülöpp Zoltán 1929-2017
Fűr Károly
Füstös Árpád 1926-2004
Gáspár József ?
Gerencsér László 1914-1976
Gőgös Ferenc 1938-1972
Görgényi Béla
Grátzer Miklós
Grozdits György 1936-2017
Gyöngyösi Sándor
Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989
Háhn Fülöp 1933-2022
Hajdú Csaba
Héder István
Héjja Anna 1936-2019
Héjjas József 1932-2023
Héjjas (Bernsdorfer)Katalin
Herczeg Endre
Hidasi István
Hirczy Béla 1933-2016
Hokhold Ferenc 1923-2015
Homoky István 1929-2013
Horváth Cz.Emil 1934-2019
Horváth István 1934-2010
Horváth Otto 1926-1984
Horváth Sándor 1933-2013
Horváth (Balogh) Izabella
Hudák János 1935-1997
Huszár Károly 1935-2019
Ifjú Géza 1931-2014
Illés István
Jablánczy Sándor 1908-1999
Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989
Jagasits (Kercsó) Edit 1927-2019
Jákóy Endre
Jancsik Károly
Jandó Tibor
Józsa József
Józsa László 1938-2016
Juhász (Gyöngy) Erzsébet
Juhász Gyula 1934-2002
Jutasi Béla 1933-2007
Kafka Péter 1899-†?
Kalmár Lajos
Kapitány Gyula 1937-2008
Kapuszta József 1932-2019
Kassay Viktor 1933-2005
Kémes József 1934-2019
Kenedi (Király) Ilona
Kerekes József 1932-2022
Kiss-Tóth János 1934-1977
Kiss Gyula
Kiss János
Kiss János
Klíma Imre 1924-2000
Kocsis Tibor
Koczó Mihály
Koller Pál 1894-1972
Koltai István ?
Komlóssy József
Komondy Gyula 1921-?
Kondor Gyögy 1934-2012
Koós Béla 1934-2021
Korán Zoltán 1934-2023
Kornya Lajos 1917-1979
Kósa Zoltán 1936-2018
Kováts István 192?-2010
Kováts (Erdős) Márta 1934-1967
Kováts Miklós 1932-2023
Kozák Antal 1936-2017
Krajczár Ernő 1932-2017
Krétai Ernő 1933-1995
Kurucz Ferenc 1929-2020
Kurucz János
Leskó György 1933-2018
Leskó (Rácz) Anna
Lovrics (Somogyi-Tóth) Eszter 1936-2012
Magasi László
Major Richárd 1929-2017
Markó Imre 1935-2023
Márkus Gábor 1937-199?
Matolcsi Géza.1936-2019
Medveczky Lajos 1910-1989
Molnár József 1931-2924
Must (Hankovsky) Éva
Nagy Géza 1933-1991
Nagy (Link) Magda 1930-2006
Nagy Mihály
Nagygyőr Sándor
Németh József
Németh Lajos 1931-2011
Németh László 1936-2018
Németh Zoltán †?
Noviczky Zoltán 1936 -1992
Nyers Ferenc
Ocskó István 1933 - 2010
Orlóci László
Orlóci (Mihály) Márta 1933-2021
Orosz Iván 1937- 2009
Oroszlán József †?
Ötvös Imre
Pál László 1937-2018
Pálffy Csaba 1927-1999
Pálka László 1937-1995
Palkovics János 1932-2019
Pandák László 1932-2020
Papp Ferenc 1901-1967
Pászner László 1934-2016
Pataki István 1937-2009
Péch Gyula
Pendl Ferenc 1933-1998
Pénzes László 1927-2010
Ping Ferenc 1922-2014
Pintér László
Poprádi László
Porpáczy Lehel
Prém Béla 1931-2018
Puskás László 1936-2021
Rab Rudolf 1935-2005
Rabóczi László
Ravai János
Rédey József
Rétfalvi László
Réthy Sándor
Rikli Olga
Roller Kálmán 1913-2004
Rónay Sándor
Ronyecz József 1935-1998
Rupf László 1937-2019
Safranyik László
Salamon Marion 1911-1990
Sebestyén László 1923-1995
Selmeczi György
Simon József 1937-2019
Sinka Gyula
Sivák Béla 1935-2005
Skorka Mihály 1935-1992
Soós József 1930-2014
Spándli Imre
Spuriga István 1934-1977
Szablya János 1924-2005
Szabó György 1938-2021
Szabó Tivadar 1938-2021
Szalamin Gábor
Szalkai András 1934-2023
Szalkai (Somogyi) Eszter 1927-2015
Szamosi Gábor
Szántai Ferenc
Szanyi László 1933-2012
Szármes Kornél 1927-2014
Szász István 1933-2013
Szász (Kubinyi) Júlia 1932-2018
Szauer János 1932-2019
Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
Székessy László
Sziklai Oszkár 1924-1998
Szy Ferenc 1923-2014
Takács József 1934-2021
Takaró László ?
Tamási Miklós 1936-1994
Tarnócai Károly
Tőgel Gyula 1938-2001
Tolnai István
Tóth Endre
Tóth (Molnár) Erzsébet 1933/2023
Tóth Géza
Tóth János 1936-2016
Tóth József 1936– 2015
Tóth Tibor
Tresó Bertalan 1930-2008
Tresó Ferenc 1932-2012
Túrmezei Zoltán
Tuskó Ferenc 1913-1965
Tutunovszky Koszta
Vadai János 1928-2006
Vajas Jenő 1936-2000
Váradi Béla 1932-2003
Váradi (Fejes) Mária 1934-2014
Varga Pál
Vári Miklós
Veres Gábor 1933-2013
Veres Sándor 1927-1998
Vető László
Viszlai (Delkin)Éva
Viszlai János
Vlaszaty Ödön 1937-2012
Weidinger Imre 1934-2013
Witt Lajos 1898-1994
Zoltay Endre 1935-2006

Akik elmentek, de el nem szakadtak
Kanadában is magyarok maradtak,
Akik meggőztek egy messzi világot,
De ma se mások: soproni diákok,
Az ősi otthont, az Akadémiát,
Szívből köszöntik: Vivát, Vivát, Vivát!
Vargha Domokos